Dr. Daniela OSIAC

Revoluţia Română din Decembrie 1989
VOCILE REVOLUŢIEI

Dr. Daniela OSIAC

Revoluţia Română din Decembrie 1989
VOCILE REVOLUŢIEI

EDITURA INSTITUTULUI REVOLUŢIEI ROMÂNE
DIN DECEMBRIE 1989
Colecţia ***Biblioteca IRRD***

BUCUREŞTI
2014

Redactor: Carmen RĂDULESCU
Copertă şi tehnoredactare: Alina VLĂSCEANU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
OSIAC, DANIELA
Revoluţia română din decembrie 1989 : vocile revoluţiei / Daniela Osiac. - Bucureşti : Editura Institutului Revoluţiei Române din Decembrie 1989, 2014
Bibliogr.
. ISBN 978-973-85888-7-5

94(498)”1989.12”

Prefaţă

Acel mare gânditor al Franţei şi al lumii, care a fost Victor Hugo atrăgea atenţia că „Revoluţia este accesul de mânie al adevărului" şi că „Mânia poate fi smintită şi absurdă: te poţi supăra pe nedrept, dar nu te revolţi decât atunci când de fapt ai dreptate", iar acel mare istoric al românilor care a fost Nicolae Iorga, sublinia că „va veni o vreme când revolta va fi un merit şi răsturnarea o creaţie". Într-adevăr, răsturnarea din Decembrie 1989 – plătită cu lacrimi şi sânge de către poporul român – a fost generată de „accesul de mânie al Adevărului" unei suferinţe îndelungate, căreia s-a hotărât să-i pună capăt. În decembrie 1989 românii s-au ridicat împotriva unui regim politic care instaurase „foamea, frigul şi frica" în viaţa lor. Un asemenea regim devenise insuportabil, el trebuia răsturnat cu orice preţ, chiar cu preţul vieţii, un preţ plătit de sute de luptători, în acele zile şi nopţi de „Dramatism şi Speranţă". Timişorenii au fost primii angajaţi în luptă, o luptă în care nu puţini au fost cei seceraţi de gloanţele ucigaşe ale opresorilor. Timişorenii au fost urmaţi de românii din multe localităţi ale ţării, din Arad, din Sibiu, din Braşov, din Capitala României. Ţara era în fierbere. Zeci de mii, sute de mii de români şi-au riscat viaţa pentru a-şi recuceri „Libertatea şi Demnitatea". Opresorii au fost nevoiţi să se retragă, ei erau copleşiţi de mulţimile revoltate care îi înfruntau cu piepturile goale, dar mânaţi într-o bătălie „pe viaţă şi pe moarte" pentru eliminarea nedreptăţilor pe care nu le mai suportau şi pentru ca dreptatea să triumfe.

Acel Decembrie de foc din istoria românilor a demonstrat ţării şi lumii că „libertatea nu se cerşeşte, ci se cucereşte", având convingerea că în confruntarea cu regimul care i-a umilit atâta amar de vreme va fi răsturnat , iar ei, părinţii, fraţii şi surorile lor vor fi trataţi cu Demnitatea pe care o merită.

În bătălia lor pentru libertate şi demnitate, românii erau mânaţi de speranţa că vor putea să-şi construiască un nou mod de viaţă, din care nelegiuirile să fie eliminate, iar mizeria materială şi morală să nu mai dăinuie.

Nu puţini dintre luptători erau animaţi de idealurile care îi înflăcăraseră pe francezi în Revoluţia din 1789 şi pe americani în lupta lor pentru independenţă. Dar hotărâtor în angajarea lor decisivă în luptă a fost starea insuportabilă în care fuseseră aduşi de sistemul opresiv existent.

Lupta curajoasă a românilor a fost încununată de succes.

Libertăţile pentru care mulţi luptători şi-au dat viaţa au fost recucerite. Dar, bucuria împlinirilor revoluţionare nu a fost de lungă durată. Curând, poate prea curând, aceste libertăţi aveau să fie valorificate de cercuri şi grupuri şi cercuri restrânse de profitori. Pe când mulţi participanţi la Revoluţie îşi concentrau eforturile în direcţia consolidării cuceririlor obţinute în timpul confruntărilor dramatice cu forţele represive, câteva grupuri de indivizi – din ţară şi din străinătate – profitând de iuţeala lor de mână şi de nebăgarea noastră de seamă, au preluat cele mai multe şi mai importante active ale ţării – fabrici, uzine, bănci – lipsind pe români de acel fundament economic, fără de care libertăţile lor nu mai puteau fi valorificate. „Un flămând – nota Raportorul Naţiunilor Unite pentru Dreptul la Hrană – nu are ce să facă cu dreptul său de vot. Cel care îşi vede familia murind de boli, de mizerie, nu este de loc preocupat de libertatea gândirii şi de libertatea de asociere”[1].

Cunoscând aceste adevăruri – dominante în toate rânduielile structurate pe bogăţie şi sărăcie – câteva cercuri de profitori au deturnat procesele schimbării de la cursul imprimat de Revoluţie, construindu-şi o proprietate fundamentată pe sărăcirea poporului român. Pe baza analizelor efectuate de Banca internaţională de Reconstrucţie şi Dezvoltare; pe baza datelor oferite de Eurostat[2] precum şi pe baza unor studii de specialitate efectuate în ţară[3], în anii

[1] Jean Zieglen, *L'Empire de la Honte, Libraire Artheme Fazard*, 2005, în româneşte Editura Antet Press, 2006, p. 18.

[2] Eurostat – România cea mai săracă ţară alături de Bulgaria din Uniunea Europeană, Report on 2011 year.

[3] A se vedea studiile publicate în anii 2008-2014 de unul din cei mai apreciaţi analişti politici, Ilie Şerbănescu în Jurnalul Naţional.

care au trecut de la Revoluţie peste 70 de localităţi din România nu mai au viaţă economică proprie; peste 2000 de localităţi au o viaţă economică precară; cele mai rentabile active economice au fost înstrăinate; balanţa comercială a României a ajuns la cel mai mare deficit din istoria sa; guvernanţii au înstrăinat resursele de petrol şi 50% din resursele de gaze; băncile naţionale au fost falimentate şi înstrăinate; datoria externă – pe termen mediu şi lung – a atins cote îngrijorătoare. Dacă la aceste realităţi economice adăugăm modul în care guvernanţii se raportează la exigenţele conducerii democratice a societăţii, proclamate de Revoluţie, vom înţelege şi mai bine cum au fost deturnate procesele schimbării de la cursul imprimat în acele confruntări dramatice din 1989.

În ultimul timp s-au găsit unii „analişti" care susţin că în 1989 românii n-au înfăptuit un act revoluţionar pentru că – în anii care au urmat – au fost deturnate procesele schimbării de la cursul Revoluţiei. În concepţia lor ar trebui să fie pusă sub semnul întrebării şi Revoluţia franceză, pentru că i-au fost deturnate obiectivele, dar şi revoluţiile din 1848 etc. Jacques Roux, un mare revoluţionar francez, atrăgea atenţia, că atunci când poporul francez lua cu asalt Bastilia – simbolul odios al regimului absolutist nu şi-a imaginat că „aristocraţia comercială, mai teribilă decât aristocraţia nobiliară şi sacerdoţială, *printr-un crud joc***,** va invada averile individuale şi averile republicii"[4].

Unul din liderii cei mai respectaţi ai Revoluţiei de la Timişoara, Claudiu Iordache, evoca câteva din remarcile lui Mihai Eminescu, care se dovedesc de a fi de o actualitate indiscutabilă pentru anii de după Revoluţia Română. Eminescu a dezvăluit decadenţa, nemunca, demagogia, cinismul, voinţa guvernanţilor de a-i supune la suferinţe pe guvernanţi. „Peste tot aceeaşi idee să dau străinilor ce-mi cer, cât pentru români, puţin îmi pasă! Partidele, la noi, nu sunt partide de principii, ci de interese personale, care, păstrând numai coaja legilor, calcă făgăduielile făcute naţiei în ajunul alegerilor… Aluatul din care se frământă guvernanţii noştri e aceea categorie de fiinţe fără ştiinţă de carte şi consistenţă de caracter… Aluatul e populaţia flotantă a cărei patrie întâmplătoare e România… Şi asta în timp ce patru din cinci părţi

[4] Jacques Roux, *Manifest des Enrages,* remis Convenţiei la 25 iunie 1973.

ale poporului nostru nu iau parte la viaţa politică… Iar miile de funcţii sunt puse în mişcare pentru a le stoarce voturile… Nimic nu e mai periculos pentru conştiinţa unui popor decât priveliştea corupţiei şi a nulităţii necompensate… Poporul a pierdut de mult încrederea că lucrurile se pot schimba în bine, şi, cu acel fatalism al raselor nefericite duce nepăsător greul unei vieţi fără bucurie şi fără tihnă”[5].

Aşadar, şi după Revoluţia Franceză, şi după Revoluţia Română s-au găsit cercuri şi grupuri de profitori, valorificând victoria poporului în interesul lor, iar mulţi politicieni corupţi au contribuit la deturnarea obiectivelor urmărite de poporul răsculat.

Cartea pe care Institutul Revoluţiei Române o supune atenţiei Dumneavoastră înmănunchează puncte de vedere exprimate în discursuri ad-hoc în zilele şi nopţile confruntărilor revoluţionare la Timişoara, la Bucureşti şi în alte localităţi ale ţării în care se dădea glas „dorinţelor şi speranţelor acestui popor în construcţia unei Românii în care soarele libertăţii să încălzească inimile tuturor locuitorilor acestor pământuri”.

Împărtăşim întrutotul concluzia „Studiului introductiv” la această valoroasă cercetare ştiinţifică: „Revoluţionarii călăuziţi de liderii lor au oferit României un cadou, o pârghie, o şansă. Ce au făcut generaţiile ce au urmat cu acestea este strict responsabilitatea celor ce au urmat”, fără îndoială a celor care au preluat pârghiile de comandă la nivelul localităţilor, al municipiilor, al judeţelor şi chiar la nivelul ţării”.

Cartea pe care Institutul Revoluţiei Române din Decembrie 1989 o dă publicităţii la împlinirea unui sfert de veac de la acel „moment astral” din istoria românilor confirmă încă o dată că:

„Revoluţiile sunt concepute de *idealişti,*
sunt înfăptuite de *luptătorii* care au curajul să plătească
chiar cu preţul vieţii recucerirea libertăţii şi demnităţii
şi sunt valorificate de *profitori*”.

Este o carte care merită a fi parcursă, pentru că îndeamnă la reflecţie, ajutându-ne să înţelegem mai bine veacurile şi

[5] Claudiu Iordache, *Revoluţia Românilor*, Editura IRINI, 2010, p. 176.

semnificaţiile profunde ale revoluţiei Românilor şi să descifrăm cu luciditate căile şi modalităţile înfăptuirii idealurilor pentru care nu puţini au fost cei care şi-au sacrificat viaţa cu credinţa că „dreptatea şi justiţia vor triumfa în viaţa lor”.

Prof. univ. dr. Dumitru Mazilu
Preşedintele Comisiei Constituţionale şi
Pentru Drepturile Omului a Consiliului Frontului Salvării
Naţionale
Raportor Special al Naţiunilor Unite privind Drepturile Omului
şi Tineretului (1985-1993)

STUDIU INTRODUCTIV

Moto: *Aceia care fac imposibilă o revoluţie paşnică,*
vor face inevitabilă o revoluţie violentă"
John F. Kennedy[6]

Anul acesta se împlinesc 25 de ani de la Revoluţia Română din Decembrie 1989. De-a lungul acestui timp, societatea românească a traversat perioade de tranziţie, schimbări sub toate aspectele, s-a confruntat cu efectele crizei internaţionale precum şi cu o serie întreagă de dificultăţi interne. Zbuciumul României din ultimul sfert de veac nu trebuie, sub nici un aspect, asociat cu acel sfârşit de Decembrie 1989, când zilele finalului de an au fost martore ale unui eveniment marcant din punct de vedere istoric, nu numai pentru România şi locuitorii ei, dar totodată pentru întreaga comunitate mondială: Revoluţia Română din Decembrie 1989.

Cei 25 de ani scurşi de atunci nu sunt responsabilitatea *Revoluţiei* sau a înfăptuitorilor ei de drept din acele momente. Cei 25 de ani, prezentul şi fără îndoială viitorul ţării şi poporului, sunt exclusiv responsabilitatea celor care gestionează aceste destine la momentul dat.

După Decembrie 1989 s-au spus multe lucruri, s-au analizat evenimentele şi s-au emis sute poate mii de teorii, păreri, sugestii. Dar, ce poate să fie mai relevant decât rememorarea cuvintelor rostite sub aripa înflăcărată a acelor momente?

Polonia, Ungaria, Germania de Est, Cehoslovacia – porniseră deja pe drumul schimbării, pe calea detaşării de haina comunismului. În jurul României, paşnic, matricea îşi modifica contextul. În spaţiul de la nord de Dunăre, situaţia părea îngheţată.

[6] Citat din discursul susţinut pe 13 mai 1962 cu ocazia aniversării *Alianţei pentru Progres*, http://www.jfklibrary.org/Asset-Viewer/Archives/JFKPOF-037-026.aspx.

La figurat pentru că nimic nu părea a se schimba, deşi datoria externă a României, prin eforturi supra-omeneşti, fusese achitată, rafturile magazinelor erau de un gol de neclintit; la propriu pentru că în case căldura continua să fie un lux. „Atunci când un popor e împiedicat să supravieţuiască, tendinţa lui este să urmeze solidar calea eliberării”[7], un aspect primordial pe care regimul comunist nu l-a cunoscut sau l-a ignorat, ceea ce avea să-i aducă sentinţa capitală. Deşi în celelalte state comuniste se ajunsese la o trecere paşnică, la dialog între conducere şi societatea civilă, în România acest lucru nu a fost posibil. Se reuşise „instaurarea unui regim de control sever care să înăbuşe orice încercare chiar şi de punere în discuţie, a nevoii vreunei schimbări.”[8]

Momentul zero, când s-a aprins focul izbăvitor al schimbării, a pornit de la Timişoara, atunci când, câţiva cetăţeni ai oraşului de pe malurile Begăi s-au adunat spontan pentru a protesta împotriva deciziei de mutare a preotului László Tökéş. În ultimii ani, în România mai existaseră astfel de scântei, dar care nu au avut puterea de a se metamorfoza într-o mişcare semnificativă, cum este cazul Braşovului în 1987[9], sau a Iaşului[10], atât în februarie 1987 cât şi pe 14 decembrie 1989.

Se spune că o revoluţie este în fapt o schimbare a inimii. În decembrie 1989, inima câtorva mii de români a început să bată într-un nou ritm. Amorţeala şi aplatizarea, cu care erau obişnuiţi, au început să se evapore, şi bătând la unison, inima mai multor

---

[7] Claudiu Iordache, *Revoluţia Românilor*, Editura IRINI, Bucureşti 2010, p. 6.

[8] Ion Iliescu, *Revoluţia trăită*, Editura Mondo Media, Bucureşti, 1999, p. 224.

[9] *La mijlocul lunii noiembrie 1987, muncitorii de la Întreprinderea de Autoturisme Steagul Roşu din Braşov au intrat în grevă, nemulţumiţi de condiţiile precare în care trebuiau să muncească. Din cei 4000 de muncitori intraţi în grevă, un grup de aproximativ 400 a plecat ulterior spre Consiliul Judeţean, scandând lozinci şi cântând chiar şi „Deşteaptă-te române!”.*

[10] *În februarie 1987, studenţii întorşi din vacanţa de iarnă în căminele reci din Iaşi pornesc un protest spontan.*
La Iaşi s-a organizat încă din noiembrie 1989 un Front Popular Român, încercând să strângă oameni pentru un miting anticomunism pe 14 decembrie. Încercarea a eşuat, cu toate acestea este de menţionat îndrăzneala ieşenilor de a visa, aceasta fiind un reper important în lupta poporului român de a se abate de la drumul bătătorit al comunismului.

temerari timişoreni a mişcat o Românie întreagă. Cursul istoriei avea să fie pe veci schimbat.

Dar, toate acestea nu ar fi avut probabil finalitatea deja cunoscută, dacă curajul celor mulţi n-ar fi fost susţinut de cuvintele calde, sincere, mobilizatoare ale celor care, ignorând pericolul oricăror repercusiuni, au însufleţit speranţa victoriei întregii ţări. Visurile şi speranţele milioanelor de români aveau să devină din ce în ce mai palpabile, mai realiste cu fiecare cuvânt rostit de liderii Revoluţiei în Decembrie 1989.

Explozia provocată odată cu declanşarea Revoluţiei în 1989, a adus fără discuţie şi o eliberare a haosului pe străzi. Eliberarea, sau dorinţa regăsirii acesteia, frica, curajul, toată adrenalina au generat, din păcate, şi acte de vandalism. Iată de ce, pe 20 decembrie, din balconul Operei din Timişoara, Lorin Fortuna făcea un apel clar la „luptă fără violenţă". „Vă rugăm nu mai spargeţi vitrine, nu provocaţi încăierări, nu atacaţi armata". Pentru a da un curs paşnic desfăşurării evenimentelor, Lorin Fortuna cere ca fiecare întreprindere, fie mică, fie mare să-şi desemneze reprezentanţii pentru Frontul Democratic Român. Era unul din primele semne ale democraţiei: egalitatea în reprezentare.

De-a lungul momentelor în care s-a adresat mulţimii, se face apel şi către preoţi care „până acum s-au vândut regimului" să se alăture „poporului". Îndemnându-i pe toţi preoţii să ia exemplul lui Lázló Tökéş, Lorin Fortuna cere a se trimite vorbă la Catedrală, că dacă şi aceştia se alătură poporului „să tragă clopotele"[11]. De asemenea una din revendicările fervent amintite în adresările către mulţime a fost „eliberarea prizonierilor"[12].

Aflat în mijlocul oraşului care a dat semnalul revoltei, în timpul discursului din data de 20 decembrie 1989, Lorin Fortuna a avut şi luciditatea de a gândi în perspectivă şi plecând de la faptul că se dăduse ordin pentru închiderea graniţelor, el precizează că „poate vor susţine unii că ceea ce se întâmplă la Timişoara a fost organizat de cine ştie ce intervenţionişti. Le spunem că nu este

[11] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-preotii-romani-sa-ia-exemplu-de-la-laszlo-tokes, min 2.23.

[12] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-tara-are-la-putere-filozofi-dar-ce-folos-ca-n-piata-nu-se-gasesc-cartofi/, min 8.17.

adevărat. Noi aicea am făcut asta!”[13]. Cei care, în decembrie 1989 au găsit curajul de a riposta şi a solicita schimbarea Regimului o schimbare, erau conştienţi de urmările ce ar fi putut să fie suferite în caz de eşec. Acest lucru se observă şi din cele spuse la un moment dat de Lorin Fortuna: „aveţi grijă de familia mea dacă mi se întâmplă ceva, aveţi grijă şi de familiile celorlalţi”[14].

Pe 21 decembrie 1989, tot Lorin Fortuna este cel care dă citire cerinţelor Frontului Democratic Român, explicând astfel şi rolul şi scopul acestei formaţiuni politice nou înfiinţate: „*Dăm citire în continuare din nou, sunt mulţi care n-au auzit probabil, proclamaţiei Frontului Democratic Român constituit la Timişoara (urale). Unu. Frontul Democratic Român este o organizaţie politică. Până acum au spus nu cu politica, acum veţi spune dumneavoastră! (urale) constituită la Timişoara pentru a realiza un dialog cu guvernul român în scopul democratizării ţării. Frontul Democratic Român condiţionează începerea acestui dialog de demisionarea preşedintelui Nicolae Ceauşescu (urale). Propunem guvernului român ca bază de discuţie, următoarele revendicări: Unu. Organizarea de alegeri libere (urale). Doi. Libertatea cuvântului, a presei, radioului şi televiziunii (urale). Trei. Deschiderea imediată a graniţelor de stat (urale). Integrarea României în rândul statelor care garantează şi respectă drepturile fundamentale ale omului (urale). Cinci. Eliberarea neîntârziată a tuturor deţinuţilor şi dizidenţilor politici din România (urale). Revitalizarea economiei naţionale (urale). Şapte. Reforma învăţământului în spirit democratic (urale). Opt. Dreptul de a manifesta liber (urale). Nouă. Libertatea reală a cultelor religioase (urale). Zece. Îmbunătăţirea asistenţei medicale şi a alimentaţiei publice (urale). Referitor la evenimentele din Timişoara. Unu. Cerem cu fermitate să fie traşi la răspundere cei ce-au dat ordin să se tragă în popor (urale, strigăt: criminalii!). Doi. Cerem restituirea decedaţilor, pentru a fi îngropaţi după datină, cu doliu naţional (urale). Trei. Cerem eliberarea imediată a tuturor celor arestaţi în urma manifestaţiei (urale). Patru. Cerem încetarea pe viitor a*

[13] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-preotii-romani-sa-ia-exemplu-de-la-laszlo-tokes/ min 17.43.

[14] https://mariusmioc.wordpress.com/tag/socialism-democratic/, min 13.51.

oricăror represalii asupra participanţilor la demonstraţiile de la Timişoara (urale). Cinci. Cerem autorităţilor locale recunoaşterea comitetului de acţiune a Frontului Democratic Român înfiinţat la Timişoara şi iniţierea unui dialog direct (urale). Şase. Mulţumim colectivului Teatrului Naţional din Timişoara pentru sprijinul acordat (urale). Frontul Democratic Român adresează ţării întregi următoarea chemare: Unu. Cerem întregului popor român să ni se alăture în lupta noastră dreaptă pentru democratizarea ţării (urale). Doi. Formaţi în toate oraşele ţării, în întreprinderi şi instituţii, comitete ale Frontului Român, Democratic, care să asigure coordonarea mişcării de democratizare naţională (urale). Trei. Revendicaţi drepturile constituţionale în mod paşnic şi fără violenţă (urale). Patru. Intraţi în grevă generală, de azi 21 decembrie 1989 până la victoria finală, cu excepţia sectoarelor vitale ce nu pot fi oprite (urale). Cinci. Frontul Democratic Român mulţumeşte tuturor celor ce au fost, sunt şi vor fi alături de noi (urale).”[15]

Membrii fondatori ai FDR au fost: Lorin Fortuna,Ioan Chiş, Claudiu Iordache, Nicolae Bădilescu, Mihaela Trăistaru, Adrian Sanda, Adriana Jebeleanu, Alexandru Ciura, Alexandru Ghica, Căldăraru Iulia, Căldăraru Lucian, Cornel Eustaţiu, Cornel Jurca, Dinu Buhăianu, Doru Curuţiu, Emil Băcana, Eugen Moţăţeanu, Gruia Săsăran, Ioan Beni Oprea, Ioan Ioanaş, Ion Manea, Ion Monoran, Liviu Jurcovan, Ludovic Nemeth, Mihaela Munteanu, Milutin Luminiţa, Mircea Rahoveanu, Petrişor Morar, Sabin Mărieş, Silvestru Duma, Silvian Baicon, Simona Tomuţa, Sorin Iordăchescu, Svetlana Pomorisat, Ştefan Cojocneanu, Ştefan Ivan, Ştefan Predan, Teodora Zlotea, Traian Trofin, Traian Vrăneanţu, Tudorin Burlacu, Viorel Florescu...

Trebuie totodată menţionat faptul că la Timişoara, pe 20 Decembrie 1989, în incinta Consiliului Judeţean, se formase un Comitet Revoluţionar. În componenţa acestuia intrau: Adela Săbăilă, Corneliu Pop, Dan Carp, Ioan Marcu, Ioan Savu, Mihai Bădele, Mircea Mureşan, Nicolae Vartan, Petre Boroşoiu, Petre Petrişor, Sorin Oprea, Valentin Vitner, Virgil Socaciu.[16]

---

[15] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/26/timisoara-21-decembrie-1989-proclamatia-fdr/, min 5.16.

[16] Daniela Osiac, Comitetele Revoluţiei din Oraşele Martir, Ed. IRRD, Bucureşti, 2012, pp. 23-25.

La un moment dat, a luat cuvântul Claudiu Iordache, care îi îndeamnă pe cei prezenţi să aibă „curajul acestui moment”[17] ei fiind cei care reprezintă năzuinţele întregului popor: „Aşa trăieşte forţa unui popor! În acest moment vorbiţi în numele întregului popor!”[18]. De asemenea, Claudiu Iordache aminteşte celor prezenţi că armata este de partea celor ce, în acele momente, aveau curaj să dea glas năzuinţelor ascunse de zeci de ani în inimi şi suflet: „Armata este a poporului român. Armata trebuie să ne apere!”.[19] Vorbele cernute prin conştiinţa propriului suflet ale scriitorului, au animat mulţimea, întărindu-i încrederea în reuşită.

Eleonora Petrovici, medic din Caransebeş care a luat cuvântul din acelaşi Balcon al Operei, copleşită ea însăşi de emoţia momentului, face apel către mulţime să rămână calmă în ciuda atrocităţilor despre care ea spune că avea cunoştinţă: „morţi, răniţi, celor care au suferit”[20].

Benco Unipan, un reprezentant al minorităţii sârbe avea să declare spună că el este „personificarea Dreptăţii lui Ceauşescu!”[21]. Absolvent al Facultăţii de Fizică şi muncitor la electromotor, era fiul unui preot sârb care, alături de preotul român din satul natal, avuseseră grijă ca să fie celebrate toate sărbătorile, chiar după ambele calendare. Făcând astfel o paralelă între preotul român şi tatăl său, el face apel către popor la aceeaşi unitate pentru înlăturarea lui Ceauşescu. „Dole Ceauşescu! (Jos Ceauşescu!)”[22].

După mai multe intervenţii ale demonstranţilor care au pătruns în Opera Română, a luat cuvântul Ioan Beni Oprea care a propus omovat ideea dialogului şi a afirmat clar respingerea violenţei. El evidenţiază faptul că, dacă se doreşte o schimbare, aceasta trebuie înfăptuită prin mijloace paşnice şi nu trebuie

---

17 http://claudiuiordache.wordpress.com/

18 *ibidem.*

19 *ibidem.*

20 http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-preotii-romani-sa-ia-exemplu-de-la-laszlo-tokes min 13.18.

21 http://mariusmioc.wordpress.com/tag/benco-unipan/, min 19.35.

22 http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-preotii-romani-sa-ia-exemplu-de-la-laszlo-tokes min 19.35.

realizată prin ură sau crimă: „Nu vrem să clădim din nou o societate pe cadavre! Fraţilor, nu vom rezolva nimic dacă vrem să moară alţii! Nu vom rezolva dacă vom răspunde urii cu ură!”[23].

Rând pe rând, din Balconul Operei de la Timişoara s-a făcut referire şi la felul în care se desfăşurau protestele în celelalte oraşe ale ţării, acolo unde chemările timişorenilor se amplificau asemenea unui ecou viral chiar dacă poate multe din „veşti” nu aveau atunci o confirmare reală, ele erau menite să menţină aprinsă flacăra speranţei.

Un reprezentant al Văii Jiului în Balcon a fost Teodor Purice. El îi îndeamnă pe cei prezenţi în Piaţă să nu creadă în promisiunile false ale celor din conducerea PCR de la Bucureşti pentru că „Se promite marea şi sarea şi nu se dă nimic! Totul rămâne aşa!”[24].

Şi din Bucureşti a ajuns un reprezentant al studenţilor, Cristian Liţoiu, care a luat cuvântul pentru a asigura că solidaritatea există şi în capitală: „Am în Bucureşti mai mult de 400 de prieteni, studenţi, studente, vecini, care în această seară la ora 18 vor da foc la cauciucuri în jurul Casei Republicii (urale) (nu se înţelege). O Casă a Republicii care acum încă mai este albă, dar mâine dimineaţă va fi neagră! (strigăt: neagră!, urale) Suntem fraţi, suntem fraţi (da!) S-auzim de bine! Libertate”[25].

În încercarea de a contracara efectul celor ce se petreceau la Timişoara, Nicolae Ceauşescu organizează o mare adunare în Piaţa dintre sediul CC şi Palatul Regal. Pe lângă evocarea momentelor de maximă glorie a perioadei sale de conducere a ţării – cum ar fi discursul din august 1968 – Nicolae Ceauşescu prezintă celor aflaţi în piaţă şi câteva măsuri de îmbunătăţire a traiului pe care spune că le va implementa din 1 ianuarie 1990: „Doresc să vă informez pe dumneavoastră de o importantă hotărâre adoptată, în această zi, de Comitetul Politic Executiv, privind nivelul de trai al oamenilor muncii. Am hotărât, în această

[23] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-tara-are-la-putere-filozofi-dar-ce-folos-ca-n-piata-nu-se-gasesc-cartofi/, min 1.36.

[24] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-preotii-romani-sa-ia-exemplu-de-la-laszlo-tokes, min 23.42

[25] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/26/timisoara-21-decembrie-1989-balan-arestat/, min 6.33.

dimineaţă, ca începând de la 1 ianuarie să majorăm, în cursul anului viitor, retribuţia minimă de la 2.000 de lei la 2.200 de lei. De această majorare importantă vor beneficia peste 1.500.000 de oameni ai muncii. Tot de la 1 ianuarie vom majora alocaţiile pentru copii, între 30 şi 50 de lei, în funcţie de numărul de copii şi retribuţia oamenilor muncii, ceea ce constituie un ajutor puternic pentru circa 4.400.000 de copii ai patriei noastre. De asemenea... (se aud zbierete)... se vor introduce indemnizaţii de naştere, de 1.000 de lei, pentru toate femeile, cu începere de la primul copil, iar în continuare, pentru femeile care nasc doi sau mai mulţi copii, va fi de 2.000 de lei pentru fiecare copil, ceea ce constituie, de asemenea, un puternic stimulent, un ajutor pentru mamele, pentru femeile patriei noastre. Am hotărât să majorăm pensiile minime de la 800 la 900 de lei. Am hotărât, totodată, ca pensia de urmaş să fie majorată cu 100 de lei. Vom creşte, de asemenea, ajutorul social de la circa 500 la 800 de lei, ceea ce vom asigura în acest fel condiţiuni bune, corespunzătoare, de muncă şi de viaţă pentru toţi cetăţenii patriei noastre. Aceste măsuri demonstrează cu putere că, pe măsura dezvoltării economiei, facem totul pentru a asigura ridicarea continuă a nivelului de trai, material şi spiritual, al poporului, potrivit hotărârilor Congresului Partidului”[26].

Dar toate acestea nu au avut efectul scontat. Mulţimea s-a răzvrătit împotriva liderului comunist de la Bucureşti. După nici 24 de ore, Nicolae şi Elena Ceauşescu au fost forţaţi să fugă, pe 22 decembrie 1989, cu elicopterul de pe acoperişul CC-ului.

În momentul în care s-a reuşit intrarea şi preluarea controlului asupra Televiziunii Române, drumul a fost deschis pentru schimbarea destinului unei ţări întregi.

La începutul primei emisii televizate, Ion Caramitru declară: „Fraţilor! Fraţilor, mulţumită lui Dumnezeu, ne aflăm în studiourile televiziunii. Am reuşit să ajungem aici în spatele tancurilor, cu armată şi cu studenţime şi cu oamenii pe care-i vedeţi şi cu mii şi mii de români şi de alte naţionalităţi care ne-au condus”[27].

---

[26] https://www.youtube.com/watch?v=Pm53beoUZ4Q.

[27] http://mariusmioc.wordpress.com/tvr-in-decembrie-1989/, min 2.08.

Alături de el, Mircea Dinescu se adresează „către eroicul popor român”[28], rugându-l să-şi amintească de Dumnezeu şi specificând că şi armata le este alături.

În aceeaşi seară, anunţând că se vor retrage pentru a pregăti noua structură provizorie de conducere a ţării, Ion Iliescu preciza: „Vom crea nişte structuri provizorii care să asigure funcţionarea noastră ca societate, să pregătim alegeri libere, să pregătim o viaţă în care poporul realmente să fie factorul de decizie, factorul de conducere al vieţii publice.” De asemenea, în mai multe rânduri el se adresează populaţiei, făcând apel la calm şi luciditate: „Facem în acelaşi timp apel la toată populaţia ţării ca să dea dovadă de luciditate şi de disciplina socială necesară pentru a face ordine. Pentru că ne-a împins în haos şi dezordine clica bezmetică a lui Ceauşescu! Poporul nostru trebuie să dea dovadă de maturitate în aceste momente, să ne putem reorganiza pe baze democratice.”[29]

Petre Mihai Băcanu, abia eliberat din închisoare, transmite şi el un mesaj motivant populaţiei României: „Acum 2 ore când am ieşit din închisoare, primul gest care l-am avut, am sărutat pământul românesc. Poate voi avea ocazia să vă mai povestesc câte ceva, acum tot ce vă rog este să aveţi înţelegere faţă de toate câte se întâmplă în ţara noastră, să se acţioneze cu calm, pentru că pentru ceea ce am luptat noi, iată că s-a realizat”[30].

Teodor Brateş ţinea opinia românească la curent cu cele ce se petreceau la Sibiu,: „Securitatea continuă să tragă în armată! Blindate se îndreaptă spre spitalul judeţean (femeie: şi Târgu Mureş!) Acolo la Sibiu, cum ni s-a comunicat, din spitalul judeţean se trage în armată! Trebuie să se acţioneze de urgenţă. Nu avem nevoie de discuţii (bărbat: Nu discuţii de astea goale!). Să intre armata în acţiune, să apere poporul şi pe fraţii noştri militari!”[31]

---

[28] http://mariusmioc.wordpress.com/tvr-in-decembrie-1989/ min 3.05.

[29] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/12/05/ion-iliescu-primul-discurs-la-tvr-in-22-decembrie-1989-am-vorbit-cu-generalul-victor-stanculescu-la-sibiu-era-o-situatie-incordata-unitatile-securitatii-au-atacat-unitatea-militara-vo/, min 00.21.

[30] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/12/08/tvr-22-decembrie-1989-petre-mihai-bacanu/, min 00.16.

[31] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/11/21/tvr-22-decembrie-1989-brates-sibiu-1/ 00.11.

Informaţii – neconfirmate – privind tot felul de sabotări veneau continuu, cum era cazul apei contaminate din Bucureşti, sau după cum anunţa George Marinescu, chiar amplasare de bombe în incinta televiziunii: „am fost informaţi în urmă cu câteva secunde că în subsolurile televiziunii a fost găsită o bombă. Din fericire, a fost dezamorsată de specialişti, de genişti. S-ar putea să mai existe şi alte asemenea încărcături ucigaşe. Nu numai în această instituţie, nu numai la radio, poate şi în alte părţi”[32].

Sergiu Nicolaescu, reamintind poporului că nimeni şi nimic nu le poate lua virtutea de a fi român, face apel către toţi locuitorii Bucureştiului şi nu numai, de a se alătura celor care au aprins flacăra libertăţii pentru ca aceasta să nu se stingă: „Suntem români în primul rând şi nimeni, absolut nimeni, nu ne poate scoate din această piele de român pe care o avem! Fac apel, în primul şi-n primul rând, la muncitorime! Rog muncitorii din fabrici, din uzine, să întrerupă lucrul. Dacă nu întrerupeţi lucrul imediat, dacă nu veniţi aici, în fosta, fosta piaţă Stalin, dacă nu veniţi aici la televiziune şi v-alăturaţi nouă, să ştiţi că ceea ce vedeţi acuma ar rămâne un foc de paie! Şi eu nu vreau să fie un foc de paie. Vreau să veniţi aici milioane!”[33]

Gelu Voican Voiculescu, solicitând ca toţi cei închişi politic să fie eliberaţi, aduce în discuţie şi un alt aspect: acela că, întreaga lume urmăreşte cu mare atenţie şi interes ce se întâmpla în România şi în consecinţă, românii trebuie să se dovedească capabili de a-şi organiza şi structura forma de conducere: „În momentul acesta ochii lumii sunt îndreptaţi asupra noastră. Trebuie să arătăm că suntem responsabili, că suntem un popor care cunoaşte ordinea, cunoaşte ierarhia şi legalitatea! Verificarea şi condamnarea tuturor celor care au activat în aceşti ani împotriva noastră!”[34]

Dumitru Mazilu, dizident, apărător al drepturilor omului, se adresează şi el poporului, făcând de asemenea apel la non-

[32] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/12/12/tvr-22-decembrie-1989-george-marinescu-bomba-in-subsolul-televiziunii/, min 00.00.

[33] http://mariusmioc.wordpress.com/2009/04/30/sergiu-nicolaescu-iesiti-in-strada-romani/, min 00.10.

[34] http://mariusmioc.wordpress.com/2011/04/18/gelu-voican-voiculescu-gindul-meu-se-indreapta-spre-cei-disimulati-sub-infractiuni-de-drept-comun-sa-se-revizuiasca-situatiile-judiciare-tvr-decembrie-1989-video/ min 00.05.

violenţă dar la continuarea drumului până la final, până la regăsirea libertăţii: „Mii şi mii de copii, mii şi mii de fii ai patriei au murit, au fost asasinaţi! Să ne ridicăm pentru libertate, să apărăm ţara! Să fim puternici şi să mergem până la capăt, dar să fim uniţi, neviolenţi. Să nu lăsăm pe criminali să revină în locurile cheie ale ţării! Să apărăm televiziunea, să apărăm radioul, să apărăm sediile centrale ale ţării! Sunt ale ţării, nici un alt organism decât ţara, România! Trăiască România”[35]. De asemenea, el solicită respectarea ţărănimii, reorganizarea învăţământului, „politică externă şi comerţul exterior să servească interesele poporului”, şi cere în acelaşi timp, ca românii să-şi recapete demnitatea şi mândria de a trăi pe aceste meleaguri: „Omul să fie respectat! Noi să fim cei care să ne bucurăm de demnitatea că trăim pe acest pământ! Să fim mândri, să fim mândri că suntem români!”[36].

România renăştea. Cuvinte, gesturi, gânduri impulsionau românii de pe întreg teritoriul ţării.

La Lugoj, încă din seara de 19 decembrie au fost răspândite manifeste în gara de către un grup format din câţiva oameni curajoşi dar şi plini de speranţe[37]. Pe 20 decembrie o serie de alte manifeste cu caracter anticomunist sunt răspândite în staţiile de autobuz: „*Ne-am săturat de mizerie”, „Vrem să trăim omeneşte”, „Vrem libertate”, „Jos Ceauşescu”, „Jos tiranii”*[38]. Lugojul avea să devină al doilea oraş liber al României după Timişoara.

În Cluj, Revoluţia a izbucnit în ziua de 21 Decembrie 1989, atunci când primele grupuri de oameni s-au adunat în actuala Piaţă a Revoluţiei pentru a-şi striga nemulţumirile. Clujul şi-a adus contribuţia la clădirea unui nou viitor al României prin sângele celor care au cutezat atunci să creadă în izbânda unui vis. Un principiu care de-a lungul secolelor a mişcat munţii în

---

[35] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/11/27/tvr-22-decembrie-1989-brates-elementele-dusmanoase-securistii-au-otravit-apa-video/, min 00.00.

[36] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/12/17/tvr-22-decembrie-1989-dumitru-mazilu-la-cc-2/.

[37] Marinela Andrei, Laura Velesoff, Nicolae Andrei, Mircea Velesoff, Adrian Lungu.

[38] Dumitru Tomoni*, Revoluţia din Decembrie 1989 la Lugoj*, în Clio nr. 2(10)/2009, p. 120.

geografia istorică a umanităţii, *mai bine drepţi şi morţi decât aplecaţi şi în viaţă*, a fost ceea ce l-a însufleţit pe Călin Nemeş să strige „*Trageţi, am o singură inimă*”[39]. Trupul i s-a prăbuşit sub gloanţe, dar izbânda unui întreg popor s-a însufleţit şi din gestul său care putea să-l coste viaţa.

După modelul de la Timişoara, ulterior după exemplul Bucureştiului, în toate oraşele României, oamenii au ieşit în stradă, iar liderii care s-au detaşat dintre ei au încercat, şi evident au reuşit, prin grai viu să menţină vie flama răzvrătirii, speranţa unui alt viitor. Unitatea şi „solidaritatea marilor centre urbane, a transformat societatea românească într-un vulcan revoluţionar irezistibil, pe drumul ireversibil al unei răsturnări sociale, greu de închipuit la acea vreme”[40].

Chiar dacă mărturii audio calitative nu există din întreaga ţară, sau nu au fost făcute publice până la momentul acesta, vorbele liderilor şi rolul acestora au trecut bariera timpului. Pattern-ul a fost asemănător peste tot: se transmitea mulţimilor ce se întâmpla la Timişoara sau la Bucureşti, se recitau poezii sau se cântau cântece româneşti aflate sub prohibiţie vreme îndelungată, se transmiteau mesaje scurte de la lideri la mulţime şi viceversa – lozinci, scandări – de susţinere, motivare, speranţă: *Acum ori niciodată!Afară cu cizma comunistă!Ai mamă, domnule, ai tată?Ai omorât copii nevinovaţi!Armata e cu noi!Aruncaţi carnetele!Asasinii!Asasinii de copii!Azi in Timişoara, mâine-n toată ţara!Ăsta e românu’!Ăsta-i dricu lui nea Nicu!Ceauşescu Anul Nou/ O să-l facă în cavou!Ceauşescu cine eşti?/ Criminal din Scorniceşti!Ceauşescu fii boier,/ Fă şi tu ca Honecker!Ceauşescu mare boier/ Să plece la Honecker!Ceauşescu nu uita/ Astăzi vrem demisia!Ceauşescu nu uita/ A venit şi vremea ta!Ceauşescu nu uita/ Vrem pantofi din pielea ta!Ceauşescu nu uita/ Nu ai loc în România!Ceauşescu şi soţia/ Duc de râpă România!Cizmarul nu mai este. De Crăciun ne-am luat raţia de libertate. De revelion, în fiecare casă/ Câte-un mort pe masă! Deşteaptă-te Române ! (cântec)Dreptate!Fără violenţă!Hora Unirii (cântec)Huoo!!Ieri în Timişoara, azi în toată*

[39] *Crestomaţie. Revoluţie*, Editura IRRD, 2013, p. 36.

[40] Dinică Ciobotea, Daniela Osiac, *Evenimentele revoluţionare din Decembrie 1989 în Craiova,* în Clio 1989, nr 2 (6)/2007, p. 253.

ţara!Imnul eroilor! (cântec)Jilava!Jos analfabeta!Jos călăul!Jos Ceauşescu!Jos cenzura!Jos cizmarul!Jos comunismul! Jos criminalul! Jos dictatorul! Jos dictatura! Jos Partidul Comunist! Libertate! Luptăm! Murim! Dar liberi vrem să fim!Moarte criminalului!Muncitorii şi studenţii!Murim! Murim! Şi liberi o să fim!Ne-aţi omorât copii nevinovaţi!Noi suntem poporul, jos cu dictatorul!Nu ne este frică,/ Ceauşescu pică!Nu plecăm!Nu plecăm acasă, morţii nu ne lasă!Nu suntem fascişti!Nu suntem huligani!Nu vă este frică, Ceauşescu pică!Nu vă fie frică!Ole, ole, ole, Ceauşescu nu mai e!Pace vouă, morţii noştri!Românul nu e laş! Români, veniţi cu noi!Se trage!Soldaţi, soldaţi şi voi ne sunteţi fraţi!Suntem gata să murim!Şi noi am fost soldaţi şi nu am tras în fraţi!Şi voi aveţi copii!Şi vouă vă e foame!Ticălosul de oltean a fugit la Teheran!Timişoara, Timişoara!Timişoara nu uita, Oraşul se alăturea!Timişoara-n sânge,/ Bucureştiul plânge!Timişoara – sânge!Trăiască Timişoara!Victorie!Veniţi cu noi!Veniţi şi voi! Voi pe cine apăraţi?Vom muri şi vom fi liberi!Vrem alegeri libere! Vrem demisia! Jos Ceauşescu! Vrem democraţie! Vrem guvern democrat!Vrem mâncare!Vrem pământ![41]

Secole de-a lungul omul a încercat să realizeze arme din ce în ce mai sofisticate, mai complicate, mai bune. Dar ce poate nu a realizat omul niciodată este că, cea mai puternică armă pe care o are la îndemână este CUVÂNTUL. Puterea pe care cuvintele spuse cu pasiune, credinţă, devotament, speranţă o au, a fost dovedită când schimbări majore au survenit în urma unor discursuri ca cele ţinute de: Elisabeth I, Charles I, Oliver Cromwell, George Washington, Napoleon Bonaparte, Abraham Lincoln, Emmeline Pankhurst, Mahatma Gandhi, Vladimir Lenin, Neville Chamberlain, Adolf Hitler, Joseph Stalin, Franklin D. Roosevelt, Charles de Gaulle, General George S. Patton, J. Robert Oppenheimer, Mao Zedong, Malcolm X, Richard M. Nixon, Martin Luther King, Papa Ioan Paul II, Vaclav Havel, Elie Wiesel, Mikhail Gorbachev etc. Consider că este indiscutabil faptul că, discursurile din Decembrie 1989 din România aparţin acestei galerii istorice. Iar meritul plasării în această categorie rezidă nu numai în schimbarea majoră pe care

[41] http://www.eroiinumor.ro/respect89/2009/12/31/sloganuri-decembrie-1989/, apud Daniela Osiac, *Regăsirea Libertăţii,* ,Ed. IRRD, 2011, pp. 31-33.

Revoluţia Română din Decembrie 1989 a adus-o spaţiului carpato-danubiano-pontic, sau a rolului acesteia în contextul prăbuşirii sistemului comunist, dar şi în puterea exemplului pe care această Revoluţie o constituie pentru istoria actuală a altor meridiane. O pildă pe care românii au oferit-o întregii umanităţi, prin cuvintele rostite din suflet şi cu speranţă de cei care au îndrăznit să viseze, în Decembrie 1989, un alt viitor.

Redăm în continuare fragmente din discursurile[42] celor care în vâltoarea zilelor sfârşitului de an, în 1989, au călăuzit poporul român pe drumul regăsirii libertăţii de la Bucureşti şi de la Timişoara. Fragmentele citate pot fi regăsite în mai multe surse deja publicate sau pot să fie audiate pe diferite canale media. Prezentarea fragmentelor ce urmează este realizată pentru a oferi cititorului, mai mult sau mai puţin avizat, o ilustrare cât mai coerentă a rolului şi impactului discursurilor din decembrie 1989.

Toate acestea vin să întărească şi să sublinieze faptul că Revoluţia din Decembrie 1989 constituie un act de sine stătător în istoria contemporană a României române şi trebuie tratat ca atare. Ea este o urmare a cursului istoric de până în momentul dat şi nu este responsabilă de evoluţia ţării din anii ce au urmat. Cu aproape 25 de ani în urmă, revoluţionarii călăuziţi de liderii lor au oferit României o şansă uriașă... Ceea ce au făcut generaţiile ce au urmat cu acestea este strict responsabilitatea celor ce au urmat. Revoluţia din Decembrie 1989, prin *Vocile* ei, a reuşit o schimbare istorică.

Vocile Revoluţiei – cele care au dat glas visului democraţiei şi libertăţii în România.

Dr. Daniela Osiac

---

[42] *Transcrierea discursurilor a fost preluată de pe blogul dl. Marius Mioc care a depus un efort considerabil pentru redarea în scris a ceea ce s-a vorbit la Revoluţie, folosind benzile audio existente, bezi ce se regăsesc de asemenea pe site-ul dânsului la adresele date în note.*

TIMIŞOARA

Balconul Operei Timişoara 20 decembrie
Înregistrarea 1[43]
00:00**Lorin Fortuna** (se aude slab): Cetăţeni ai Timişoarei!
00:02 Urale
00:11 **Lorin Fortuna**: (nu se înţelege) toată ţara! (urale, Scandări: „Azi în Timişoara, mâine-n toată ţara!")
00:44 **Lorin Fortuna**: „Linişte, vă rog! Cetăţeni ai Timişoarei, cei pe care ne vedeţi aici ne-am constituit într-un comitet de acţiune al Frontului Democratic Român. (urale) Drepturile şi libertatea se câştigă în mod organizat. Fără violenţă! (Scandări: „Fără violenţă!") Vă rugăm foarte mult, nu mai spargeţi vitrine, nu provocaţi încăierări, nu atacaţi armata! Armata colaborează, aţi văzut. (urale, Scandări: „Armata e cu noi!") Aşteptăm să vină reprezentanţii autorităţilor să discutăm în mod organizat cu ei. (urale, strigăt: Noi suntem poporul! Scandări: („Jos cu Ceauşescu!") Cetăţeni ai Timişoarei! Prima condiţie pe care o punem guvernului român este jos familia Ceauşescu! (urale, Scandări: „Jos cu Ceauşescu!") Dar pentru aceasta vom lupta paşnic, paşnic, nu uitaţi, paşnic. A doua condiţie cerem: eliberarea imediată a arestaţilor! (urale, cineva strigă „unde ne sunt morţii?"). A treia condiţie, a treia condiţie: identificarea morţilor. (urale) Vă rog, în acest moment, un minut de reculegere pentru victimele de la Timişoara! În genunchi, toată lumea! În genunchi! … Armata, să stea pe loc! Armata să stea pe loc! (glasuri răzleţe în mulţime: Armata să stea pe loc!; Se face relativă linişte).
04:24 Glas în depărtare: şobolanii au întins-o! Şobolanii au întins-o!
04:28 Glas în depărtare: Pe Bălan l-o închis (?) Radu Bălan e aicea
04:38 Glas puternic: Să vină aici!
04:39 Alt glas: Să vină vinovaţii aicea! Să vină vinovaţii, vinovaţii să vină aicea!
04:45 Scandări: „Bălan!"
04:56 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!"
05:12 Bărbat: Moarte criminalilor!

[43] http://claudiuiordache.wordpress.com/

05:13 **Lorin Fortuna**: Vă rog să vă organizaţi acuma pe întreprinderi. Fiecare întreprindere, mare sau mică, să-şi constituie comitetul de acţiune al Frontului Democratic Român. (urale) Vă rog. Comitetele care se înfiinţează rămân permanente din acest moment şi ţin legătura cu noi. Până vor veni autorităţile. Voi da cuvântul şi altor membri din comitet. Un reprezentant al citadelei Electrotimişului (urale)

05:55 **Ioan Chiş**: Dragi compatrioţi. Nu am crezut niciodată să ajungem aici. N-am crezut că există între noi atâta forţă. Nu suntem pregătiţi ca să facem şi să nu se întâmple nenorocirile care s-au întâmplat. Pentru asta, pentru prima problemă, solicit din partea Comitetului Judeţean, solicit a lua cuvântul pe tovarăşul Radu Bălan (urale, se aude scandare slabă: „Bălan!"). Poate, poate că unii se gândesc la tovarăşul Matei (huiduieli; Bărbat: vorbeşte aiurea). Vă rugăm să vă păstraţi calmul şi să aşteptăm (Scandări: „La judeţ!). Îl aşteptăm pe Bălan (glas: să vină Bălan). Atât. Nu putem să ne repezim, trebuie să fim foarte calmi şi liniştiţi. Aşa cum am fost astăzi. Vă mulţumesc!

07:34 **Lorin Fortuna**: Din partea intelectualilor din Timişoara. Se va prezenta singur. (urale, aplauze)

07:45 **Claudiu Iordache**: Mă numesc Claudiu Iordache şi sunt scriitor român (urale). Suntmândru de forţa şi curajul cu care demonstraţi în legătură cu nişte drepturi care vă lipsesc de zeci de ani (urale). Suntmândru că am uitat de frica care ne-a marcat pe noi atâta timp şi pentru că am venit aicea pentru ca în mod paşnic să ne exprimăm revendicările de fiinţe libere! (urale, scandări: „Libertate!"). Aşa trăieşte forţa unui popor! În acest moment vorbiţi în numele întregului popor român! (urale) Întregul popor român aşteaptă de aici mişcarea care să ne elibereze pe toţi de spaime, de nesinceritǎţi (?) îngrozitoare prin care trebuie să trecem teferi (Scandări: „Azi în Timişoara, mâine-n toată ţara!") Uniţi (?) nu ni se poate întâmpla nimic. Armata este a poporului român. Armata trebuie să ne apere! (urale, strigăte: criminalii!) Armata ne va apăra! Nu putem sfârşi că avem adevărul de partea noastră! Şi adevărul este de partea noastră! Încercaţi să aveţi curajul acestui moment.

Înregistrarea 2[44]

00:19 Femeie: Iepure, cine-i ăla cu căciulă de iepure? (rumoare a mulţimii)

00:32 Bărbat: Lasă microfonul să vorbească! Să se prezinte! Daţi-i microfonul să se prezinte!

00:41 **Vasile Bledea**: SuntBledea Vasile, fost maistru la Electrotimiş, actualmente şeful de producţie de la Operă (urale). Doresc atât ca să păstrăm acest locaş de cultură (bărbat: Bledea! Bledea!) cu cinste, că e mândria noastră! Să-l apărăm şi să nu-l lăsăm pradă vandalismului! (Bărbat strigă: Bledea! Bledea! Ai fost confundat cu securist! Anunţă treaba asta! Anunţă treaba asta)

01:12 **Lorin Fortuna**: Vă rugăm! Fac apel către muncii din, vor dintre cei prezenţi care vor neapărat să intre sus. Vă rugăm nu mai permiteţi să intre nimeni sus! Nu se mai poate! Deci nici… Vin tot soiul de oameni de pe stradă, nu mai permiteţi la nimeni! (Bărbat: Bledea vezi că ai fost confundat cu securist. Asta vreau să spui.) De asemenea, se apropie sărbătorile noastre naţionale! Crăciunul! (urale) Vrem să fie redate poporului! Un apel (urale): Facem apel şi la preoţi, până acuma preoţii s-au vândut regimului, mulţi dintre ei. În continuare cerem să sprijine poporul! (urale)

02:00 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!", glas: preoţii să vorbească!

02:22 Bărbat: Tot de la "Bulevard"? [restaurant în centrul Timişoarei]

02:23 **Lorin Fortuna**: Preoţii români trebuie să ia exemplu de la preotul LaszloTokes, aşa să fie şi ei! Aşa să fie tot clerul nostru! (urale; Bărbat: Scriitorii să vorbească! Femeie: Unde-s preoţii? Bărbat: Scriitorul să vorbească!) Se aude, se aude că Braşovul s-a ridicat şi el! (urale, Bărbat: Scriitorul să vorbească!)

03:03 Bărbat, în plan apropiat: Fă şi tu o cronică, să se ştie câţi oameni sunt ca să alegem cu (nu se înţelege) Alt bărbat: Mai mult de zece mii. Am, şi cu împuşcături şi tot (nu se înţelege). Se dau mare că trag.

03:13 Scandări: „Azi în Timişoara / Mâine-n toată ţara!"

03:17 **Lorin Fortuna**: Mergeţi la catedrală! Spuneţi preoţilor, dacă sunt cu poporul, să tragă clopotele! (urale; bărbat: scriitorul

---

[44] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-preotii-romani-sa-ia-exemplu-de-la-laszlo-tokes/.

să vorbească!; bărbat: să se tragă clopotul!) În acest moment, în acest moment câţiva membri ai comitetului merg la Catedrală să ceară preoţilor să tragă clopotele! (urale; bărbat strigă: să sune sirenele!) Dacă va începe catedrala, cred că vor urma şi celelalte. (bărbat: lasă scriitorul să vorbească! Scriitorul să vorbească!) Cerem să se deblocheze telefoanele şi frontierele! (urale; bărbat: asta-i buba!) Să se restabilească legătura telefonică şi rutieră cu restul lumii! (urale)
04:25 Scandări: „Libertate!”
04:44 Scandări: „Radio Timişoara!”
05:03 Femeie: Staţia de radio, trebuie să punem mâna pe ea!
05:26 **Lorin Fortuna**: Încă o dată, vrem eliberarea arestaţilor! (urale)
05:35 Bărbat: să ne dea morţii acasă! (alt bărbat repetă: să ne dea morţii acasă!)
05:40 Scandări: „Arestaţii!”
05:48 **Lorin Fortuna**: Cetăţeni ai Timişoarei! Fiţi atenţi! Nu ştim ce se va întâmpla. Oricum, în fiecare zi, aici, şi nu plecăm de aici! Pânăcând nu se rezolvă problemele! (urale)
06:08 Scandări: „Nu plecăm!”
06:28 Bărbat: Uite, vrem pâine, nu gloanţe! cum scrie. Lumină, luptă, libertate! Jos dictatorul! Vrem alegeri libere!
06:35 Bărbat: Scriitorul să vorbească!
06:40 Scandări: „Radio Timişoara!”
06:53 **Lorin Fortuna**: Cerem Direcţiei radio-TV. Să vină aici! (urale; bărbat: prin radio toată ţara va afla!). De asemenea cerem readucerea în Timişoara a eroului, preot Tokes, de acolo de unde a fost dus. (urale) Cerem clujenilor s-o elibereze pe Doina Cornea! (urale; strigăte din mulţime: Şi Mircea Dinescu! Dan Petrescu! Şi Mircea Dinescu!) Cerem eliberarea lui Mircea Dinescu la Bucureşti! Marele poet al nostru! (urale; glasuri din mulţime: Dan Petrescu! Un bărbat scandează „Dan Petrescu!”, dar nu e urmat de alţii; altcineva strigă: „România liberă!”) Se pare că reprezentanţii municipiului nu pot ajunge pentru că sunt blocaţi de mulţime în partea cealaltă. (Bărbat, îndepărtat: Adrian Păunescu să vină! Adrian Păunescu!)
08:20 Bărbat (amuzat, plan apropiat): Parcă-i cenaclu. Se face cenaclu aicea, cu Adrian Păunescu?

08:27 Bărbat (plan îndepărtat): Adrian Păunescu să vină.
08:30 Scandări: „Vrem arestaţii!” (slabe, în plan îndepărtat)
08:49 Bărbat: Adrian Păunescu!
08:53 Mai multe glasuri răzleţe: Clopotele! Să tragă clopotele!
09:29 Bărbat (plan apropiat): Nu, zice să meargă lumea la radio, să ocupe radioul şi să ţină acolo, în staţia de radio.
09:37 Acelaşi bărbat: Da’ se poate să vină o staţie de la radio aicea?
09:40 Scandări: „Clopotele!”
10:05 Trei culori, imnul de stat al RSR: Trei culori cunosc pe lume / Amintind de-un brav popor / Ce-i viteaz, c-un vechi renume / În luptă triumfător / Ce-i viteaz, c-un vechi renume / În luptă triumfător / Multe secole luptară / Străbunii noştri eroi / Să trăim stăpâni în ţară / Ziditori ai lumii noi / Să trăim stăpâni în ţară / Ziditori ai lumii noi / Roşu, galben şi albastru / Este-al nostru tricolor (bărbat: Toată lumea cântă!) / Se înalţă ca un astru / Gloriosul meu popor / Se înalţă ca un astru / Gloriosul meu popor / (mai slab, doar câţiva din plan îndepărtat mai cântă) Suntem un popor în lume / Strâns unit şi muncitor / Liber, cu un nou renume / Şi un ţel cutezător / Liber cu un nou renume / Şi un ţel cutezător
11:42 Scandări: „Libertate!” (discuţii suprapuse: Bărbat: Stai aicea! Ne întoarcem. Alt bărbat: nu se înţelege. Bărbat: Las nu se înţelege, stai aicea. B2: Ne întâlnim înapoi. B1: Stai că rezolv eu.
11:57 **Lorin Fortuna**: Linişte! Am trimis câţiva oameni să vorbească cu cei din Catedrală. Solicităm ca aceşti oameni să se întoarcă înapoi să ne spună ce este acolo! Dacă nu se întorc, ne vom duce noi după ei!
12:22 Scandări: „Nu cedăm în faţa lor!”
12:45 Scandări: „Biserica-i a noastră!”
12:57 Scandări: „Jos cu securiştii!”
13:18 **Eleonora Petrovici**: Mă numesc medic (glas: mai tare!) Petrovici Eleonora, sunt medic stagiar în Caransebeş. (urale) Aş vrea să vă spun în Câteva cuvinte că alaltăieri, în jurul orei 16, am fost în Catedrală. Şi au tras! Şi în faţa mea a murit un tânăr. (huiduieli, strigăte: criminalii!)
13:47 Scandări: „Hoţii!”
13:53 Scandări: „Ucigaşii!”
14:00 **Eleonora Petrovici**: În numele tuturor medicilor, aş dori ca să existe medicamente, ca să existe o situaţie clară a tuturor

celor omorâți, a tuturor celor care au fost răniți și a celor care au suferit. (urale slabe) Trebuie să rămânem calmi, chiar în aceste situații. Chiar când ne-au murit copiii, frații, părinții, trebuie să rămânem calmi, pentru că suntem civilizați și pentru că vrem o națiune liberă! (urale)
14:41 Scandări: „Criminalii!", apoi se suprapun cu „Libertate!" și rămâne doar scandarea „Libertate!"
14:54 **Femeie**: În acest moment am fost anunțați. După ce se termină discuția cu UMT-ul [Uzinele Mecanice Timișoara], acum se vorbește la UMT care este la Județean [Consiliul județean, locul unde se aflau o parte din demonstranți, și unde s-au dus tratative cu primul ministru Dăscălescu], vor veni toți încoace. (urale)
15:16 **Unguroaică**: Cetățeni ai orașului, timișoreni! Sunt membru al, în comitetul Forumul Democrat Român, sunt maghiară, și (rumoare), și doresc ca să exprim sentimentele față de cei picați, frații noștri, surorile noastre, părinții noștri, care au picat în luptă pentru dreptate și pentru libertate. (urale)
16:10 Scandări: „Jos Ceaușescu!"
16:23 **Unguroaica**: Aș dori să spun și în limba maghiară ceea ce am vorbit în românește. (urale)
16:34 glasuri răzlețe nu se înțelege din mulțime
16:48 Femeie (plan îndepărtat) Hai vorbește!
16:49 **Unguroaica** (?): Pe ungurește nu știu să zic nimic [!]
16:59 **Unguroaica** [vorbește pe ungurește]: Traducere: Eu vorbesc ungurește. Azi suntem în 20 decembrie, toată lumea e afară. Aude ce vorbesc și cine vorbește ungurește sau rom[ânește]. Mai spun încă că toată lumea vrea să trăiască bine aici în Timișoara, în România și mai vreau să spun jos dictatura] (Mulțimea: Bravo!)
17:36 Scandări: „Victorie!"
17:43 **Lorin Fortuna**: Poate vor susține unii că ceea ce se întâmplă la Timișoara a fost organizat de cine știe ce intervenționiști. Le spunem că nu este adevărat. Noi aicea am făcut asta! Noi aicea am făcut asta! Degeaba au închis granițele! (rumoare a mulțimii care acoperă spusele lui Fortuna) Aicea am făcut asta!
18:06 Scandări: „Noi suntem poporul!"
18:23 **Lorin Fortuna**: Așteptăm un reprezentant al minorității germane!

18:35 **BencoUnipan**: Îmi daţi voie să spun două cuvinte. (din mulţime: s-a împuşcat un copil!) Mă numesc BencoUnipan, BencoUnipan.
18:49 Strigăte: S-a împuşcat un copil!
18:58 Glasuri: Unde?
18:59 Glasuri: În faţă la Catedrală!
19:04 **BencoUnipan**: Să nu ne temem. Să nu ne temem. Noi suntem aici pentru dreptate. Să ne păstrăm calmul, să rămânem pe loc! Căci numai astfel vom izbândi! (urale)
19:28 **Lorin Fortuna**: Daţi voie reprezentantului minorităţii sârbe să vorbească! Vă rog.
19:35 **BencoUnipan**: M-am prezentat, mă numesc BencoUnipan. Sunt strungar la Electromotor, absolvent al Facultăţii de Fizică. Eu sunt o personificare a dreptăţii Ceauşescu. (aplauze) Permiteţi-mi să spun şi două cuvinte în limba sârbă, pe care dumneavoastră, care vizionaţi programul unu, programul doi, îl ştiţi. Jivelimoiabratea (Trăiască fraţii mei).
20:13 Mulţimea: Jiveli!
20:21 **BencoUnipan**: Tatăl meu, tot BelcoUnipan, a murit de mult, Dumnezeu să-l ierte, a fost preot în comuna Felnac. Acolo a fost un popă român, popa Tudorică, aşa-i spuneam eu. Ei au slujit când se putea, că-i Crăciunul românesc, tatăl meu mergea cu corul în biserica română şi slujea preotul. Şi popa Tudorică venea de Crăciunul nostru [Sârbii ţin calendarul vechi, de aceea au Crăciunul pe 7 ianuarie], care este tot un Crăciun, şi slujea la biserica sârbă cu corul român, şi împreună ca fraţii trăiam. Să luptăm şi acuma împreună (urale). Nevasta mea este româncă, dar ne simţim bine, şi să ne simţim bine tot aşa împreună. Nu mi se permite, nu mi se permite să mai vorbesc acuma, evenimentele externe (nu se înţelege) dar permiteţi-mi să spun în limba sârbă: Dole Ceauşescu! (Jos Ceauşescu!) (Mulţimea: Dole!)
21:38 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!”
21:41 **Lorin Fortuna**: Câteva cuvinte ale unui reprezentant al Bucovinei! (urale)
21:57 **Marian Dumitru**: Cetăţeni ai oraşului Timişoara! Vă vorbeşte Marian Dumitru, reprezentant al întreprinderii IELIF Timiş, în calitate de şofer la întreprindere. A[u] sosit momentele

cele mai înălţătoare din întreaga istorie a poporului nostru! (urale) Să nu ne pierdem cu firea, să fim mândri prin ceea ce am realizat! Să luptăm până la sacrificii pentru libertatea noastră! (urale) Consider că această clipă să fie scrisă în istorie cu litere de aur! (urale) Să fim consideraţi cetăţeni liberi, să ne exprimăm sentimentele de bucurie şi libertate! (scandare: „Libertate!")
23:14 **Traian Vrăneanţu**: Toţi cei care au luptat cu preţul vieţii noastre trebuie să ne bucurăm de libertatea şi de fericirea noastră şi a întregii Românii! (urale)
23:35 **Lorin Fortuna (?)**: Dăm cuvântul unui reprezentant din Valea Jiului! (urale)
23:42 **Teodor Purice**: Alo, sunt poetul Teodor (?) Purice şi reprezint Valea Jiului. Am participat la mişcările din Valea Jiului, mişcările paşnice, ţin să spun (urale), după care la venirea tovarăşului Ceauşescu, sau Ceauş…, domnului Ceauşescu, scuzaţi (huiduieli), ni s-a promis marea şi sarea. Cum ştiţi, noi eram mineri, e vorba de mineri. Pâine, carne şi toate celelalte. La ora actuală Valea Jiului este exact ca şi Timişoara şi ca toată ţara. Adică nimic. (femeie: jos cu banditul! Jos cu criminalul!) În primul rând ţin să vă transmit salutul minerilor din Valea Jiului! (urale) Care sunt alături de dumneavoastră şi vor fi până la capăt! (urale) Ce vreau să vă spun: Să nu renunţaţi cum am renunţat, acum câţiva, acum zece ani! Pentru că totul este o minciună! Se promite marea şi sarea şi nu se dă nimic, totul va rămâne aşa!
25:00 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!"
25:14 Scandări: „Jos cu dictatorul!"
25:17 **Acelaşi bărbat**: Închei spunând să nu renunţăm, să mergem până la capăt, pentru că dacă nu vom merge vom păţi cum am păţit în Valea Jiului! Libertate! (urale)
25:30 **Lorin Fortuna**: Mulţumim celor doi reprezentanţi din Bucovina şi de la Valea Jiului şi sperăm că şi Bucovina şi Valea Jiului se vor ridica! (Bărbat strigă: Băieţii de la Catedrală!; scandări: „Azi în Timişoara, mâine-n toată ţara!") Faceţi loc, se pare că vin delegaţii de la Consiliu ! (rumoarea mulţimii) Ne cere să mergem noi acolo. Nu mergem! Aici!
26:42 Bărbat: Le e frică, mă
26:54 Scandări: „Nu plecăm!"

27:01 Bărbat: Noi am fost mai mult în centrul oraşului, la Consiliu! Aici îi centrul oraşului, aici.
27:06 **Lorin Fortuna**: Un reprezentant al capitalei Moldovei!
27:12 **Bărbat**: Fraţi români! Am trăit în aceste zile, sâmbătă, începând de sâmbătă, începând de sâmbătă am trecut prin naştem clipe foarte grele. (strigăte: La consiliu!) Sunt din nou (huiduieli)
27:34 **Lorin Fortuna**: Rămâneţi pe loc! Rămâneţi pe loc, rămâneţi pe loc, fraţilor!
27:39 **Bărbat**: Rămânem pe loc, să vină ei aici!
27:44 **Lorin Fortuna**: Noi am pus stăpânire pe piaţă şi nu o vom mai părăsi! (urale)
27:51 **Bărbat**: Voiam să spun, voiam să spun că am venit din Moldova de foarte multă vreme, de zece ani, părinţii mei, fraţii mei, nu ştiu absolut de mine nimic. Se ştie în Moldova că s-au dat lupte grele aici în Timişoara. Copiii, sunt foarte mulţi aicea veniţi din toate, din toate părţile României. Timişoara putem spune că adăposteşte de peste tot. Moldoveni, olteni, din toată ţara. Din toată ţara sunt aici. Timişoara a fost izolată! A fost izolată şi părinţii noştri nu ştiu nimic de noi! Vor afla! Vor afla cu siguranţă! Telefoanele, telefoanele trebuie să funcţioneze! Nu plecăm! Să nu părăsim piaţa, să vină aici reprezentanţii! (Scandări: „Nu plecăm!")
28:59 **Lorin Fortuna**: Centrul Timişoarei este aici, nu acolo! Aici (strigăte: „Aici!")

Înregistrarea 3[45]
00:00 **Maria Trăistaru**: (nu se înţelege)
00:06 **Bărbat**: Nu suntem huligani, cum a vrut să se spună! Noi suntem poporul român, iar cei care au făcut acte de huliganism nu-i considerăm ai noştri!
00:22 **Bărbat**: Dragi cetăţeni! Nimeni să nu plece acas'! Să primească apă şi mâncare aici până ne rezolvăm problema! Părinţii, fraţii care sunt acasă să trimită mâncare! La toţi cetăţenii din piaţă: să nu părăsească nimeni piaţa, c-am pierdut! Rămânem aici ziua şi noaptea, o săptămână! Nu pleacă nimeni acasă până nu

[45] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-tara-are-la-putere-filozofi-dar-ce-folos-ca-n-piata-nu-se-gasesc-cartofi/

se rezolvă problema României! (Scandări: „Nu plecăm!”) Acelaşi lucru l-a cerut la Consiliu UMT-ul! Toată lumea rămâne aici zi şi noapte! Să se aducă mâncare şi apă aici! (Scandări: „Jurăm! Jurăm! Jurăm să nu plecăm!”) Întâi să plece toate trupele armatei din oraş, şi după aceea vom pleca noi ultimii! Până vom rezolva problema României!
01:44 **Maria Trăistaru**: Un tovarăş reprezentant al preoţimii române! (ura!) Un preot, un preot să ia cuvântul! Va veni imediat sus. Până atuncea, până atunci, din inimă poporului, pornită o poezie făcută aicea pe loc, care mişcă
02:08 **Femeie**: Dar unde este pâinea şi traiul fericit / Pe care Ceauşescu în congresuri le-a, le-a promis? / Acesta e Partidul, el e făuritorul / Noi astăzi, poporul, de pâine ne ducem dorul / Căci ţara are la putere, (nu se înţelege) şi (?) filozofi / Dar ce folos că-n piaţă nu se găsesc cartofi? (urale) / Să-i dăm jos de la putere (pe fond de aplauze, urale), să-i dăm jos de la putere / Şi nimeni n-o să plângă / Şi-atuncea pâinea ţării / La toţi să ne ajungă (urale)
02:55 **Traian Vrăneanţu**: Mulţumim. Prin urmare, am înţeles, nu pleacă nimeni acasă! Toată lumea rămâne pe loc! O să primească alimente, mâncare şi apă aici.
03:12 Scandări suprapuse, apoi „Jos cu Ceauşescu!”
03:24 Bărbat: Ce s-a întâmplat?
03:25 **Lorin Fortuna**: Nu plecaţi de aici orice s-ar întâmpla. Căci voi sunteţi forţa! Nu plecaţi! Orice s-ar întâmpla, şi nu uitaţi: Fără violenţă! (strigăt: Fără violenţă, băieţi!, scandări: Fără violenţă!”)
03:36 Scandări: „Nu plecăm!”
03:50 Scandări: „Jurăm! Jurăm!”
03:54 Scandări: „Vrem arestaţii!”
03:57 Scandări: „Jurăm! Jurăm! Jurăm să nu plecăm!” suprapus se aude şi „Vrem arestaţii!”
04:09 **Lorin Fortuna**: Este adevărat că toată manifestaţia a plecat de la evacuarea pastorului Tokes. Dar! Dar, în continuare a devenit o mişcare de masă, la care au aderat români, maghiari, germani, tot poporul român! Toţi din Timişoara! (urale) Alături de solidaritatea cu pastorul Tokes ne manifestăm şi ne pronunţăm solidari şi cu ceilalţi martiri de astăzi ai poporului român, cu Doina Cornea de la Cluj (urale), cu Mircea Dinescu de la (urale, strigăt: Dan Petrescu!), cu Petrescu de la Iaşi (urale), grupul de la Iaşi!

05:00 Bărbat: Atenţie! Au făcut calcule (?) înainte în spaţiu (nu se înţelege)
05:07 Femeie: Pe Bălan! Bălan să vină! Bălan! Bălan!
05:09 **Lorin Fortuna**: Se aude că şi Bucureştiul a început între timp (urale)
05:18 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!”
05:35 **Lorin Fortuna**: De asemenea, vă rugăm să ne apăraţi pe cei care ne-am constituit aici. Noi putem să vă reprezentăm şi să vă apărăm pe voi numai dacă ne apăraţi şi voi pe noi! (urale, strigăt: Noi suntem cu voi! Voisunteţi cu noi!) (nu se înţelege) întreprinderii Spumotim!
05:53 Scandări: „Nu vă fie frică!”
06:08 **Tudorin Burlacu (?)**: Fraţilor! Ne-am adunat aicea în piaţa asta altădată aduşi cu forţa. Suntem veniţi toţi din toate părţile, nu ştiu dacă sunt printre noi şi de la sate, dar suntem bucuroşi de ei! Aceşti oameni care au muncit pâinea noastră iar voi, maşinile cu care muncesc ei. Fraţilor! Fac apel la toţi care sunteţi în piaţa asta, cu mic cu mare, să nu vă împrăştiaţi, să rămâneţi aici alături de noi. Şi nu uitaţi un singur lucru: ordinea! Ordinea între voi să fie întotdeauna, chibzuinţă, pentru că au fost oameni şi elemente printre noi care au fost plătite să lovească această acţiune în alte părţi şi să ia altă structură. (strigăt de bărbat: ei au spart!) Ei au spart vitrinele!
06:56 **Tudorin Burlacu (?)**: Ei au distrus şi au dat foc în diferite puncte! (strigăt: să plătească!)
07:03 Scandări: „Ei au spart vitrinele!”
07:13 Scandări: „Staţia de radio!”
07:20 Scandări: „Nu suntem huligani!”
07:28 **Bărbat**: Fraţilor! Români, germani, sârbi, saşi (strigăte: staţia de radio!, rumoare) În orice caz, vă mai rog un singur lucru: staţi aci, care aţi fost şi suntem aicea să rămânem pe loc pânăcând nu se va pune capăt anumitor negocieri ostile. Şi încă o rugăminte: dacă veţi pleca de aicea, menţineţi ordinea şi disciplina pe străzi! Să nu se spargă, să nu se fure! (strigăt: ei au spart! scandări: radio Timişoara!)
08:10 **Lorin Fortuna (?)**: În acest moment suntem anunţaţi că în Bucureşti, în Piaţa Universităţii, studenţii şi populaţia capitalei au ieşit şi manifestează! (urale)

08:31 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!”
08:42 **Lorin Fortuna**: Din partea oamenilor muncii de la Depoul CFR! (urale, scandare: cefereul!)
08:50 **CFR-ist**: Fraţilor! Locuitori ai Banatului! Când am spus lucrul ăsta, am spus totul. Vă mulţumim că azi v-aţi adunat aicea, aţi avut curajul, şi promitem că comitetul care s-a format, să vă apărăm toate doleanţele pe care ne-aţi spus aicea, şi vă mai spunem Câteva puncte. Totodată, o rugăminte pe care o avem, cum am spus mai-nainte, să ne şi apăraţi, pentru că vă vom apăra drepturile (urale)
09:29 Scandări: „Nu vă fie frică!”
09:37 **Bărbat**: Nu ni-e frică! Reluat apoi de unii manifestanţi: „Nu ni-e frică!”
09:44 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!”
09:46 Strigăt: „Presa liberă de mâine!”, apoi Scandări: „Presa liberă!”, Scandări: „Jos Ceauşescu!” suprapuse cu strigăte „Presa Liberă!”
10:09 **Lorin Fortuna**: Din partea tineretului! O reprezentantă a sexului feminin care are curajul să vă adreseze Câteva cuvinte! (urale)
10:19 **Maria Trăistaru**: Tineri români! (bărbat: Trăiască tineretul românesc!) Pentru că majoritatea au fost tineri care şi-au sacrificat viaţa (strigăt: bravo tineretului!). Trăiască tineretul! (Scandări: „Trăiască!”) Şi noi cerem astăzi să se ceară arestaţii care zac în Popa Şapcă ! Să se ceară studenţii care sunt arestaţi! (urale) Noi tineretul, nu-i vom lăsa! (strigăt: bravo tineretului!) Vrem arestaţii!
10:53 Scandări: „Vrem arestaţii!” (strigăt: şi morţii!)
11:09 **Maria Trăistaru**: Nu ne vom lăsa până nu vom vedea printre noi pe acei care şi-au riscat viaţa, nu ne vom lăsa pânăcând nu-i vom vedea printre noi pe acei care au suferit. Vrem arestaţii! (Scandări: „Vrem arestaţii!”)
11:33 **Bărbat**: Fraţilor! Vă rugăm disciplină şi ordine! Că numai atunci putem să realizăm ceea ce dorim! Fără ordine şi disciplină n-ajungem la nici un rezultat! Nu părăsiţi locul! Vă rugăm, ca să cerem în numele tuturor o ediţie specială a „Drapelului Roşu” (urale)
12:24 Strigăte: Lasă-l să vorbească!, unii scandează „Lasă-l să vorbească!”

12:31 **Lorin Fortuna**: Din partea căilor ferate, un tovarăş doreşte să mai prezinte o dorinţă care cred că va fi a tuturor.
12:43 **Bărbat**: Aş vrea ca astăzi, de la această tribună, să solicităm celor care lucrează la „Drapelul Roşu”, şi celor care lucrează la Poligrafie, unde se tipăreşte, ca până diseară să apară un număr pentru prima oară drept şi adevărat, care să descrie dorinţele noastre! (urale)
13:12 **Traian Vrăneanţu**: Atenţie! La Lugoj se trage în populaţie! (huiduieli)
13:22 **Petre Boroşoiu**: Uniţi-vă cu toţii şi nu lăsaţi! Până nu (nu se înţelege). Luaţi-le armele!
13:35 Scandări: „Radio Timişoara!” (la început îndepărtate, apoi şi apropiate)
13:55 **Lorin Fortuna**: Să vină cineva de la UMT! Să vorbească cineva de la UMT! (strigăt: Radio Timişoara să funcţioneze!)
14:16 Strigăt: La UMT se trage în oameni!
14:21 **Ioan Savu (?)**: Atenţiune! Nu trebuie să transformaţi această adunare într-o adunare de vandali. Nu trebuie să vă îndemne cineva să luăm arme, că aţi văzut că armata n-a tras în nimeni. Acuma. Vă rog frumos să ne comportăm cum trebuie, civilizat şi să vedem care este situaţia. Aşteptăm organele ca să vedem, să tratăm cu ei. Nu trebuie să devastăm nimica! (strigăte: UMT-ul). Vorbeşte acum în continuare scriitorul Nicolae Bădilescu. (strigăte slabe: ura, aplauze slabe; cineva zice: daţi telefon la UMT să vedeţi ce este)
15:04 **Nicolae Bădilescu**: Vă vorbeşte scriitorul Nicolae Bădilescu (urale). Admir curajul, mândria şi demnitatea cu care aţi participat la această importantă şi istorică întâlnire dintre forţele democratice (urale). Modul în care v-aţi comportat, modelul civilizat în care aţi acţionat, vă dă creditul şi vă cheamă la masa tratativelor, vă dă dreptul să vă expuneţi punctele de vedere, să cereţi ceea ce vă lipseşte.
15:53 Strigăte din mulţime: să vorbească! Să vorbească! Las’ să vorbească domle! Dorinţa poporului!
16:02 **Nicolae Bădilescu**: Atenţiune! (strigăt: să vorbească) Încercaţi să fiţi calmi în continuare. Este posibil ca în acest moment să vină organele de represiune. Nu reacţionaţi, rămâneţi neclintiţi! Nu vor trage! Nu mai au curajul să tragă în fraţii lor şi-n (nu se înţelege) (strigăte din mulţime: lasă-l să vorbească!

Să vorbească!). Aveţi nevoie de noi, aveţi nevoie de lideri, aceşti lideri suntem noi, şi vă rog să apăraţi intrarea în acest edificiu! (strigăt: Apăraţi intrările acolo!) Miliţia deja este în spatele nostru (glasuri: apăraţi intrările!).
17:02 Femeie: Domnul cu căciulă! Identificarea! Domnul cu căciulă! Cine e cel cu căciulă? Nume?
17:09 Bărbat (aproape): Jos Ceauşescu.
17:10 **Maria Trăistaru**: Tineri! Tineri, ascultaţi! Nu avem voie şi nu putem să părăsim. Trebuie să staţi pe loc că altfel viaţa celor care sunt (nu se înţelege) în pericol! Aici să ne cerem libertatea şi nu altundeva! Aici!
17:29 Bărbat: Şi dacă moare lumea aicea, ce se întâmplă?
17:31 Alt bărbat: Nu moare nici o lume, măi.
17:36 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!", la un moment dat se aude cineva strigând „Jos cu tiranul!"
17:48 **Lorin Fortuna**: Vă rog, încercuiţi clădirea! Intrările să fie păzite! Vă rugăm frumos! Câţiva oameni mergeţi şi anunţaţi dacă alţii vin şi vor să intre!
17:58 Bărbat strigă: Nu intră nimeni!
18:02 Bărbat în plan îndepărtat: Nu se trage (nu se înţelege) oameni buni! Nu se trage pentru voi! Nu trage nimeni!

Înregistrarea 4[46]
00:00Lorin Fortuna: Nu plecaţi până nu vin autorităţile să discute cu noi! Nu plecăm!
00:07 Scandări: „Nu plecăm!" (slabe, în plan îndepărtat)
00:14 Bărbat: Cuvinte de încurajare măi acolo, măi! Cuvinte de încurajare!
00:19 Bărbat (plan apropiat): Nu-i mai ţine.
00:23 Strigăte: Încurajaţi poporul! Încurajaţi poporul!
00:40 **Bărbat**: Oameni buni! Popor! Nu părăsiţi! Zi şi noapte vom sta aicea! Sunt reprezentanţii întreprinderii „1 Iunie", unde toată întreprinderea sunt în curtea fabricii! (urale) Nu vom pleca! Nu vom pleca de aicea niciodată! Să vină cei ce ne-o reprezentat să dea socoteală în faţa poporului! Jos Ceauşescu!

---

[46] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-nu-vrem-sa-avem-capitalismul-vrem-un-socialism-democratic/

01:12 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!”
01:30 **Lorin Fortuna**: De la întreprinderea „Electromotor” (câte un „ura!” răzleţ)
01:36 **Ioan Beni Oprea**: Vă rog, fraţi români, să vă păstraţi calmul. Vă rog să mă ascultaţi în linişte. Ne dăm seama de riscul care ni l-am asumat să urcăm aici. Aş vrea ca să dăm dovadă de oameni educaţi. Eu n-am familie şi am zis că am să vin aici pentru voi. Şi tot Electromotorul a ieşit. Vreau să vă păstraţi calmul şi liniştea. Aş avea dorinţa să aşteptăm, şi aş vrea să nu se consume băuturi alcoolice! Nu violenţei! Vrem dialog! Vrem dialog, domnilor! Vrem dialog, şi judecată! Nu ură, nu ură, să ştiţi! Să ştiţi că noul vine în urma unei schimbări şi această schimbare o dorim. Dar nu cu ură! Nu vrem să clădim din nou o societate pe cadavre! Fraţilor, nu vom rezolva nimic dacă vrem să moară alţii! (nu se înţelege) Nu vom rezolva dacă vom răspunde urii cu ură! Trebuie să (nu se înţelege) fraţi români! Fraţilor, înţelegeţi-mă! Păstraţi-vă calmul şi daţi dovadă că aveţi raţiune! (aplauze, urale) Avem nevoie, avem nevoie să ne exprimăm liber! Fiecare ce gândim! Fiecare ce dorim, dar paşnic şi în ordine! Aşteptăm aici. Ne-am format un Front, aşa cum spunea colegul meu, şi vom cere, vă vom reprezenta. Vom face aici o listă! Şi le vom arăta ce dorim celor care ne sunt adversari! Îi vom judeca noi poporul, şi vom da sentinţe juste după dreptate! După adevărul absolut! (aplauze, urale)
04:22 **Lorin Fortuna**: Repetăm primele doleanţe ale Frontului Democratic Român (bărbat: cine-i domnul?). Mă numesc Fortuna Lorin, sunt cadru didactic la Institutul Politehnic Timişoara. (urale, femeie strigă: bravo Politehnica!) Cu această ocazie vă rog, aveţi grijă de familia mea dacă mi se întâmplă ceva, aveţi grijă şi de familiile celorlalţi. (glas: nu vă fie teamă!, scandări: „Nu vă fie frică!”) În calitate de reprezentant al comitetului de acţiune al Frontului Democratic Român formulăm următoarele dorinţe. Prima: Dorim să colaborăm cu autorităţile. Dorim democratizarea paşnică a ţării! Nu dorim violenţă! (urale; bărbat strigă: Vrem alegeri libere!) În acest scop, vă rog: nimeni să nu plece la lucru! Nimeni să nu părăsească această piaţă până nu stăm de vorbă cu autorităţile! Până acuma nu s-au prezentat! Altfel am pierdut totul! Altfel am pierdut totul! Deci până nu vin autorităţile să stea de

vorbă cu noi, grevă generală peste tot! Toată lumea în piaţă aici! (urale)
06:00 Scandări: „Nu plecăm!”
06:13 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!”
06:23 **Lorin Fortuna**: S-au întâmplat multe lucruri de nedorit. Sunt morţi, răniţi. Nu dorim răzbunare. Dorim să nu mai fie ce-a fost! Atâta tot! Nu dorim răzbunări pentru nimeni! (glas: UMT-ul e încercuit!; Fortuna, în afara microfonului: Nu putem pleca de aici. Vor renunţa ei!; apoi iar la microfon) Se aude că UMT-ul este încercuit, se comunică de aici, dar noi nu putem pleca de aici. Vor renunţa ei până la urmă. N-au ce să le facă! Suntem mai mulţi aici. Nu putem părăsi acest loc. (glas din mulţime: să mergem după ei! Alt glas: Nu!) Avem o problemă. Cerem retragerea Armatei. Armata nu trebuie să tragă în popor! Armata nu trebuie să lupte împotriva poporului! Nu suntem huligani, suntem patrioţi! (urale, scandări: „Armata e cu noi!”) Vom manifesta în mod paşnic împotriva actelor de vandalism care s-au produs aici. Dar aşa se exprimă mulţimea! În mulţime, ca-n orice făclie (?), sunt şi uscături! Aşa se explică că problemele nu le ridică cei cu cap şi le lasă pe seama mulţimii! Nu le ridică cei care şterg scaunele sau funcţiile şi aşa mai departe ci lasă poporul să se exprime, şi poporul aşa se exprimă. Cu riscuri de acest tip. În continuare trebuie să mergem civilizat! Civilizat! (aplauze şi urale slabe) Lozincile care se mai scandează, vă rog, lozinci demne, lozinci democratice, lozinci demne de un popor care doreşte să-şi obţină democraţia! Să arătăm că ne-o meritǎm. S-a spus despre români că sunt laşi, că suntem ultimii! Poate că suntem ultimii, dar laşi nu suntem! Dovadă că sunteţi aicea. (urale)
08:11 Scandări (slabe): „Unde e Bălan?”
08:17 **Lorin Fortuna**: De asemenea cerem eliberarea imediată a celor arestaţi! (urale) Celor arestaţi în ultima vreme din motive politice, care au fost, cerem să fie eliberaţi! De asemenea cerem identificarea morţilor, răniţilor, şi să nu fie persecutaţi răniţii din spitale (urale). Atrag atenţia forţelor de ordine că fiecare viaţă irosită de acuma încolo care li se va datora lor, va fi scump plătită! Încă o dată spunem: Nu dorim răzbunare, dar insistăm, şi asupra armatei, şi asupra miliţiei, şi a securităţii: de acum înainte, să nu se mai tragă în popor! Să nu se lupte împotriva poporului! Să se

colaboreze cu poporul! (urale) Ştim de asemenea, ştim, că şi în rândurile miliţiei, şi în rândurile securităţii, şi în rândurile armatei, sunt foarte mulţi care gândesc ca noi! (strigăt: primul ministru Dăscălescu aşteaptă! Răspuns: Aicea! Aicea!) Se aude că primul ministru Dăscălescu este în Timişoara şi că vorbeşte la Consiliu. Îl aşteptăm să vină aici! (strigăte: aici! Scandări: „Să vină Dăscălescu!") Îl asigurăm pe cetăţeanul Dăscălescu, că tovarăş nu pot să-i spun, îl asigurăm că vom trata cu el în mod cinstit şi corect. Dar să vină aici şi să discute cu noi!
10:20 Bărbat: (nu se înţelege) dă-mi cheia!
10:24 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!"
10:37 **Lorin Fortuna**: UMT-ul a ajuns la Consiliu (nu se înţelege) îi aşteptăm! (urale) (discuţii apropiate bărbaţi: "du-te la (nu se înţelege)", "vin şi eu, vin şi eu", "hai", "Radule!", "nu mă duc", "Auzi, stai tu şi mă duc eu"). Mai sunt acte de vandalism. Cei care sunteţi responsabili, nu-i lăsaţi pe oameni beţi între voi! Sunt şi securişti printre noi pe aici, vă rog, nu-i lăsaţi să facă acte de vandalism! Noi nu suntem vandali! Suntem oameni responsabili, care ne cerem drepturile!
11:35 Glasuri din mulţime răzleţe: Fluierături. Hai că vii tu repede. Aici. Să ne dea morţii! Arestaţii, vrem arestaţii! Daţi cuvântul scriitorului!
11:46 Se aude cântecul „Hora Unirii": în ţară / Între noi să nu mai fie / Decât flori şi omenie (cântecul continuă slab cu alte glasuri suprapuse: Nu, ca să nu-l bată vântul! (nu se înţelege) Securitatea! Scriitorul să vorbească! Scriitorul să vorbească!) Măi muntene, măi vecine / Vino să te prinzi cu mine / La nevoi şi la durere / Unde-s doi puterea creşte / Şi duşmanul nu sporeşte. (iarăşi glas: scriitorul să vorbească!)
12:33 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!" (glas: scriitorul să vorbească!)
13:00 Glasuri din mulţime: Nu se aude! Hei! Ho! Nu se aude! Ăla cu căciulă-i securist, băi!
13:17 **Bărbat LF?**: Vă rog!
13:21 Bărbat: Băi, ăla cu căciulă! Eşti securist, băi! Daţi-l jos!
13:25 Scandări: „Umeteul!"
13:33 Bărbat: Vine umeteul! (urale)
13:42 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!"

13:51 **Lorin Fortuna**: Repet. Noi nu ne pronunţăm împotriva socialismului! Nu vrem să reinstituim, să avem capitalismul. Vrem un socialism democratic! (urale slabe) De asemenea, noi nu (urale, nu apucă să termine)
14:07 **Bărbat**: Vă rog frumos să aveţi grijă pe partea stângă a intrării, în Teatrul Maghiar, să nu mai fie aceia care forţează uşa. Vă rog cineva să se ocupe să nu mai forţeze uşa la Teatrul Maghiar de Stat. (glasuri: păziţi intrările!)
14:27 **Lorin Fortuna**: De asemenea, noi nu confundăm Partidul Comunist Român cu Nicolae Ceauşescu! (urale, Scandări: „Jos cu Ceauşescu!") Vrem reforme democratice! (urale) Vrem alegeri libere! (urale) Egalitate între toate naţionalităţile poporului român! (urale) Vrem să nu mai plece nemţii! (urale) Să rămână aicea de bună voie! (urale) Vrem de asemenea ungurii să trăiască în bună vecinătate cu noi! (urale) cu români, cu sârbi, cu toţi! (glas: scriitorul să vorbească!) Vrem..
Scandări: „Laşii!"

Înregistrarea 5[47]
00:03 **Bărbat**: Linişte, linişte vă rugăm. Suntem anunţaţi că întreaga ţară s-a ridicat în picioare şi vrea dreptate! (urale) Dar tot Banatul este fruntea noastră! (urale) În continuare las pe colegul meu că n-a mai spus nimic, Stroescu (?) se numeşte, care nu l-am văzut aici până acuma.
00:29 **Acelaşi Bărbat**: Sunt sigur că, sunt sigur că vom învinge! Chiar dacă vine peste noi, vom învinge! Victorie! Victorie! (Scandări: „Nu-i lăsăm!")
00:43 **Femeie**: Fraţi români. Sunt cetăţeană română fără domiciliu. Aşa ceva nu există! Nu cred că există în vreo ţară în ţara asta, nu poţi să trăieşti unde vrei. Dar nimeni nu-mi dă voie. Ştiu că în Catedrală este Securitatea care filmează. Au plecat oameni să tragă clopotele şi au fost arestaţi. Nu ne este frică! Huliganii! (huiduieli) Ce am cerut noi? Ca copiii noştri vor trăi mai bine! Oare nu există nici un medic, n-are nimeni curajul să spună câţi morţi sunt? Le este frică. De ce le este frică? Oare la copiii ăia care au murit, de

[47] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-20-decembrie-1989-comitetul-fdr-zvonuri-intreaga-tara-s-a-ridicat-s-ar-putea-ca-miscarea-sa-fie-controlata-de-securitate-ordinele-generalului-stanculescu/

câţiva anişori, nu le-a fost frică? Nu le-a fost frică? Lor de ce le e teamă, de ce sunt laşi şi n-au curajul să spună adevărul? Să vină un medic să spună (nu se înţelege) căci nu le-a dat voie la salvări să ridice răniţii de pe străzi! Fraţilor, azi murim noi, dar copiii noştri vor trăi mai bine! (urale)
01:49 [Se cântă „Trei culori", varianta originală a cântecului compusă de Ciprian Porumbescu, nu imnul de stat al RSR, dar uneori nu se cunosc cuvintele] (glasul Mihaelei Munteanu fals\nd în plan apropiat): „Trei culori cunosc pe lume / Amintind de-un sfânt [sic] popor / Sunt culori de-un vechi renume / Amintind de-un brav popor / Sunt culori de-un vechi renume / Amintind de-un brav popor / Roşu-i focul vitejiei / (nu se înţelege) / Galben aurul câmpiei / Şi albastru mândru steag / Galben aurul câmpiei / Şi albastru mândru steag
02:30 **Glas**: Deşteaptă-te române!
02:36 **Femeie**: Vă rugăm să ne lăsaţi o scurtă pauză să deliberăm, sunt nişte secvenţe dincolo, să vedem despre ce e vorba. Aşteptaţi un moment, aşteptaţi, aşteptaţi.
02:46 Strigăt: Vine! Vine!
02:52 **Mihaela Munteanu**: M-auziţi? (Da!) Se pare că vin de la spitalul judeţean. Au fost declaraţi 2000 de morţi (huiduieli). Se pare (?) în continuare, se pare în continuare că oameni din armată au silit medicii să acorde asistenţă securiştilor şi aşa mai departe (huiduieli) Se pare în continuare (nu se înţelege) securişti dacă nu mă lăsaţi să vorbesc. (rumoare) Se fac anunţuri că oamenii răniţi au fost interogaţi şi sunt securişti în civil şi în halate, ridicaţi şi scuipaţi-i (?)! (huiduieli, fluierături) (nu se înţelege) şi împuşcaţi. Ridicaţi răniţii şi împuşcaţi. Nu se spune nimica? Vreau să vă spun, să vă cer, aşa mi se spune, să vă cer să fiţi liniştiţi (huiduieli) (bărbat: face panică doamna. Dar ea e disperată, e o disperare care (nu se înţelege) sub ochii ei s-a întâmplat asta).
04:19 **Bărbat**: Oameni buni! (huiduieli). Astăzi (bărbat: ce face armata, în p… mă-sii), astăzi trebuie să hotărâm! (glas: cine eşti?) Dacă astăzi nu hotărâm, pierdem tot! (rumoare, se aude „cine eşti, bă?", „huo", „morţii mă-tii", „cine eşti, băi", „femeia disperată e asistentă la spitalul de ochi (?)", scandări: „las-o să vorbească!", „gândeşte-te că vine şi doctorul (?) (nu se înţelege)")

05:06 **Bărbat**: V-aş ruga puţină linişte! (bărbat: nu pot astăzi (nu se înţelege)) Vă rugăm puţină linişte! Am venit de la Comitetul Judeţean de partid (rumoare, Mihaela Munteanu strigă: Numele! Numele!, se scandează: „Lasă-l să vorbească!"). S-a făcut un plan de acţiune! (rumoare, fluierături)
06:04 **Bărbat**: Sub presiunea opiniei publice din oraşul nostru, cred că asta este mult mai important acuma, Comitetul judeţean de partid a acceptat (huiduieli), a acceptat un comitet care a intrat înăuntru şi a prezentat nişte revendicări, care au fost discutate telefonic cu tovarăşul prim-ministru Dăscălescu. (urale, huiduieli, fluierături). Aceste revendicări au fost următoarele: Demisia preşedintelui Ceauşescu şi (urale)
06:55 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!"
07:10 **Femeie**: Popularizarea acestor acţiuni în presă, radio şi televiziune! (urale) Deschiderea graniţelor şi permiterea (urale) Deschiderea graniţelor şi permiterea accesului mediilor de informare străine! (urale) Pedepsirea persoanelor vinovate pentru deschiderea focului! (urale) S-a cerut precizări asupra numărului de răniţi şi morţi, eliberarea deţinuţilor politici (urale), întocmirea unei liste cu cei dispăruţi. În aceste momente istorice avem nevoie de un lucru: organizare. S-a cerut următorul lucru: Constituirea unui comitet a Frontului Democratic Român (urale) cu biroul în sediul comitetului municipal păzit de gărzile patriotice (urale). Continuarea grevei generale în următoarele zile! (urale) Până la căderea lui Ceauşescu! (urale)
08:35 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!"
08:52 **Femeie**: Acest comitet va trebui ales acum! Şi impus autorităţilor şi organelor de partid şi recunoscut de către popor! (scandări: „Noi suntem poporul!")
09:15 **Mihaela Munteanu**: Comitetul (nu se înţelege)
09:17 Altă femeie: Daţi-vă la o parte! Daţi-vă la o parte!
09:21 Femeie: S-ar putea.
09:24 Huiduieli.
09:30 **Femeie**: Se aude? (Da) S-ar putea ca cu toate forţele aici, mişcarea să fie controlată de Securitate. Vă rog frumos! Alegeţi fiecare fabrică un om (nu se înţelege) care să vină cu el! Ca să garanteze că-l cunoaşte pe acest om! Este un om al nostru! A ieşit

cu noi! A pierdut pe cineva! În primul rând. În al doilea rând propun ca piaţa Timişoarei, centrul, până la judeţ, să se numească de azi înainte Piaţa Roşie (strigăt: aşa!, urale) să nu uităm niciodată asta! Colegii noştri de aici au fost loviţi cu tancuri, clasa muncitoare în Giroc [Calea Girocului (azi Calea Martirilor), stradă a Timişoarei unde în 17 decembrie au fost lupte între demonstranţi şi trupe, au fost blocate Câteva tancuri de către demonstranţi, iar apoi, în operaţia de recuperare a acestora, s-a deschis focul, înregistrându-se multe victime] a fost lovită cu tancuri! (urale) Piaţa Roşie! Noi n-am atacat pe nimeni. Vom cere să se prezinte în faţa noastră, când vom lua puterea, dacă vom lua puterea. Dacă ne liniştim (Scandări: „Trebuie s-o luăm!") Mă lăsaţi să termin? (glas: e în Sibiu; trebuie să vină aici!) Fiindcă dacă ne liniştim, mâine din partea securităţii o să vină la fiecare în parte acasă şi-i bagă în puşcării, o să moară în accidente de maşină suspecte ca de obicei, (nu se înţelege) la Solventul, e cazul inginerului Munteanu şi de alte cazuri! Să nu uitaţi, (strigăt din mulţime: Valea Jiului!) Valea Jiului! (Braşovul!) Braşovul! Am învăţat mult, vom lupta alături, pentru că vom câştiga, (nu se înţelege) am pierdut totul, (nu se înţelege) după ce-am trecut prin ce-am trecut! Vreau de asemeni să vă spun, că doresc ca într-o zi când va fi linişte, aceste pietre să fie scoase şi înlocuite cu marmură roşie, pe care să fie scrise numele victimelor, fiecare să ştie sau mamă să vie (femeie din mulţime: lasă viitorul!) Pentru totdeauna (nu se înţelege) în acest moment (bărbat din mulţime: atât, ajunge). Noi care ne-am desfăşurat (?) în faţa dumneavoastră (nu se înţelege) (strigăte: ajunge, televiziunea aicea). Vreau să vă spun (strigăte: televiziunea, ajunge, domnule) (nu se înţelege) Nu spargem nimic, nu atacăm nimic, noi suntem puterea, vreau să opriţi pe cei care forţează uşa la biserică. S-a pătruns în spate. Vreau de asemeni să vă spun că nu se pune problema ca poporul nostru (strigăte: gata, huiduieli, fluierături)

12:12**LF?**: Este ceva foarte important! Este ceva foarte important! Vă rugăm frumos! Sunt probleme şi probleme! În primul rând trebuie rezolvate problemele principale! S-a anunţat că în cinci minute va veni o delegaţie de acolo încoace! (nu se înţelege) (Bătrână: să vină!)

12:34 **Bărbat**: A copiilor, a soţiilor, a fiicelor celor căzuţi în zilele trecute, le vom aduna şi vom merge unde vom merge în doliu,

să fie un doliu pentru toată Timişoara! (urale; strigăt de femeie: pentru toată ţara, toată ţara"). Vom încerca să organizăm o slujbă religioasă, căci există şi religie (femeie: Aşa!) aicea în Piaţa Operei. Încercăm să contactăm un reprezentant al clerului să ne vorbească, un preot, un popă, oricine. Imediat va vorbi dânsa din nou (strigăte: Nu! Bine! Nu!Să vină odată televiziunea! Mai tare)
13:17 **Bărbat**: Vă rog puţină linişte! Vă rog puţină linişte! Cei care azi dimineaţă am început o acţiune care aici s-a finalizat, ştiu prin ce-am trecut! Când am luat colţul la ortopedie (?) spre stânga era să intrăm într-o ambuscadă pe străzi înguste. Vreo trei inşi îmbrăcaţi în negru, bănuiţi cine sunt, i-am evacuat! După aceea am trecut prin faţa Consulatului Iugoslav, apoi am ieşit la Kuttl [Piaţa Ştefan Furtună], prin faţa maternităţii şi cunoaşteţi mai departe. Ce vreau să vă rog doar. Aceste zile care au trecut, să o recunoaşteţi, fac parte din istoria contemporană. Rugămintea mea este să nu cedăm. Pe cei care-i vedeţi la această tribună, vorbind, să nu-i uitaţi! Care exprimă panică că mâine-poimâine dacă Doamne fereşte li se întâmplă ceva, să fie (nu se înţelege). Eu vă rog frumos, vă mulţumesc (urale).
14:01 Femeie: Mâine la ora 9!
14:02 Cel care înregistrează: Jos cu dictatorul! Vrem alegeri libere! Lumină, luptă, libertate! Şi totuşi plopul face pere! Vrem pâine, nu gloanţe! Unde ne sunt morţii?
14:14 **Bărbat**: Prim-ministru. Prim-ministru. Nu pot să-i spun tovarăş, dar ştim despre cine-i vorba. Şeful dictaturii! A părăsit ţara cu două avioane! (huiduieli)
14:32 Scandări: „Laşii!", apoi „Laşul!"
14:50 **Bărbat**: Daţi-mi voie puţin. (strigăt: mai tare!) Vă rog puţină linişte. În urmă cu puţin timp. Vă rog puţină linişte. (mai tare!) Vă rog puţină linişte! Colegul m-a rugat în ordine şi cu mare, marediscernământ să facem acest lucru. Să nu ne deviem! Putem să greşim şi o să ne pară rău! Pentru că au fost morţi, părerea mea personală este orice se putea face. Dar să nu tragi cu gloanţe? (femeie: în fratele tău!) Vă rog frumos în ordine cum spune colegul, atenţie mare.
15:21 **Savu?**: Situaţia ţării este de asemenea natură încât avem această situaţie în mână! Nu rămânedecât să profităm acuma! Trebuie s-o rezolvăm noi, numai noi! Vă rog să continuăm cu

organizarea pe întreprinderi! (rumoare, strigăte: „Televiziunea!”) Încercăm să recapitulăm. A sosit de la UMT cineva?
16:00 Scandări: „Televiziunea!” (televiziunea aicea!)
16:08 Femeie: Alo. Alo.
16:11 **Ioan Savu**: Puţină răbdare vă rugăm. Tovarăşul Moţ este aicea, lângă clădire (nu se înţelege)
16:17 Glas isteric: Nu credeţi pe nimeni! Altcineva: Linişte!
16:21 **Bărbat**: Nu putem să fim vandali. (Isteric: Halo! Televiziunea să dea ştiri în toată ţara! Femeie: Stai domnule! Mai multe glasuri: Televiziunea!) Vom cere (nu se înţelege) din partea noastră! (isteric: aici să vină televiziunea!) Să apelăm pe cineva de la postul de radio local.
16:49 **Bărbat**: Spuneţi dorinţele noastre! (strigăt: să vină la noi!)
16:55 Scandări: „Timişoara!”
17:01 Scandări: „Libertate!”
17:12 Scandări: „Jurăm să nu cedăm!”, „Jurăm, jurăm, jurăm să nu cedăm!”
17:28 Femeie: Să fie judecat! Să fie judecat!
17:31 Cel care înregistrează: Ceauşescu, cine eşti? Un tiran din Scorniceşti!
17:33 **Bărbat**: Să păstraţi calmul şi să nu cedaţi! Aici veţi primi mâncare şi apă de la restul familiei care are posibilitate, până se rezolvă!
17:44 Scandări: „Mănescu!”
17:50 Scandări: „Ceauşescu cine eşti? Un tiran din Scorniceşti!”
18:08 **Lorin Fortuna**: Oameni buni. Ni s-a spus aşa: că conducerea judeţului a primit revendicările şi le analizează. (huiduieli; bărbat: să vină aici!) Am cerut şi am (nu se înţelege) un răspuns! (rumoare, strigăte: astăzi!, discuţii suprapuse) Pe de altă parte însă trebuie să înţelegeţi că aceasta este o problemă nu numai a Timişoarei. A ţării întregi. Nu se poate hotărî numai cum o vrem noi de-aicea. Dacă este (strigăt: noi suntem poporul!) nevoie, trebuie să avem răbdare. Să stăm luni aici dacă va fi nevoie! (aplauze) Nu putem impune nişte schimbări aşa de importante peste noapte! Nu putem! Nicăieri nu s-au produs, să ştiţi! Trebuie însă să rezistăm aici! De asemenea, rog, rog pe cei din serviciile cheie, care lucrează în alimentaţie, la pâine, la lapte, să-şi facă datoria. La tren, trenurile trebuie să meargă, laptele trebuie să se facă, pâinea trebuie să

ajungă, trebuie lumea să aibă ce mânca! (urale; strigăt: „România Liberă!”) De asemenea vă mai rog, din suflet vă rog, n-aţi văzut pe aici (nu se înţelege) femeia aceea care avea pe undeva dreptate, dar nu mai trebuie să răscolim sentimentele în momentele astea. Nu mai trebe! Trebuie să fim calmi, calmi. Numai cu calmul se poate face ceva! Pentru a face trebuie să ştim ce se face! Calmi. Calmi trebuie acuma, şi fără violenţă! (aplauze slabe; bărbat: hotărât!)
20:09 **Lorin Fortuna**: …. urmărească, să ne distrugă ţara!
20:18 **Bărbat**: Vrem ca morţii să fie înmormântaţi conform tradiţiei poporului român! (urale)
20:30 **Bărbat**: Permiteţi să vă comunic! Tovarăşul Bălan este dus la comunita…, comitetul. Vă rugăm să vă păstraţi calmul, să nu părăsiţi piaţa Operei (scandări „Bălănel!(?)”)
21:06 **Bărbat**: Dacă Bălan este aici în două minute să fie la microfon!
21:14 Discuţii particulare: Ce-i cu voi? Jos cu tiranul, jos cu dictatorul!
21:19 **Acelaşi bărbat**: În două minute Bălan dacă este sus se prezintă şi va vorbi!
21:25 Femeie: … dar noi pentru (nu se înţelege) într-adevăr.
21:28 Bărbat strigă: O clipă, opreşte! Cine-o fost la microfon înainte? (glasuri: Cine-o fost la microfon?)
21:34 **Femeie**: Sunt studentă şi în anul şase (glasuri: înaintea ta! Cine-a fost înainte? Înaintea ta!)
21:45 Scandări: „Cine-a fost?”
21:55 Bărbat strigă: Numele! Numele! La cela care-a fost!
21:57 Femeie: Dar ei nu cu numele
22:00 **Lorin Fortuna**: Vreau să vă rog puţină atenţie! În acest moment s-a constituit comitetul de acţiune, exact pe nume, pe întreprinderi, pe reprezentanţi ai întreprinderilor. O să vă spunem numele fiecăruia, întreprinderea de unde este (urale) şi-o să vă cerem să-i votaţi voi! Foarte important! (urale) Când nu aveţi încredere în unul din ei spuneţi nu, şi nu va fi! Dar Frontul va fi al vostru!
22:40 Strigăt: Numele!
22:42 **Lorin Fortuna**: Lăsaţi-mă să vorbesc! M-am mai prezentat odată, dacă nu mă cunoaşteţi. Dau citire listei comitetului, vă rog frumos. Ascultaţi (glasuri: mai tare! Cine-a fost? Lasă, mă, cine-a

fost!). Preşedinte: Fortuna Lorin, Institutul Politehnic Timişoara (strigăte: să-l vedem!). Vicepreşedinte: Eustaţiu Cornel, de la O.G.A. Timişoara (strigăte: să-l vedem!). Secretar: Claudiu Iordache (strigăte: cine-i?). Membri: Ciura Alexandru, regionala CFR (rumoare a mulţimii), Chiş Ioan, Electrotimiş, Vrăneanţu Traian, Dinamo [e vorba de cooperativa meşteşugărească Dinamo] (strigăte: unde e? Să-l vedem!) Florescu Viorel, U.C. Timiş (urale), Bădilescu Nicolae, scriitor (urale), Munteanu Mihaela, ICSAP (glasuri: s-o vedem!), Săsăran Gruia, I.J.T.M. (bărbat: te susţinem!"), Simioana Gheorghe, Simioana Gheorghe, „1 Iunie" (urale), Buhăianu Dinu, Comtim (urale), Predonean (?) Adriana (femeie: studentă), Kandia [Fabrică de ciocolată din Timişoara, cu veche tradiţie. După revoluţie, cumpărată de firma „Excelent" din Bucureşti şi desfiinţată. Ciocolata marca „Kandia" mai există pe piaţă, dar nu mai e produsă la Timişoara] (urale, strigăt: ciocolata!), Dunca Romeo , IMA Timiş. Aceştia sunt cei care s-au prezentat să-şi reprezinte întreprinderile. Dacă mai sunt reprezentanţi din întreprinderi mari, să vină.

24:56 **Bărbat**: Tovarăşul căpitan Agîrbiceanu (?) care (nu se înţelege) consiliul popular. A reuşit să scoată din consiliu şi a condus (nu se înţelege) unitatea militară din Chişoda (urale). Vă rog frumos nu creaţi panică. Vă rog frumos nu creaţi panică. Tovarăşul căpitan Agîrbiceanu (?) care este venit cu forţele militare pentru noi (urale). Toţi deţinuţii vor fi eliberaţi! Vă rog frumos nu creaţi (Scandări: „Armata e cu noi!") Domnul general Stănculescu a ordonat, domnul general Stănculescu a ordonat retragerea armatei! (urale, Scandări: „Armata e cu noi!"). Tovarăşul prim-ministru Dăscălescu. Tovarăşul prim-ministru Dăscălescu. (rumoarea mulţimii, strigăt: să iasă afară!). Nu vă aşezaţi, vă rog frumos. Nu creaţi panică! Nu creaţi panică! Nu creaţi panică! Mă numesc (nu se înţelege) Daniel, sunt proiectant (?) la Electromotor!

26:36 Glas din mulţime: Ăla-i securist. Ăla-i securist (nu se înţelege) care termină.

26:48 **Petre Boroşoiu**: (nu se înţelege) Dacă nu, nu pleacă nimeni! (nu se înţelege) şi ne cerem drepturile!

27:01 **Mihaela Munteanu**: Vă rog numai un pic. (rumoare, cineva huiduie)

27:08 **Dobre**: Dragi tovarăşi. Eu sunt un simplu muncitor necalificat, nebun, ieşit de la Spitalul Gătaia [Spital de nebuni lângă Timişoara], sunt în şomaj de doi ani de zile, luni am început serviciul, în 4 ore nu reuşesc (nu se înţelege) am crescut la casa de copii. (nu se înţelege) Drepturile mie nu mi s-a[u] dat, drepturile oamenilor nu se văd, pentru ce? (nu se înţelege)
27:40 Rumoare, huiduieli, fluierături, se aude „du-te dracului!"
28:03 **Bărbat**: Păstraţi-vă calmul! (fluierături, rumoare) Am formulat programul (nu se înţelege) Comitetului Democratic. Avem prim-ministrul, avem guvernul cu noi. Toată lumea va cunoaşte programul de acţiune.
28:31 Bărbat: O verificare, prinde-l!
28:52 **Ioan Savu**: Vă rog să mă ascultaţi un moment! Vă rog să mă ascultaţi! Un moment, vă rog. Preşedintele statului (?), într-adevăr e depăşit de situaţie şi nu cunoaşte momentele adevărate care sunt (huiduieli). Un moment (huiduieli) Să facem linişte! Un moment! (huiduieli) Un moment!
29:36 Femeie: Jos cu Ceauşescu!
29:39 Huo!
29:41 Femeie: Cine ne apără-n două ore?
29:43 Bărbat: Ne moaie-n două ore, vine toată armata aici.
29:45 **Bărbat (Savu?)**: Vă rog totodată. Un moment, vă rog. Vă rog în numele Comitetului să vă spuneţi ce probleme sunt competente. Ce se poate rezolva (nu se înţelege)
30:00 Scandări: „Jos Ceauşescu!"
30:25 Discuţii particulare: – Peste două ore? – În două ore e toată armata aici. – Să mai stăm două ore sau ce? – Ce două ore, ce-i cu două ore, ce se întâmplă în două ore? – Să mai aşteptăm două ore.

Consiliul Judeţean

Înregistrarea 6[48]

00:12 Imaginea arată mulţimea din faţa Consiliului Judeţean. A existat o pauză de filmare la secunda 12, căci ecranul va indica ora 16:41. Se desluşeşte lozinca "ieşi afară!"
01:41 "Libertate!"

---

[48] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-%E2%80%93-20-decembrie-1989-consiliul-judetean-pcr-azi-prefectura-2/

01:57 “Să iasă Dăscălescu!”
02:30 Din balconul Consiliului Judeţean începe să vorbească Ion Savu, unul din liderii revoluţionari care mersese să discute cu Dăscălescu
Discursul lui **Ion Savu** (de la microfon): Vă rog să mă ascultaţi, am sesizat că se tergiversează. Vă rog să mă ascultaţi! Vă rog, domnilor, vă rog! Vă rog domnilor, vă rog să mă ascultaţi, vă rog! Am sesizat că se tergiversează ca să închidă lumina, să vină întunericul şi dup-aia să vină provocatori să creadă că dumneavoastră aţi provocat dezordine. Am cerut ca un grup din noi, doi domni, să meargă cu lista comitetului şi cu dorinţele noastre la Consulatul Sârbesc, unul dintre ei ştie şi sârbeşte, să comunice lista şi adresele pentru siguranţa noastră şi a dumneavoastră. Un moment, un moment! Nu dumneavoastră, nu dumneavoastră! Nu dumneavoastră! Dintre noi pleacă doi oameni cu maşină, o maşină de aici. Vă rog să ascultaţi! Noi ceilalţi rămânem aicea dacă-i nevoie trei luni! (scandări: “nu plecăm!”) Acum o să vină, o să vină. Vreau să vă spun că ne-am asumat riscul să murim pentru voi şi o să murim dacă e nevoie. Dar fiţi alături de noi. În spatele, în spatele clădirii sunt maşini cu trupe (huiduieli). Vă rog puţină linişte că n-aud ce spune! Vă rog puţină linişte! (se apleacă parcă încercând să discute cu cineva de jos). Uite-acum o să vină cu maşina cu dumneavoastră (scandări: “unde-i Dăscălescu?”) Vă rog să-i aduceţi pe toţi de la Operă aici! Vă rog să-i aduceţi aici! Fiţi toţi aicea, vă rugăm frumos! (nu se înţelegel; scandări: “Să iasă Dăscălescu!”). Un moment, un moment, un moment! Vă rog, trebuie să fim coerenţi, vă rog, sunt momente grele, lăsaţi-ne să, să, domnilor, vă rog, trebuie să folosim şi mintea, nu numai inima. Vă rugăm frumos! Vă rog frumos, vă rog să tăceţi, vă rog. Am cerut să vină de la radio, am cerut şi televiziunea. Le-am spus că există posibilităţi tehnice. Vă rog un moment, numai. Am spus primului ministru că există, suntem conştienţi că există posibilităţi tehnice ale armatei şi ale postului de radio să se transmită pe frecvenţele de radio ale postului naţional! Aţi înţeles? Dacă nu ni se, nu ni se, vă rog frumos. Dacă nu ni se îndeplinesc doleanţele, cerem, am cerut să vină primul ministru. Văd că tergiversează, vrea să vină întunericul, să ne manevreze după aia (huiduieli).

Să se deschidă uşa, să se deschidă uşa să intre comitetul celor de la Operă. Comitetul de la Operă să vină sus [în clădirea Operei se constituise un alt comitet revoluţionar, independent de cel de la Consiliul Judeţean; se cerea celor din comitetul de la operă să vină şi ei la Consiliul Judeţean unde se discuta cu primul ministru] Oameni, păstraţi-vă calmul, că sunt momente periculoase.
05:47 **Petre Boroşoiu**: Atenţie fraţilor! Fără violenţă! Calm şi fără violenţă! Vă rog frumos, opriţi-vă la bordură toată lumea! [bordura trotuarului, adică lumea să nu dea buzna în clădire] Treceţi la bordură! Şi să cerem să vină Dăscălescu! (scandări: "să vină Dăscălescu!") Toată lumea să treacă la bordură! Să vină Dăscălescu! (scandări: "Să vină Dăscălescu!")
06:37 **Bărbat**: Atenţiune! Atenţiune! Atenţiune, români! Să cântăm "Deşteaptă-te române!"

21 decembrie
Înregistrarea 7[49]
00:00 George Ardelean explică: 21 decembrie 1989, după cuvântarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu.
00:12 George Ardelean: Piaţa Operei, ora 13 şi 15 minute.
00:20 Femeie: Frontul este, Petrişor ne trebuia!
00:34 Bărbat (suprapus cu rumoarea mulţimii): Linişte! Linişte! Linişte!
00:45 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!"
01:08 Scandări: „Jos criminalul!"
01:31 Bărbat: Linişte!
01:38 Scandări: „Libertate!"
02:17 Strigăt: Îi nebun!
02:25 Strigăt: Uite huliganul acolo sus! Huliganul!
02:34 Scandări: „Să fie judecat / Aicea în Banat!"
03:11 Strigăt: Jos criminalul!
03:20 **Ştefan Ivan (?)**: Timişoara scrie în aceste zile pagini de glorie pentru poporul român! (urale; strigăt: Moarte criminalului!) Tovarăşi concetăţeni! Vă rugăm aici din toată inima, să manifestăm în mod paşnic. Noi nu suntem aşa cum am fost etichetaţi huligani!

---

[49] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/24/timisoara-21-decembrie-1989-imnul-libertatii-oltenii-sint-cu-noi/

(huiduieli), nu suntem fascişti (huiduieli), nu suntem iredentişti (huiduieli)
04:03 Scandări: „Nu suntem huligani!”
04:23 **Ştefan Ivan (?)**: Noi suntem făuritorii bunurilor materiale! Noi suntem poporul care trudeşte! (urale) Noi dorim libertate! (urale) Noi dorim alegeri libere! (urale) Noi dorim democraţie! (urale) Noi dorim să facem parte din Europa popoarelor civilizate! (urale) Noi dorim să fim alături de fraţii noştri, de prietenii noştri, de ţările civilizate! (urale) Dragi concetăţeni. Timişoara, oraşul acesta minunat, a dat semnalul unei noi ere în ţara noastră (urale). Trăiască Timişoara şi cu ea toată ţara! (urale)
05:29 **Bărbat**: Doresc. Doresc să vă expun şi eu o problemă.
05:34 Scandări: „Timişoara!”
06:01 **Tudorin Burlacu (?)**: Oameni buni. Aici în această piaţă aş dori, nu în formaţia asta, ci fiecare cu câte un copil în braţe, să vină, când îi vor vedea pe tovarăşii care fac parte sau vor face parte din, ca edili ai oraşului, să-mpodobim acest brad pentru copiii noştri! (urale) Sărbători fericite s-avem!
06:29 **Bărbat**: Fraţilor, un moment vă rog. În Gara de Sud, în Gara de Sud a Timişoarei, sunt trei garnituri de tren cu gărzi patriotice. Trebuie ajutaţi să ajungă aici. Vă rugăm să formaţi un grup care să-i aducă aici!
06:48 **Bărbat**: Spre Gara de Sud! Formaţi un grup care să meargă în Gara de Sud spre gărzile patriotice (nu se înţelege). Toţi acei care se vor deplasa, să nu vă atingeţi de persoane de pe stradă indiferent de naţiunea lor, indiferent de ceea ce fac. Sunt foarte mulţi instigatori încă, să nu uităm că situaţia este critică. Acesta este momentul psihologic, nu trebuie denaturat. Îl trăim cu toţii!
07:18 Scandări: „Fără violenţă!”
07:27 **Bărbat**: Fraţilor, fraţilor, un moment numai. Vă rog numai un moment. Nu trebuie să uitaţi că cea mai mare parte din incendii au fost puse de provocatori pentru a avea pretext să tragă în noi! (huo, criminalii!) Au fost oamenii lor care au dat foc, să dea vina pe noi!
07:53 **Bărbat**: Pentru toată lumea, pentru toată lumea prezentă aici, vom cânta din nou imnul libertăţii (urale): Sfârşitul veacului trăim / Cu lupte, ură şi război / Dar fericiţi spre cer privim / Nu e

mult şi vine Domnul iar la noi / El vine iar / El vine iar / Ce fericire negrăită! / Se va sfârşi / Al nopţii chin amar / Căci Domnul vine iar! / El vine iar / El vine iar / Ce fericire negrăită! / Se va sfârşi / Al nopţii chin amar / Căci Domnul vine iar! / Ce zi măreaţă, cer cu nori / Cândtrâmbiţa va răsuna / Şi Domnul va veni pe nori / Plin de murmur, plin de slavă vom cânta: / El vine iar / El vine iar / Ce fericire negrăită! / Se va sfârşi / Al nopţii chin amar / Căci Domnul vine iar! / El vine iar / El vine iar / Ce fericire negrăită! / Se va sfârşi / Al nopţii chin amar / Căci Domnul vine iar! / E cerul şi pământul plin / De semnele venirii Lui / În El sunt toate, da, amin / În El nici o umbră de schimbare nu-i! / El vine iar / El vine iar / Ce fericire negrăită! / Se va sfârşi / Al nopţii chin amar / Căci Domnul vine iar! / El vine iar / El vine iar / Ce fericire negrăită! / Se va sfârşi / Al nostru chin amar / Căci Domnul vine iar! (urale). Mulţumim, mulţumim!

10:18 **Bărbat**: Mai vrem să facem apel către conducătorii instituţiilor şi întreprinderilor. Trebuie să fie alături de noi că ei sunt ai noştri! Trebuie să (rumoare), e momentul să se decidă!

10:36 **Bărbat**: Pentru libertate, ura! (urale) Pentru România liberă, ura! Dacă-mi permiteţi încă puţin (libertate!). Alături de noi e şi Bucovina şi Suceava! (urale) Alături de noi e şi Satu Mare! (urale) Acum încă ceva: Un cetăţean de la FAEM a propus, domnul Hurmuzache, a propus să se formeze pichete de, pentru siguranţa celor din, pentru siguranţa celor din comitet. Şi să fie aleasă, să fie ales un comitet mai larg, să fie, să fie organizare cât mai concretă, împărţite sarcini concrete la fiecare. Ar fi bine totuşi, aleşi într-adevăr oameni cunoscuţi pentru paza noastră, care vă reprezentăm pe dumneavoastră. (glas: Înţanu (?) zice ceva?) Eu îs Înţanu (?)

11:57 Scandări: „Vine Aradul!”

12:16 **Femeie**: Alături de timişoreni au sosit şi sibienii! (urale)

12:26 Scandări: „Ceauşescu vinovat, pentru morţii din Banat!”

12:49 **Bărbat**: (nu se înţelege) reconciliere (nu se înţelege). El e de-o parte, noi oricum suntem de cealaltă! A fost tot timpul împotriva noastră. În sfârşit se deşteaptă toată ţara! (urale) Va fi judecat, fiţi convinşi! Pentru toţi cei care au murit, pentru copiii care au fost împuşcaţi în timp ce ţineau lumânări în faţa Catedralei (huiduieli; strigăt: Nu-l lăsaţi să fugă!)

13:30 Scandări: „Să fie judecat / Aicea în Banat!”
13:37 **Bărbat**: Din Craiova, ei au fost minţiţi, luaţi din schimbul trei, din întreprinderi, şi aduşi la Timişoara. Au venit 4 garnituri de trenuri. Dânsul promite că se va duce la Craiova şi va spune ce facem noi aicea în Banat! (urale)
13:59 **Bărbat**: Au mâncat din pâinea (nu se înţelege).
14:01 **Craiovean**: Fraţilor! Asta-i pâinea care ne-am dat-o ei să vă mutilăm pe voi! (huiduieli) Să treziţi iar pâinea noastră la viaţă! (huiduieli). Suntem o familie! Suntem tineri! Sănătate şi noroc, să avem copii că ăsta-i viitorul nostru! Azi ne-au luat de la servici, nu ştiu familiile de noi, părinţii noştri. Poate suntem morţi, poate suntem în şanţuri să ne mănânce viermii. Ce înseamnă asta? Vrem şi noi drepturile noastre! A început să se, a început să se învârtă roata! Că aici e roata dreptăţii care-i striveşte! Toţi viermii din ţară! Şi-o să se-nvârtă şi-n Craiova, vă promitem! (strigăte: trăiască Craiova!, urale)
14:50 **Ioan Savu?**: Vă repet încă o dată vă rog, pentru toţi fraţii noştri din Craiova şi din alte părţi, care-au venit mai dezbrăcaţi, vă rugăm să procuraţi haine mai groase, de pled, şi să le asiguraţi mâncare. Că nu se ştie câtrămân aici cu noi.
15:07 **Sorin Oprea**: Un moment, oameni buni. Oameni buni. Oameni buni, ascultaţi-mă un moment. Deoarece eu tre’ să fac pe portarul, vin cu toate veştile. Să vă spun care e situaţia. A venit o tovarăşă asistentă de la epidemic şi ne-a spus că sunt foarte mulţi răniţi, bolnavi, unii muribunzi, alţii în comă, şi ne-au transmis prin ea că ei nu pot să vină aici dar, alături de noi, dar sunt solidari cu noi! (urale) În al 2-lea rând aş vrea să vă spun ceva. Aş vrea să, 100 de persoane, jos la intrare, se vor întâlni cu mine, dar, acuma vrem să fim oameni serioşi, oameni viguroşi, mă înţelegeţi? Să formăm nişte comitete de apărare. Noi nu ne putem încrede până nu ajungem la victoria finală. Şi de apărarea ordinii. Care să verifice şi să supravegheze. Să nu avem alcoolici între noi, să nu avem acte de diversiune. Asta este singurul punct cu care putem câştiga. Atâta timp câtsuntem disciplinaţi, şi demonstrăm paşnic, nimeni nu ne poate condamna, şi numai aşa vom învinge! Asta să ştiţi oameni buni! (urale) Libertate pentru toţi! (urale)
16:17 Scandări: „Libertate!”

16:30 **Sorin Oprea**: Vreau să vă alegeţi dintre dumneavoastră 100 de persoane. 80-100. Să vină jos la intrarea teatrului şi se vor întâlni cu mine.
16:43 Scandări: „Jos dictatorul!”
16:56 **Bărbat (SO?)**: Aşa să strigaţi în cor, să bată clopotele pentru viaţa nouă de astăzi! (strigăt: să bată clopotele!)
17:06 Scandări: „Să bată clopotele!”
17:22 **Sorin Oprea**: Oameni buni. Vreau să vă mai spun două vorbe. Asta v-o spun efectiv din sufletul meu. Aseară, noi comitetul, am fost un pic descurajaţi. Dar azi, nu vă puteţi închipui ce-am simţit când dintre dumneavoastră au venit unii cu o bucată de pâine, cu o bucată de salam, cu o ţigară, cu una, cu alta şi ne-au ajutat. Nu vă puteţi închipui câtă solidaritate. Dacă puteţi să credeţi că am plâns efectiv aicea şi ne bucuram că sunteţi alături de noi. Suntem alături de voi şi dumneavoastră alături de noi! Noisuntem poporul!
18:00 Scandări: „Noi suntem poporul!”
18:15 Scandări: „Noua Alba Iulie!”
18:31 **Petre Boroşoiu**: Încă o dată: Uniţi-vă români!
18:34 Scandări: „Uniţi-vă români!”
18:47 Scandări: „Acum ori niciodată!”
18:59 **Petre Boroşoiu**: Deşteaptă-te române toată lumea!
19:02 Se cântă „Deşteaptă-te române”: Deşteaptă-te române / Din somnul cel de moarte / În care te-adânciră / Barbarii de tirani / Barbarii de tirani / Acum ori niciodată / Croieşte-ţi altă soartă / La care să se-nchine / Şi cruzii tăi duşmani / Şi cruzii tăi duşmani
19:47 **Nicolae Predan?**: Linişte! Ce se întâmplă? (rumoare nu se înțelege)
20:01 Glasuri din mulţime: Arde consiliul!
20:13 **Bărbat**: Ascultaţi la mine. Ieri după ce am avut convorbiri cu primul ministru şi cu ceilalţi demnitari veniţi de la Bucureşti, atuncea când realmente a fugit, urmare convorbirilor nefructuoase, au luat arhiva compromiţătoare, şi se vede că ăsta-i un act de sabotaj, ca să nu mai rămână nici o urmă după ei! (huiduieli)
20:43 Femeie: Da’ ce-o zis că arde? (bărbat: consiliul) Consiliul? Numai ei o dat foc. (bărbat: da, păi cine?)
20:57 Scandări: „Nu plecăm!”
21:16 **Acelaşi bărbat**: Deci, este posibil ca acest incendiu, precum am mai spus, să fie un act de diversiune care să fie imputat nouă,

dumneavoastră. (huiduieli) Rugăm dacă aveţi posibilitatea să anunţaţi pompierii să meargă să stingă incendiul, să-l localizeze.
21:41 Lorin Fortuna: Au dat foc la acte, nu? (Mihaela Munteanu: da!) Dom'le de ce (nu se înţelege) (femeie: bandit!)
21:59 **Bărbat**: Să auzim gărzile, sunt aicea? Gărzile, care-au venit cu trenul! Uite-i! Aţi mâncat? Bine. La ora 3 şi jumătate, conform unui consemn, a unei organizări tacite în Deva, la 15,30, ies depozitele de lemne şi de cărbuni, înspre întreprinderi. Se adună toţi la primărie. Le mulţumim! (urale)
22:36 Scandări: „Jos dictatorul!"
22:50 **Bărbat**: Fraţi români, cu riscul vieţii lor, la Lugoj au fost împuşcaţi 3 tineri care au ocupat Consiliul Municipal (huiduieli) Căciulile jos, şi un moment de reculegere. Un minut pentru aceşti trei tineri! Cu faţa spre Catedrală! (se opreşte puţin din vorbire)
23:29 **Bărbat**: Se anunţă că poporul a fost oprit la Consiliu de către Securitate. Nu vă pierdeţi calmul! Nu vă pierdeţi! Nu poa' să tragă asupra la atâta mulţime! Mai sunt şi instigatori, dar vor plăti cu sângele lor! Da, am trimis nişte oameni ca să vadă. Vă mulţumim pentru momentul de reculegere! Jos cu dictatorul!
23:55 Scandări: „Jos cu dictatorul!"
24:06 **Bărbat**: Atenţie! Şi încă o ştire îmbucurătoare! Atenţie, o ştire îmbucurătoare pentru noi toţi! Emisiunea la televiziune şi radio s-a întrerupt din Bucureşti! Înseamnă că (urale) A mai fost, dom'le, nu se merge, nu se merge, aveţi răbdare! Circulă Securitatea în oraş. Nu ştiu pentru cât, cât timp. Se ameninţă cu foc de armă. Nu contează! Stăm pe loc! Stăm pe loc! Nu plecăm!
24:47 Scandări: „Nu plecăm!"
25:01 **Acelaşi bărbat**: Nu vă fie frică! Nu ne este frică!
25:07 Scandări: „Nu ne este frică!"
25:22 **Acelaşi bărbat**: Atenţie! La centrul de recoltat sânge mai este nevoie de donatori voluntari pentru răniţii noştri! Organizaţi-vă şi mergeţi şi donaţi, că ei au pierdut mult, multsânge! Să-i ajutăm, fraţilor! Libertate!
25:49 Scandări: „Libertate!"
26:05 **Bărbat**: Linişte! Toate ţările vecine cu noi, Ungaria, Cehoslovacia, Bulgaria, Polonia, Uniunea Sovietică, Iugoslavia, şi-au pus întrebarea: Pânăcând vor răbda românii? Noi le vom răspunde acum: Am început ultimii, vom termina primii! (urale)

26:34 **Bărbat**: Fraţi români! Să nu plece gărzile, să nu plece nimeni de aici, să stea toată lumea prezent!
26:43 **Bărbat**: A sosit să judecăm aici! (scandări suprapuse: „Nu arde consiliul!”)
27:16 **Bărbat**: Oameni buni! Am primit o iniţiativă scrisă extraordinară, care m-a impresionat. Să vă citesc: Subsemnatul CereanţSinean, om al muncii de la întreprinderea IAP Timiş DCA, doresc şi propun înfiinţarea unui fond de ajutorare a Frontului Democratic Român, pentru cei care au suferit de pe urma tragerilor sau tragicelor zile care au fost şi pentru cei care sunt răniţi. Depun, din economiile mele, suma de 10000 de lei. Doresc să fiu membru al Frontului Democraţiei Române. Trăiască un adevărat român! (urale; strigăt: trăiască!) Cred că sunteţi de acord [cu] ce a propus acest om de omenie. Cu cât va putea. Da? (răspuns: Da!). Vreau să vă spun un singur lucru: deocamdată nu. O să vă anunţăm noi când o să începem. Pentru ca să nu creem degringoladă. Pe rând, unul câte unul, va veni, va depune un 5, 3, 1 leu, şi aşa mai departe. Deci, organizat. Se vor face liste, care vor fi trimise mai departe să se ştie. Nimeni nu va fi dezonorat de ceea ce face. Toată lumea va şti. Avem morţi de îngropat, care probabil au familii care n-o să poată să-i ajute. Şi noi trebuie să-i ajutăm. Deocamdată, rămâne doar ideea. Trăiască România liberă! (strigăte: Trăiască!)
28:40 **Bărbat**: Să nu plece nimeni. Gărzile de-aici. Să stăm aici! (glas: nu plecăm!) Aţi dorit să-l aducem aici. Îl vom aduce! Dar nu fără ajutorul dumneavoastră! La cererea poporului vom face tot, tot ce se va cere de popor!
28:56 **Bărbat**: din partea redacţiei „Drapelul Roşu” [ziarul local din Timişoara în perioada comunistă] (urale)
29:07 Scandări: „Vrem alegeri libere!”
29:32 **Bărbat**: Redacţia „Drapelul Roşu” l-a tipărit! Ziarul e cu noi!
29:38 Scandări: „Ziarul e cu noi!”
30:04 **Bărbat**: Acum, acum, înc-odată! Deşteaptă-te române!
30:12 Se cântă „Deşteaptă-te române!”: Deşteaptă-te române / Din somnul cel de moarte / În care te-adânciră / Barbarii de tirani / Barbarii de tirani / Acum ori niciodată / Croieşte-ţi altă soartă / La care să se-nchine / Şi cruzii tăi duşmani / Şi cruzii tăi duşmani / Acum ori niciodată / Croieşte-ţi altă soartă / La care să se-nchine / Şi cruzii tăi duşmani / Şi cruzii tăi duşmani

31:17 Scandări: „Libertate!”
31:34 Scandări: „Jos cu huliganul!”
31:45 **Bărbat**: Popor! Să povestiţi la copiii voştri! La nepoţii voştri şi la strănepoţii voştri această zi din Piaţa Victoriei! (urale)
32:11 **Bărbat**: Doriţi ca de-acum înainte, ziua naţiunii (?) să fie de 21 decembrie? (mulţimea: da!)
32:33 **Bărbat**: Am primit un bilet de jos, în care se spun următoarele: să urce sus şi studentul din (nu se înţelege) care-a fost sâmbătă cu mine când s-a început! A fost printre primii eroi. Să fie aplaudat! (urale, aplauze)
32:56 **Adela Săbăilă (?)**: În urma transmisiei directe de la Bucureşti, Bucureştiul e înşelat. Curaj române de pretutindeni! Dreptatea nu ne-o va da nimeni, doar noi, cu glas pornit din inimi clădim o lume a celor liberi. Un Bucureşti (nu se înţelege) nu-nseamnă însă un oraş mort! Din multe palme unii n-au bătut, în spate alţii au huiduit. Să nu lăsăm ca azi să piară, unicul glas cu dor de ţară, suntem cei mulţi, cei obidiţi, de nici un (nu se înţelege) fi cuceriţi! (urale) Jos cu dictatorul!
33:40 Scandări: „Jos cu dictatorul!”
33:53 **Aceeaşi femeie**: România liberă!
33:55 Scandări: „România liberă!”
34:04 Scandări: „Vrem alegeri libere!”
34:17 Scandări: „Nu noi v-am ales! Timpul v-a ales!”
34:36 **Bărbat**: Dacă va fi nevoie, vom putea merge până la Bucureşti pe jos! (urale)
34:50 **Bărbat**: Suntem mulţumiţi că în această zi ne-am adunat aşa-n număr de mare, încât nu ne mai poate opri nimeni! (huiduieli) Noi comitetul, aseară ne-a fost puţin frică. Dar am hotărât: ori murim, ori trăim! Luptăm mai departe! (urale, scandări neclare)
35:38 Viorel Florescu (?): Nu se poate. Deocamdată nu se poate. Cu preotul deocamdată nu se poate.
35:46 **Bărbat**: Am mers acas’ pe rând, câte o oră, la două-trei noaptea mascaţi, am ocolit până-n Calea Giroculuі, prin Calea Şagului roată. Să-mi văd familia. Şi m-am întors înapoi. Cu riscul de-a mă pușca! Noi comitetul noi nu vom rămâne poate noi. Noi nu am luptat pentru ca să rămânem noi! Poporul alege conducerea! Poporul alege! (urale)

36:17 Scandări: „Vrem alegeri libere!”
36:19 **Ion Savu?**: Au fost momente când s-a dovedit necesar ca cineva să coordoneze cât de cât această activitate. Noi am făcut-o în aceste momente. Probabil că după noi vor veni alţii mai buni. Dorim, dorim ca cei care sunt mai buni decât noi să găsească forme de propuneri concrete, faceţi liste cu propuneri care să ajungă la noi, să putem să ne organizăm cât se poate mai bine. Îi firesc, într-o ţară în care am fost reprimaţi, să nu avem iniţiativă concretă. Gândiţi-vă numai că sunt momente când trebuie să folosim mai mult mintea decât sufletul. Şi trebuie să avem răbdare, nu speraţi c-o să cadă acest dictator aşa brusc, într-o oră-două sau într-o zi-două. Trebuie să aveţi răbdare. Răbdarea face parte din spiritul nostru de unire, oameni buni. Nu uitaţi asta! Trebuie să fim împreună în orice condiţii! Jos dictatorul!
37:20 Scandări: „Jos dictatorul!”
37:37 Discuţie particulară: A fost cu barbă. Cine? Ion Savu. Îl ştiu. Ştiu că-i vecin cu mine dar nu eram sigur dacă-i el. O zis că-i Savu, nu? Da.
38:16 Bărbat: Scrieţi pe-o hârtie că nu-nţelegem.
38:20 **Nicolae Predan (?)**: Slatina-i alături de noi! (urale)
38:27 Scandări: „Slatina!”
38:54 **Sorin Oprea**: Un moment, vă rog frumos! Am mai primit un mesaj. Au venit chiar acum delegaţii care sunt din partea comitetului municipal Buziaş. Demonstraţia oamenilor muncii din oraşul Buziaş se face în numele oamenilor muncii din oraş şi a tuturor locuitorilor. (urale) Ei cer, ei cer. Noi am cerut unele, ei mai cer altele. Ridicarea stării de urgenţă din judeţul Timiş, demisia guvernului, Nicolae Ceauşescu să se prezinte de bună voie în faţa locuitorilor (huiduieli) pentru a justifica faptele teroriste comise împotriva poporului. Demisia lui Nicolae Ceauşescu şi a tovarăşei, respectarea drepturilor omului, doliu naţional, eliberarea tuturor deţinuţilor şi să ni se spună câţi au ars şi au îngropat în pământ fără să ştim noi (mulţimea: da!) şi să ne arate şi gropile comune! Libertatea cuvântului şi a presei, alegeri libere. Alegerea preşedintelui ţării de către popor şi nu de către organele de partid. Ne bucurăm că şi comitetul orăşenesc de partid Buziaş este alături de noi. (urale)

40:24 **Petre Boroşoiu**: Atenţiune! Două funcţionare de la poştă au spus ar trebui făcută delegaţie la poştă pentru a debloca telegraful şi telefonul! Suntem izolaţi de toată ţara. Daţi (nu se înţelege) o delegaţie! Vrem o delegaţie!
40:44 Scandări: „Vrem o delegaţie!”
40:52 **Sorin Oprea**: O parte din gărzile patriotice care au venit acum, să vină jos! Să vină jos, mă întâlnește pe mine acolo. O parte din gărzi. 60-70 de oameni. Trebuie să ne asigurăm spatele de la Catedrală! Acolo trebuie asigurat, este un punct forte! Toate gărzile patriotice e bine să vină jos. O să-i alimentăm şi cu mâncare, pentru că probabil suntnemâncați, şi aşa mai departe. Să vină acolo, în faţă, jos. Gărzile patriotice să meargă jos acolo. Cei care sunt veniţi cu trenurile să vină acolo jos. Reprezentanţii, ca să pot să discut cu dânșii. (se aude şi un glas care parcă-i dictează ce să spună)
41:28 **Bărbat**: Oameni buni! Avem nevoie de ajutorul dumneavoastră. Rugăm în mod special fabrica de pâine, industria laptelui, să continue, dar să continue cu plăcere, că pentru voi şi pentru noi o fac (glas: şi Comtimul!) Comtimul! Avem de hrănit mai mult ca de-obicei, dar hrănim din ceea ce am muncit noi şi pentru noi! Vă rugăm în mod deosebit! (urale) Deci cei care se simt răspunzători şi-şi asumă răspunderile de-a continua lucrul, le mulţumim!
42:13 **Acelaşi bărbat**: În Gara de Est trei garnituri din Slatina aşteaptă să vină aicea, să ne întărească, să ne ajute. Trebuie să-i hrănim! (urale) De asemenea! Oamenii din panificaţie, brutarii, cei care asigură transportul făinei şi a restului să nu părăsească pe cât posibil lucrul. Depindem de ei! (bărbat: să rămână în producţie, să producă pâine) Vă rugăm şi cei care lucrează în sisteme de telecomunicaţie. Ţara trebuie să ştie ce se întâmplă! Telefoanele, poşta, telegraful, radioul, trăiască! (Trăiască!)
43:16 **Bărbat**: Am primit aicea un bilet prin care scrie că pentru cei care au răguşit ne trimite ţigări. Nu ţigări avem nevoie, de lămâi! Suntem foarte răguşiţi! În 48 de ore nu mai avem voce!
43:31 **Bărbat**: Atenţie, vă rog! Au mai venit oameni. Uite Bistriţa-Năsăud! (urale)
43:44 Scandări: „Bistriţa!”

44:00 Scandări: „Timişoara!”
44:09 **Bărbat**: Bistriţa salută Timişoara! (urale)
44:13 **Bărbat**: (nu se înţelege) Banat! Jos cu Ceauşescu! (urale) Copiii noştri, pentru ei luptăm! şi pentru (nu se înţelege) Eu personal (nu se înţelege) Ceauşescu. Donez pentru comitetul de apărare suma de 2000 de lei pentru răniţii şi morţii noştri! (urale) Sosesc şi ajutaţi-ne şi pe noi şi la nevoi, ne unim toţi!
44:59 **Bărbat**: Fraţi români, fiţi vă rog atenţi. Cei de la Comtim, care lucraţi la frigorifere, fiţi amabili reluaţi-vă lucrul! Faceţi în aşa fel ca cei care sunt în grevă să aibă cu ce să se hrănească. Numai frigoriferul, şi numai pentru intern! Nimic pentru export! (exclamaţie: corect!, urale)
45:26 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!”
45:31 **Lorin Fortuna**: Linişte vă rog! Linişte vă rog! Linişte vă rog! Linişte vă rog! Linişte vă rog! Am primit o comunicare foarte importantă de la capitală! Atenţie aicea, o citesc: Vă rugăm să transmiteţi către toţi timişorenii prezenţi la această mare adunare că guvernul de la Bucureşti se clatină! (urale) Să vă explic. Să vă explic: într-o cuvântare radiotelevizată ţinută de tiran ca măsură de protest împotriva celor întâmplate la Timişoara, tiranul a fost huiduit de mai multe ori! (urale) La televizor a intervenit pauză, iar la radio au pus cântece patriotice timp de mai multe minute! (huiduieli) Mulţimea s-a îndreptat spre tribună la sfârşitul cuvântării. S-au arătat anumite îmbunătăţiri ce se vor da pentru anul viitor, dar a fost din nou huiduit la microfon! (huiduieli, strigăte: nu ne trebe!; cerem tratative!) În această adunare se consideră că şi la Bucureşti vor urma mari demonstraţii în acelaşi loc în care este organizată adunarea! (urale; glas: cerem tratative cu ei)
47:16 Scandări: „Jos Ceauşescu!”
47:31 **Bărbat**: Mulţumim, şi celor care se gândesc că sus este frig. Ura!
47:38 **Lorin Fortuna**: Timişoara în legătură cu toate organele şi toate oraşele ţării! (urale)
47:52 **Lorin Fortuna**: Cer personal tovarăşului director Vesa [directorul Poştei şi Telefoanelor] să-şi asume răspunderea în acest scop. Este foarte important! Şi îl rog personal să deschidă legătura cu ţara! Să spună ce se întâmplă aici! (urale)

Înregistrarea 8[50]

Lorin Fortuna: Cer personal tovarăşului director Vesa [directorul poştei] să-şi asume răspunderea în acest scop. Este foarte important! Şi îl rog personal să deschidă legătura cu ţara! Să spună ce se întâmplă aici! (urale)

00:27 Bărbat: Vesa! Vesa!

00:34 Scandări: „Până la revelion / S-avem alt conducător!"

01:06 **Bărbat**: Restaurantele s-au gândit la noi! Mulţumim „Bulevardului" [restaurant în centrul Timişoarei, în piaţa în care avea loc demonstraţia] pentru cadoul trimis! Tot colectivul e alături! (urale)

01:20 **Bărbat**: Atenţiune! Ei caută să ne dezbine. Împrăştie tot felul de zvonuri ca să plecăm de aicea. Să nu plecaţi! Să fiţi uniţi şi să staţi aicea împreună cu noi! (Scandări: „Nu plecăm!")

01:40 **Bărbat**: Atenţiune, atenţiune! Vă rog frumos, cei veniţi din afara Timişoarei care sunt alături de noi, pentru că n-am luptat singuri, şi ei au luptat zilele astea cu noi! Veţi merge la hoteluri. Dacă nu, îi vom primi la noi acasă, că sunt fraţii noştri! (urale). Mulţumesc!

02:11 **Bărbat**: Dragi români! Dragi români! Acum, nu de mult timp, nu de ordinul anilor, când în această mare piaţă ţinea cuvântarea dictatorul! (huiduieli) Am fost obligaţi, obligaţi de întreprinderi, să-l aplaudăm, să-l ovaţionăm, atunci la momentul ăla! Iar acuma, din plăcere, din dragoste, dumneavoastră ne aplaudaţi. Aplaudaţi! (urale, aplauze)

03:11 Scandări: „Jos dictatorul!"

03:29 **Acelaşi bărbat**: Încă o dată, Timişoara a răsturnat guvernul! (urale) Trăiască Timişoara, trăiască toată ţara! (urale)

03:46 **Tudorin Burlacu**: Ultima (Scandări: „Capitala – Timişoara!")

04:06 **Tudorin Burlacu**: Ultima telegramă către guvern, din partea lui Eminescu: Dacă am scăpat de datorii, de ce nu vii, de ce nu vii? (urale)

04:30 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!"

04:42 **Nicolae Predan?**: Uitaţi-vă-nstânga! Din stânga vine o coloană imensă. (urale) Ştia tot judeţul.

---

[50] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/26/timisoara-21-decembrie-1989-catelus-cu-parul-cret/

05:06 Scandări: „Vrem telefonul!”
05:22 **Bărbat**: Domnul, domnul dictator, atenţie, atenţie! Domnul dictator a spus în felul următor: când va face plopul pere şi răchita micşunele, atunci se va întâmpla. Uite că a făcut! (femeie: A făcut plopul pere!)
05:48 Scandări: „Şi plopul face pere!”
06:14 Scandări: „Jos Ceauşescu!”
06:30 **Bărbat**: Fraţilor români! Fraţilor români! Şi acuma să ascultăm cel mai tânăr membru al comitetului. Vă spune-o poezie! (urale)
06:48 **Copil**: Vă rog puţin o clipă! O fetiţă cu fundiţă / Se ducea la grădiniţă / Unde eşti mama mea? / Eu vreau să mă duc la grădiniţă / Să mă fac o doctoriţă / Că mama e supărată / Că n-are nici o fată / Tata nu-i supărat / Că are un băiat. Aţi auzit? (bravo!)
07:12 **Bărbat**: Să aplaudăm acest copil! Să-l aplaudăm. E copiii noştri! Sunt copiii noştri!
07:20 Scandări: „Sunt copiii noştri!” (glas:Oradea, Aradul!)
07:36 **Bărbat**: Fraţilor! A sosit Oradea şi Aradul! (urale)
07:45 **Bărbat**: Oameni buni. Am şi eu o vorbă să vă spun. Luaţi seama la acest drapel. Nu prea arată el frumos. Acest drapel va fi dus de unul din reprezentanţi pe Valea Jiului. (urale)
08:02 Glasuri: Cu doliu!
08:13 **Bărbat**: Cetăţeni! Acuma încerc să plec, să ajung în valea Jiului! (urale) (nu se înţelege) datoria timişorenilor.
08:27 Scandări: „Libertate!”
08:40 **Copil**: (nu se înţelege) spun ceva. Vreau ciocolată, vreau ţuică, da’ de unde să fie? Vreau toate, şi ciocolată, ţuică. (Bărbat: Vreau şi saloane de Crăciun!) Vreau şi saloane. Aşa vine tot Crăciunul la toată ţara! Vă rog frumos, auziţi, încă o clipă. Să vă mai spun încă o poezie: Căţeluş, căţeluş cu părul creţ / Fură raţa din coteţ / Că îl fură că l-am prins cu raţa-n gură / Şi cu ou-n buzunar / Hai la sfatul popular. Aţi auzit?
09:27 **Bărbat**: Vine Craiova! (urale)
09:33 Scandări: „Craiova e cu noi!”
09:49 **Bărbat**: Aţi văzut marea noastră? În spatele blocului este marea. Dar e de oameni! (urale) Dorim să se facă public, cât mai repede, o declaraţie a întregului popor. Din împrejurimile

Timişoarei. Cu ceea ce se vede aicea, să-i chemăm la luptă alături de noi. (strigăt: „Hai Craiova!”)
10:15 Scandări: „Craiova e cu noi”.
10:30 Scandări: „Jos cu pantofarul!”
10:35 **Bărbat**: Sunt anumite trenuri în gară, dar acestea au sosit la destinaţie şi se întorc înapoi. Bineînţeles trenurile cu măcelari poate, de-a lor. Libertate!
10:47 Scandări: „Libertate!”
11:09 Scandări: „Jos guvernul!”
11:24 Scandări: „Jos cu dictatorul!”
11:38 **Bărbat**: Fraţilor! În special cei tineri!

Înregistrarea 9[51]
00:00 Scandări: „Jos criminalul!”
00:02 Scandări: „Jos cu dictatorul!”
00:15 George Ardelean: 21 decembrie ora 14 şi 20
00:17 Scandări: „Armata e cu noi!”
00:31 Scandări: „România nu te vrea / Nici pe tine, nici pe ea!”
01:01**Copil**: Vă rog frumos puţină linişte! Dacă Dorel Nicolae este în mulţime, îl rog foarte foarte mult să meargă în birou la grupul CFR. Este urgent, vă rog frumos! Motivul este: Lili ştie de ce.
01:26 **Bărbat**: Vrem libertate!
01:28 Scandări: „Vrem libertate!”
01:42 Glas: Criminalul!
01:42 Bărbat: O clipă! O clipă! Pentru cei din comitet sunt sigur în alb (?). Să vină sus, să vină sus rănitul! (Fără violenţă!)
02:00 **Bărbat**: Vom trăi. Vom trăi şi vom vedea / Cum tiranul va cădea / 24 ani ai tot condus / Când te duci la Cel de sus? (râsete, La cel de jos! Jos în iad!) Astăzi!
02:15 Scandări: „Astăzi!”
02:25 **Acelaşi bărbat**: Linişte vă rog. Măcelar din Scorniceşti / Cine dracu’ crezi că eşti? Nimeni! (Nimeni!) Timişoara, poporul nu vă vrea / Nici pe tine, nici pe ea!
02:44 Scandări: „Nici pe tine, nici pe ea!”
02:52 **Acelaşi bărbat**: Jos călăul! Jos tiranul! Jos cu Ceauşescul clarul (?) Jos cu el! (strigăt: Jos cu chimista!) Dragi răniţi şi arestaţi,

[51] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/26/timisoara-21-decembrie-1989-proclamatia-fdr/

libertatea lui de azi, este dreptatea lui? (strigăte: Nu!, aplauze)
03:16 Scandări: „Libertate!”
03:31 **Lorin Fortuna**: Facem apel la direcţia de radio şi televiziune, la lucrătorii de acolo, să ne ajute şi să transmită ţării întregi de ceea ce se întâmplă la Timişoara! Acelaşi apel ca şi la direcţia de poştă şi telecomunicaţii. Faceţi ce puteţi. Ştiu că acum este pază armată, nu trebuie să forţăm. Faceţi ce puteţi! Fără violenţă!
04:01 Scandări: „Fără violenţă!”
04:15 **Lorin Fortuna**: Fac apel la toţi artiştii Timişoarei, să participe în această noapte, la o noapte festivă! Să vină poeţii, cântăreţii, să se producă aici în faţa mulţimii! (urale) Să fie împreună cu noi în această noapte, când să nu se plece de aici!
04:46 Scandări: „Nu plecăm!”
05:04 Femeie: Ionică, pleci?
05:07 Ionică: Mâine mă-ntorc.
05:16 **Lorin Fortuna**: Dăm citire în continuare din nou, sunt mulţi care n-au auzit probabil, proclamaţiei Frontului Democratic Român constituit la Timişoara (urale). Unu. Frontul Democratic Român este o organizaţie politică. Până acum au spus nu cu politica, acum veţi spune dumneavoastră! (urale) constituită la Timişoara pentru a realiza un dialog cu guvernul român în scopul democratizării ţării. Frontul Democratic Român condiţionează începerea acestui dialog de demisionarea preşedintelui Nicolae Ceauşescu. (urale) Propunem guvernului român ca bază de discuţie, următoarele revendicări: Unu. Organizarea de alegeri libere (urale). Doi. Libertatea cuvântului, a presei, radioului şi televiziunii (urale). Trei. Deschiderea imediată a graniţelor de stat (urale). Integrarea României în rândul statelor care garantează şi respectă drepturile fundamentale ale omului (urale). Cinci. Eliberarea neîntârziată a tuturor deţinuţilor şi dizidenţilor politici din România (urale). Revitalizarea economiei naţionale (urale). Şapte. Reforma învăţământului în spirit democratic (urale). Opt. Dreptul de a manifesta liber (urale). Nouă. Libertatea reală a cultelor religioase (urale). Zece. Îmbunătăţirea asistenţei medicale şi a alimentaţiei publice (urale). Referitor la evenimentele din Timişoara. Unu. Cerem cu fermitate să fie traşi la răspundere cei ce-au dat ordin să se tragă în popor (urale, strigăt: criminalii!). Doi. Cerem restituirea decedaţilor, pentru a fi îngropaţi după datină, cu doliu naţional

(urale). Trei. Cerem eliberarea imediată a tuturor celor arestaţi în urma manifestaţiei (urale). Patru. Cerem încetarea pe viitor a oricăror represalii asupra participanţilor la demonstraţiile de la Timişoara (urale). Cinci. Cerem autorităţilor locale recunoaşterea comitetului de acţiune a Frontului Democratic Român înfiinţat la Timişoara şi iniţierea unui dialog direct (urale). Şase. Mulţumim colectivului Teatrului Naţional din Timişoara pentru sprijinul acordat (urale). Frontul Democratic Român adresează ţării întregi următoarea chemare: Unu. Cerem întregului popor român să ni se alăture în lupta noastră dreaptă pentru democratizarea ţării (urale). Doi. Formaţi în toate oraşele ţării, în întreprinderi şi instituţii, comitete ale Frontului Român, Democratic, care să asigure coordonarea mişcării de democratizare naţională (urale). Trei. Revendicaţi drepturile constituţionale în mod paşnic şi fără violenţă (urale). Patru. Intraţi în grevă generală, de azi 21 decembrie 1989 până la victoria finală, cu excepţia sectoarelor vitale ce nu pot fi oprite (urale). Cinci. Frontul Democratic Român mulţumeşte tuturor celor ce au fost, sunt şi vor fi alături de noi (urale).
09:03 Scandări: „Libertate!”
09:15 Scandări: „Jos cu criminalul!”
09:18 **Bărbat**: La Direcţia generală de poştă şi telecomunicaţii anunţă că s-a stabilit legătura cu ţara (urale)!
09:30 **Bărbat**: Nu suntem singuri. Mulţumim tuturor acestor oameni şi conducerii Direcţiei judeţene de poştă şi telecomunicaţii (strigăt: „Jos cu criminalul!”, urale)!
09:44 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!”
09:51 Scandări: „Jos cu criminalul!”
10:00 **Bărbat**: Şi unul din primele mesaje care a sosit: Bucureştiul a-nceput! (urale, strigăt: Bucureştiul a-nceput!) Bucureştiul e-n picioare! (urale)
10:20 Bărbat: Bravo Timişoara! Banatu-i fruncea!
10:25 Scandări: „Să fie judecat, aicea în Banat!”
10:36 Scandări: „Armata e cu noi!”
10:58 **Bărbat**: Mulţumim. Mulţumim. Mulţumim forţelor armate pentru prefacerea de care au dat dovadă! (urale; bărbat: trăiască Armata!)

11:28 Bărbat: E bine, o să păstraţi caseta asta mult timp.
11:30 George Ardelean: A cincea, asta-i a cincea casetă.
11:32 Bărbat: A cincea casetă? E foarte bine. Când s-o restabili şi pentru noi liniştea atunci o să fie bine.
11:42 **Bărbat**: Vă amintim că nu armata a tras în popor, ci securitatea îmbrăcată în armată! (strigăte: criminalii!, huiduieli, strigăt: jos cu criminalii!)
12:03 Scandări: „Jos Securitatea!"
12:16 **Lorin Fortuna**: Până la urmă se va face dreptate, dar noi fără violenţă!
12:20 Scandări: „Fără violenţă!"
12:46 **Bărbat**: A sosit o propunere din popor. Să se facă un monument în amintirea celor căzuţi, aici în Piaţa Operei! (urale) Vom strânge cu toţii bani pentru acest monument, care va fi simbolul României viitoare! (urale) (glas de femeie: bat clopotele!) Se trag clopotele în amintirea celor căzuţi [dar nu se aude nici un clopot]
13:20 Discuţii particulare: Să tragă. Un moment de reculegere.
13:34 **Bărbat** recită „Tatăl Nostru", iar mulţimea repetă după fiecare propoziţie: (Sfinţească-se numele Tău), vie împărăţia Ta (vie împărăţia Ta), facă-se voia Ta (facă-se voia Ta), precum în cer (precum în cer), aşa şi pe pământ (aşa şi pe pământ). Pâinea noastră (pâinea noastră) cea de toate zilele (cea de toate zilele), dă-ne-o nouă astăzi (dă-ne-o nouă astăzi). Şi ne iartă nouă (şi ne iartă nouă) fărădelegile noastre (fărădelegile noastre), şi nu ne duce (şi nu ne duce) într-o ispită (într-o ispită), şi ne fereşte (şi ne fereşte) de cel rău (de cel rău). Amin! (amin!) Odihneşte-i doamne pe morţii noştri în pace, fie-le ţărâna uşoară şi amintirea veşnică! Amin!
14:35 **Bărbat**: Vă mulţumim (aplauze)
14:49 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!" se suprapun în parte cu „Jos criminalul!"
15:10 **Bărbat**: Dumneavoastră nu vedeţi de aici. Ne vin noi manifestanţi. Să strigăm pentru ei. Ura! (urale) Vreau să vă anunţ un lucru. Să nu cumva să intraţi în panică. Am format gărzi de detaşamente patriotice, cei care le-au adus contra noastră, care ne apără. Sunt împărţiţi pe diferite străzi. Chiar şi în spatele Catedralei, chiar şi pe străzi, Alba Iulia şi aşa. Sunt ai noştri şi ne apără. Suntlângă noi! (urale) Aş vrea să vă citesc o proclamaţie. Se numeşte 17 decembrie 1989. Poate n-am aşa veleităţi artistice ca

actorii de la teatru, dar o să-ncerc să mă prezint mai bine: Astăzi Timişoara a avut tăria / Să-şi ridice fruntea şi să protesteze / Paşnic ca românul de când e vecia / I-a răspuns cu gloanţe ca să sângereze / Comandant supremul, fiara Ceauşescu (strigăt: criminalul!) / Se târăsc în sânge fete şi băieţi / Mitraliera latră, seceră vieţi! / Tancurile calcă mame şi copii / Moare floarea ţării, ca şi-n alte dăţi / Dar atunci călăii erau turcii ori alţii / Astăzi ucigaşii sunt români de-ai noştri (urale, strigăt: nu-s români!)
16:45 Scandări: „Armata e cu noi!"
17:09 **Femeie**: Fraţilor! Vom reuşi? (da!) De ce vom reuşi? Că nu ne vom lăsa!
17:17 Scandări: „Nu ne vom lăsa!"
17:25 Scandări: „Bucureştiul e cu noi!"
17:34 Scandări: „Ţara e cu noi!"
17:43 Scandări: „Europa e cu noi!" (bărbat: Lumea e cu noi!)
17:49 **Aceeaşi femeie**: Vin oameni, vin! O mulţime imensă de oameni vine. Vin manifestanţi! Ura! (urale)
17:59 **Petre Boroşoiu**: Încă o dată, libertate!
18:01 Scandări: „Libertate!"
18:18 Scandări: „Jos Ceauşescu!"
18:35 **Sorin Oprea**: O clipă. Alexil sau cineva din trupa lui Alexil să vină la poartă la mine! Alexil sau cineva din trupa lui Alexil să vină la poartă la mine, imediat! Jos cu Ceauşescu!
18:50 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!"
18:57 **SO?**: Către tribună, către tribună, atenţie. Către tribună se îndreaptă câţiva copii. Nu se-aude. Către noi se îndreaptă o pancartă, care scrie: „Ceauşescu şi soţia ne-au furat copilăria!" (urale, strigăt: aşa e!), şi este purtată de un copil!
19:28 Bărbat: Unde-i nea' Nicu, mă? N-o mai apărut pe-acolo?
19:31 Scandări: „Ceauşescu şi soţia ne-au furat copilăria!" (bărbat: da nea Nicu' unde-i?)
19:42 Glas: Criminalii!
19:44 Scandări: „Ceauşescu e un porc, cel mai bun pentru export"
20:06 **Bărbat**: Linişte! Linişte!
20:08 **Bărbat**: Acum (bărbat: linişte!) o tânără, o tânără muncitoare de la UMT, vrea să recite pentru dumneavoastră o poezie proprie dedicată zilei de astăzi. Carmen!

20:25 **Carmen Moroşan**: Dragi români, pentru cei care nu mă cunosc, mă numesc Moroşan Carmen şi sunt muncitoare la UMT. Voi, cu sânge de român / De azi nu mai sunteţi câini / Sunteţi oameni, chiar români / Comandaţi, comandaţi de alţi stăpâni / Dacă cerul dobândim / Ucigaşii-i nimicim / Ori astăzi în Timişoara / Ori mâine în toată ţara / Iar cei care ne-au condus / De azi încolo s-au dus! / Să-i lăsăm să facă brad / Să meargă cu el în iad (urale)
21:07 Scandări: „Libertate!”
21:20 Femeie: Ia, ce fain.
21:21 Bărbat: Mulţumim.
21:37 **Ştefan Ivan**: Ce-ţi doresc eu ţie / Dulce, dulce România / Ţara mea de glorii / Ţara mea de dor (mulţimea repetă: Ţara mea de dor) / Braţele vânjoase (braţele vânjoase) / Arma de tărie (arma de tărie) / La trecutu-ţi falnic (la trecutu-ţi falnic) / Falnic viitor (falnic viitor) / Fiarbă vinu-n cupe (fiarbă vinu-n cupe) / Spumege pocalul (spumege pocalul) / Dacă fii-ţi mândri asta ţi-o doresc (dacă fii-ţi mândri asta ţi-o doresc) / Căci rămânestânca (căci rămânestânca) / Deşi moare valul (deşi moare valul) / Dulce România (dulce România) / Asta ţi-o doresc (asta ţi-o doresc) / Vis de răzbunare (vis de răzbunare) / Negru ca mormântul (negru ca mormântul) / Spada ta de glorii (spada ta de glorii) / Sângefumegând (sângefumegând) / Spune lumii large (spune lumii large) / Mândretricoloare (mândretricoloare) / Spune ce-i poporul (spune ce-i poporul) / Mare, românesc (mare, românesc) / Când se-aprinde candid (când se-aprinde candid) / Vesela-i vâlvoare (vesela-i vâlvoare) / Dulce România (dulce România) / Asta (Asta, asta ţi-o doresc)! [a recitat poezia „Ce-ţi doresc eu ţie” de Mihail Eminescu] Libertate!
23:29 Scandări: „Libertate!”
23:34 Scandări: „Victorie!”
23:39 Scandări: „Jos cu criminalul!”
23:47 Aplauze
23:59 **Ştefan Ivan**: Atenţiune! Un mesaj foarte important pentru noi toţi! Băieţii de la liceele militare sunt alături de noi! (urale). Semnat: elevii liceului militar „Mihai Viteazul” din Alba Iulia. (urale)
24:26 Scandări: „Armata e cu noi!”

24:51 Discuţie particulară: Mai ai bandă, mai e?
24:52 Scandări: „Nu vă fie frică!”
25:03 Scandări: „Nu vă fie frică / Ceauşescu pică!”
25:13 **Lorin Fortuna**: Dacă sunt aici, dacă sunt aici din cei care-au venit, din cei care-au venit din alte părţi şi-au colaborat cu noi? Văd acolo, şi-acolo, vom aduce pâine şi ceva de mâncare pentru ei! Trăiască! Lucră-ncontinuu, şi fabrica de pâine să le aducă de mâncare la aceşti oameni! (diferite discuţii suprapuse)
26:09 Bărbat: Stai că nu… Mai e puţin până se umple. Vă arătăm la urmă.
26:18 **Lorin Fortuna?**: …închisori, dar unităţile armate, au asigurat protecţia acolo împotriva celor care-au venit şi ar fi asigurat-o dacă se întâmpla ceva! (urale)
26:32 Scandări: „Armata e cu noi!”
26:47 (suprapus peste scandări) Bărbat: Au oprit ăsta. Au oprit. Femeie: Dar l-am văzut cum o murit aicea.
26:51 **Bărbat**: O clipă, vă rog. Cu câtva timp în urmă, ascultând emisiunea la radio, la un moment dat am auzit cântăreţi celebri (suprapus alt bărbat: nu se vede, Flavi, nu se vede bine) contând următorul lucru (suprapus: hai să le-arătăm). Un lucru mai aberant n-am întâlnit în viaţa mea decât acesta. La un moment dat cânta aşa: (suprapus: nu se vede, Flavi) Ceauşescu, omul univers. Cu alte cuvinte, Dumnezeu a fost dat jos şi s-a pus în locul Lui! (huiduieli) Dumnezeu s-a supărat acuma pe el! Dumnezeu nu-l mai suportă!
27:27 Scandări: „Nici noi!”
27:37 Scandări: „Există Dumnezeu!”
27:58 Bărbat: Ai grijă. Încet, încet.
28:00 Femeie: Încet domnilor, nu vedeţi că e aicea un aparat.
28:01 **Bărbat**: Cerem telefoniştilor să transmită la Bucureşti că solicităm eliberarea dizidenţilor din Bucureşti, a tuturor dizidenţilor, şi în primul rând a poetului (femeie: Mihai Eminescu) Mircea Dinescu! (femeia: Mircea Dinescu, urale)
28:22 **Bărbat răguşit**: Stimaţi cetăţeni. Am fost un grup de oameni, (nu se înţelege) fabric, am fost patru garnituri pline cu protestanţi. (nu se înţelege) în staţie erau terorişti. N-am putut coborî. Cetăţenii (nu se înţelege) şi-am venit, şi am coborât. Atâta am să vă spun. Nu mai pot (urale, aplauze).

28:48 **Lorin Fortuna?**: Vă rugăm, telefoanele să transmită la Cluj că Timişoara cere eliberarea Doinei Cornea! (urale) Să transmită la Iaşi că Timişoara cere eliberarea lui Dan Petrescu! (urale) Iar noi aici cerem aducerea înapoi a pastorului LaszloTokes! (urale) (discuţii suprapuse)
29:33 Scandări: „Laszlo!"
29:49 **Lorin Fortuna**: Am transmis de-aicea. Noi am transmis de-aicea proclamaţia noastră pe diverse căi. Suntem informaţi în acest moment că Securitatea a interceptat Câteva din ele şi că probabil vor fi arestaţi cei în cauză. Atragem atenţia foarte serios, că dacă aceşti oameni vor păţi ceva, mânia poporului nu-i va cruţa pe cei care-au făcut-o! (huiduieli)
30:23 Scandări: „Jos Securitatea!"
30:45 **Lorin Fortuna**: Nu. Să ştiţi un lucru. Nu ştiu dacă-i bine cum spunem aşa. Şi în rândurile Securităţii să ştiţi că sunt mulţi care ne-au ajutat! Voi nu ştiţi, noi ştim. Sunt mulţi. Şi acolo sunt oameni care vor să scape de....

Înregistrarea 10[52]
00:00 Scandări: „Unde e Bălan?"
00:03 Scandări: „Vrem pe Bălan!"
00:08 **Lorin Fortuna**: Atragem atenţia în mod foarte serios că nu vom iniţia nici un dialog cu autorităţile locale fără prezenţa lui Bălan, aici. (glasuri: Aici să vină Bălan! Vrem pe Bălan! Să vedem şi noi!)
00:27 **Lorin Fortuna**: (nu se înţelege) de donare de sânge pentru victimele represaliilor. Mulţumim celor care-au făcut-o, îndemnând şi pe alţii s-o facă. (aplauze, strigăt: cinste lor!)
00:54 **Ion Marcu**: Fraţilor, aşa cum am mai spus (bărbat: dă şi mie o gură de apă), trebuie să respectăm (bărbat: mănâncă, şi după aceea) acest om care este Radu Bălan, timişorean de-al nostru! (aplauze) De ce vă spun acest lucru? Nu mie personal între patru ochi mi s-a spus, mai erau doi tovarăşi care poa' să confirme. Dragii mei, uitaţi-l că este aicea. Voi muri şi eu cu voi. Acest bănăţean, care este Radu Bălan!

---

52 http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/26/timisoara-21-decembrie-1989-balan-arestat/

01:33 Scandări: „Bălan!” (discuţii între femei: „Radu Bălan”; „l-a terminat Ceauşescu”)
01:43 **Ion Marcu**: Fraţilor! Ce spun colegii mei. Că Radu Bălan, aseară după orele 22, ar fi fost arestat din ordinul criminalului ! (huiduieli)
02:03 Scandări iniţiate de la tribună: „Vrem pe Bălan!”
02:22 **Ion Marcu**: Şi altceva de care trebe să ţineţi cont. Acest timişorean, Radu Bălan, a fost primul care-a cerut să se înceteze focul asupra noastră! (urale) Şi ca drept mulţumire, a fost arestat din ordinul dictatorului! (huiduieli; glas: ordinarule, ce-ai făcut!)
02:50 Bărbat: Jos criminalul!
02:53 Scandări: „Vrem pe Bălan!”
03:08 Bărbat: Vremuri grele! (suprapus peste scandări)
03:13 **Bărbat**: A mai sosit un bilet, îi dăm citire, e normal. Tot ce vine şi considerăm că-i de citit, citim. Am vorbit la telefon cu Sibiul ieri. Au fost, au fost demonstraţi, demonstraţii cu 2 morţi. Azi sunt demonstraţii paşnice în Sibiu (urale)
03:40 Scandări: „Libertate!”
03:56 **Ion Marcu**: Şi altceva. Aseară în cadrul Consiliului Judeţean de partid. Radu Bălan a stat cu noi până în ultimul moment. Prim, prim-ministrul guvernului a dispărut! (huiduieli, femeie: să moară). N-a vrut să stea de vorbă cu dumneavoastră! M-a îndemnat pe mine să vă liniştesc! Poate ştiţi, mulţi dintre dumneavoastră: eu n-am făcut-o (glas: eu ştiu!), eu n-am făcut-o, l-am invitat pe el. Pe el l-am invitat să liniştească el. Ca drept dovadă, a părăsit, nu ştim cum. Nu ştim cum. Laşul!
04:40 Scandări: „Laşul!”
04:55 Bărbat: Mai continuaţi şi dumneavoastră.
04:57 **Ion Marcu (?)**: Ne ajunge de vineri. Ne ajunge de vineri, tovarăşi (strigăt: bravo!) Fraţilor, scuzaţi-mă (aplauze)
05:10 **Bărbat**: De jos am primit un bilet: Vrem pe copilul Szabo Arcadie. Unde este? (femeie: arestat) Să scandăm atunci.
05:28 Scandări: „Vrem pe Szabo Arcadie!”
05:41 **Bărbat**: Se va numi Piaţa Victoriei! (urale) Un anunţ important: de un sfert de oră, telegraful, poşta, sunt alături de noi, funcţionează interurbanul! (urale) Pe toate liniile interurbane, aşteptăm comunicări de la Bucureşti şi celelalte oraşe. Doi dintre

voi, locuitorii Timişoarei, stau şi înregistrează comunicatele de pe satelitul „Astra”. (urale)
06:24 **Bărbat**: Vorbeşte un reprezentant, student al Bucureştiului! (urale)
06:33 **Cristian Liţoiu**: Fraţilor! Am sosit în Timişoara în urmă cu o jumătate de oră. Aceste bilete de tren certifică. Mă numesc Liţoiu Cristian, sunt student în anul doi la Aeronave. Vă asigur că (urale). Am în Bucureşti mai mult de 400 de prieteni, studenţi, studente, vecini, care în această seară la ora 18 vor da foc la cauciucuri în jurul Casei Republicii. (urale) (nu se înţelege) o Casă a Republicii care acum încă mai este albă, dar mâine dimineaţă va fi neagră! (strigăt: neagră!, urale) Suntem fraţi, suntem fraţi (da!) S-auzim de bine! Libertate!
07:43 Scandări: „Libertate!”
07:52 **Bărbat**: Un moment. Noi vom pune condiţii guvernului de la Bucureşti, pentru că noi suntem cei mulţi şi noi am îndurat atâta! Suntem un neam care a suferit mult. Suntem oameni de bărbaţi tari, oameni puternici, de ce să ne lăsăm călcaţi aşa în picioare? De cine? (strigăt: criminal!) De cine?
08:13 Femeie: Aţi fost minţit aseară! (strigăt: Libertate!) Aţi fost minţit aseară la televizor!
08:19 Scandări: „Jos cu dictatorul!”
08:44 **Femeie**: Prin bunăvoinţa oamenilor s-or strâns nişte bani care or fost trimişi la Catedrală să se aprindă lumânări pentru cei care-or murit ca să ne apere nouă viaţa şi să ne aducă un trai mai bun. (urale)
09:03 Femeie: Să ardă şi el ca lumânarea! Arde, oricum l-a făcut. (nu se înţelege) Vrem pe Bălan!
09:27 **Femeie**: Ne cerem astăzi libertatea / Ne cerem astăzi dreptul sfânt / Democraţia, unitatea / Ne cerem dreptul la cuvânt / Sosit-această libertate / Haideţi români, veniţi cu noi / La Timişoara în cetate / Mai este loc şi pentru voi / Doar laşii mai rămân acasă / Şi-aşteaptă totul din senin / Când pentru pâinea de pe masă / Trebuie sudoare, trebuie chin / Noi am pătimit tribut de sânge / Suntem poporul suveran / Şi nimeni astăzi nu va plânge / Când îl vom da jos pe tiran / Mai suntem noi, nici teroriştii / Noi violenţa n-o iubim / Nu adunăm cu noi fasciştii / Noi libertatea ne-o dorim!

/ Şi nici, nici de gloanţe nu ni-e frică / Şi nu ni-e frică nici de tun / Mai bine moarte la o adică / Decât conducător nebun (urale) (nu se înţelege) Roman DTL Timiş.
10:42 (din mulţime): Cine este? (alt glas) Vă rog, cine-i din mulţime?
10:49 **Ion Marcu (?)**: Fraţilor, în acest moment se trag clopotele! Să mai păstrăm înc-o dată un moment de reculegere în, în cinstea celor căzuţi. Cu lumânări aprinse! (femeie: dar n-avem lumânări!) Cu faţa spre Catedrală! Se merită fraţilor!
11:12 Femeie: Merită că or murit copii tineri! Mici, nici n-or ştiut de ce-or murit, săracii. Pîn' la Catedrală.
11:20 **Ion Marcu (?)**: Toată lumea în genunchi! Vă rugăm!
11:23 Femeie: Toată lumea-n genunchi! Aşa, în genunchi.
11:38 **Bărbat**: Vom zice „Tatăl nostru". Tatăl nostru (mulţimea repetă: Tatăl nostru), care eşti în ceruri (mulţimea: care eşti în ceruri), sfinţească-se numele Tău (mulţimea: sfinţească-se numele Tău). Fie împărăţia Ta (mulţimea: Fie împărăţia Ta), facă-ţi-se voia Ta (mulţimea: facă-ţi-se voia Ta), precum în cer (mulţimea: precum în cer) aşa şi pe pământ (mulţimea: aşa şi pe pământ). Pâinea noastră (mulţimea: pâinea noastră) cea de toate zilele (mulţimea: cea de toate zilele) dă-ne-o nouă astăzi (mulţimea: dă-ne-o nouă astăzi). Şi ne iartă nouă (mulţimea: şi ne iartă nouă) fărădelegile noastre (mulţimea: fărădelegile noastre), precum şi noi iertăm (mulţimea: precum şi noi iertăm) greşiţilor noştri (mulţimea: greşiţilor noştri). Şi nu ne duce (mulţimea: şi nu ne duce) într-o ispită (mulţimea: într-o ispită) şi ne fereşte (mulţimea: şi ne fereşte) de cel rău (mulţimea: de cel rău). Amin (mulţimea: amin).
12:51 **Bărbat**: Fraţilor! Un anunţ important. Un anunţ important. Oameni buni, un anunţ important! Oameni buni, un anunţ important! (zi-i!) Acuma, în acest moment, vin de jos, am un băiat de încredere, este prietenul meu cel mai bun, nu are rost să dăm nume încă, a dat tatăl lui telefon de la Bucureşti. Muncitorii din Bucureşti au oprit apa caldă şi rece şi curentul şi toţi sunt în stradă, au declarat grevă (urale). Bucureştiul e cu noi!
13:23 Scandări: „Bucureştiul e cu noi!"
13:37 Scandări: „Jos cu pantofarul!"
13:49 Bărbat: Oameni buni (jos Elena! Jos savanta!) Oameni buni!

13:55 Bărbat: Unicul, unica persoană din penitenciar care a vrut şi astăzi a avut iniţiativa, sau de fapt nu ştiu, cred că e, a avut iniţiativa să declare grevă în puşcărie, a fost doctorul Tăutu . Cerem eliberarea lui!
14:08 Scandări: „Tăutu!"
14:11 Scandări: „Doctorul Tăutu!"
14:23 **Acelaşi bărbat**: Preoţii de la biserici ne-au promis că de-acum încolo din jumate în jumate de oră vor trage clopotele şi vor face slujbe pentru morţii noştri şi răniţii noştri! (urale)
14:35 Bărbat (în particular): Dumnezeu e cu noi.
14:39 Femeie: Dumnezeu e cu noi!
14:45 Femeie: Măi, copiii ăştia care…
14:49 Bărbat: Jos cu fiara! (jos cu fiara!) jos cu tiranozaurul! (jos cu tiranozaurul!) Jos cu cizmarul! (jos cizmarul!) Jos cu pseudochimista! (jos cu pseudochimista!) Jos cu dinastia! (jos cu dinastia!) Trăiască România! (trăiască România!) Trăiască România! (trăiască România!)
15:25 Scandări: „România liberă!"
15:47 Scandări: „Solidaritate!"
16:02 Lorin Fortuna: Se lasă seara. Va fi o seară festivă. Rugăm IRET-ul [Întreprinderea de Reţele Electrice Timişoara] să aibă grijă să avem lumină, să nu ni se ia curentul cumva (nu se ia, nu se ia). De asemenea, dorim artiştii din Timişoara care vor să se producă în cadrul acestei gale festive, să-şi facă la intrare, acolo, simţită prezenţa. Artişti care într-adevăr reprezintă ceva. Prezentarea cu legitimaţie!

Înregistrarea 11[53]
00:00 Bărbat: …un moment de reculegere când vor bate clopotele la Catedrală pentru cei care-au murit! (discuţii nu se înţelege)
00:20 **Bărbat**: Rog oamenii muncii de la Combinatul petrochimic Solventul care lucrează la secţia (nu se înţelege) la sol. Care sunt prezenţi în această seară şi se solidarizează cu întreaga populaţie a oraşului Timişoara, să se prezinte de urgenţă la schimbul doi pentru siguranţa combinatului nostru. Trăiască libertatea! (trăiască libertatea!)

---

53 http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/26/timisoara-21-decembrie-1989-lancea-lui-horia/

00:50 Lorin Fortuna: Ni se transmite acum că s-ar putea ca în acele trenuri să nu fie numai muncitori din aceştia. Sunt şi securişti. (huiduieli) Vom merge să verificăm! Vom merge să verificăm!
01:13 Scandări: „Armata e cu noi!"
01:35 **Femeie**: Din popor a venit o poezie care trebuie neapărat, vor să se recite. (scandări „Nu ne cere – nu se înţelege). Femeia savant. Biata ţară, cum mai creşti / Plămân din Scorniceşti? / Care ţi-au rupt seva toată / Şi ea-i mândră, bogată / Au ajuns în capitală / S-au făcut oameni cu şcoală / Fără nici un dram de minte / Ea-i savant, el preşedinte / Ţesătoarea şi cizmarul / Au avut noroc cu carul / Nenorocul însă crud / E pentru cei de sub jug / Pentru poporul cinstit / De tiran batjocorit / Dar astăzi prin Timişoara / Glăsuieşte toată ţara / Imnul tuturor rostit / E Ceauşescul osândit! / Pentru morţi în număr mare / Poporul cere răzbunare / Pentru tirania lui / Moartea dictatorului! / Păi cum frate? Chiar se poate? / Din senin minţi luminate (?) / Uite soră, dintr-o toantă / A făcut mare savantă (râsete) / Dintr-o biată ţesătoare / Mare soţie de erou / Iar din domnul pantofar / Strateg, mare militar / Din cretin şi idiot / Acum mare patriot / Gata, cu fiul iubit / Să-l vedem jos tăvălit / După gratii şi înfierat / (nu se înţelege) vom lupta / Iar pentru ai noştri morţi / El viaţă, fără sorţi / Să vedem măi clica lor / Tagma jefuitorilor / Timişoara te-auziră / Tribunalul pe vecie / Pe savanta (ura!) să ne-o ştergem şi din minte / Iar istoria să spuie / Adevărul azi în lume / Să fie stropiţi de-ocară / Dictatori, dictatori acestei ţări! (urale, aplauze)
03:48 **Daniel Paul Marincu** Atenţiune, vom cânta pentru dumneavoastră „Lancea lui Horia"!: „Pe grădina ţării-o floare / Cu lujer discret şi trăind ale lui / În prag de răscruce se-aude tulburare / O lance-a lui Horia, pe ea o numim / Acelora care falsifică acte / Şi Ţara română sub talpă o vor / Noi nu le servim argumente abstracte / Dar poate de lancea lui Horia li-e dor / Lancea lui Horia, lancea lui Horia, lancea lui Horia, sus / Lancea lui Horia, lancea lui Horia, lancea lui Horia, sus. (Sus!) / Lancea lui Horia, lancea lui Horia, lancea lui Horia, sus. (Sus!) / Lancea lui Horia, lancea lui Horia, lancea lui Horia, sus (la refren cântă şi mulţimea) / Sămânţă de lance, pe-aici se cultivă / Şi praşilă roata scârţâie-n toc / Şi nu mai e roată să-i stea împotrivă / Acestui popor înviat de pe roţi / Oricând s-o ivi vreo-ncercare amară / La brâu să vă

stea (nu se înţelege, se suprapun discuţii) / Pe vremuri de (nu se înţelege). Scuzaţi-mă. / Lancea lui Horia, lancea lui Horia, lancea lui Horia, sus. Sus! / Lancea lui Horia, lancea lui Horia, lancea lui Horia, sus. Sus! / Lancea lui Horia, lancea lui Horia, lancea lui Horia, sus. Sus! / Lancea lui Horia, lancea lui Horia, lancea lui Horia, sus. Sus! (la refren cântă şi mulţimea). Un cântec pe care sigur l-aţi ascultat şi iubit (discuţii suprapuse), Doina lui Lucaci!: Trece-o mierlă prin păduri, of, of, of / Rob e Lucaci în lanţuri / Plânge-o mierlă pe păduri of, of ,of / Rob e Lucaci în lanţuri / Pentru sfânta libertate / De care noi n-avem parte / Pentru sfânta libertate / De care noi n-avem parte / Nu fi mierlă supărată, of, of, of / Nu-i robia ne-ncetată / Nu fi mierlă supărată, of, of, of / Nu-i robia ne-ncetată / Vine dalba primăvară / Fi-va Lucaci liber iară / Vine dalba primăvară / Fi-va Lucaci liber iară / Nu suspina în zădar, of, of, of / Du-mi-te pân' la Sătmar / Nu suspina în zădar, of, of, of / Du-mi-te pân' la Sătmar / Unde-i Lucaci la-nchisoare / Nu vede nici cer nici soare / Unde-i Lucaci la-nchisoare / Nu vede nici cer nici soare / Şi îi spune-nchinăciune, of, of, of / De la-ntreaga naţiune / Şi îi spune (glas: bine, bine) închinăciune, of, of, of / De la-ntreaga naţiune / Care mândru s-a luptat / Ca românul înflăcărat / Care mândru s-a luptat / Ca românul înflăcărat / Pentru sfânta libertate / De care noi n-avem parte / Pentru sfânta libertate / De care noi n-avem parte. Mulţumesc! Cenaclul Flacăra vă urează (nu se înţelege pe fond de urale, aplauze)

09:48 **Nicu Mihoc**: Fraţi români! Sunteţi minunaţi! Laşul din mine a [fost] învins! Ţin să vă anunţ că de 4 zile am stat închis în casă, neputând participa aici din frică! Dar am venit alături de voi! (urale) Mă numesc Nicu Mihoc şi sunt actor al Teatrului Naţional din Timişoara, tânăr stagiar (urale). Sunt născut în comuna Hălmagiu unde Iancu a poposit! (urale) Şi-acum, pentru voi, cele mai frumoase versuri pe care le-am găsit la această oră: Învingătorii nu mai au măsură / Şi-n cartea de istorie se-aşează / Şi doar învinşii au simţirea trează / Şi doar învinşii scriu literatură / Ei nu suportă fără (nu se înţelege) / Acelor care-nvinşii mint şi peste / Învinşii se ascund într-o poveste / Şi de acolo murmură şi-ntreabă / Învingătorii sunt sătui de toate / Şi cartea de istorie răsfrânge / Întreagă ridicarea lor prin sânge / Şi că mai mult ca ei nici nu se poate / Albac, dar sângerează-nvinşii / (nu se înţelege) (urale)

Înregistrarea 12[54]

00:00**Bărbat**: Un doctor să vină! (urale)
00:05 Strigăt: Fiul revoluţiei noastre!
00:07 Bărbat: Se naşte-n piaţă!
00:09 **Bărbat**: Să se ridice, unde este!
00:15 **Bărbat**: Când se naşte un copil clopotele bat pentru morţi!
00:19 Scandări: „Copilul libertăţii!"
00:37 **Bărbat**: Să nu uităm morţii! Facem un moment de reculegere! (strigăte: Jos! Jos! Jos! Jos! Jos cu voi!)
00:57 **Bărbat**: … în viaţă. (da!) Sperăm că numele pe care-l va avea, va purta un nume de Libertate, dacă-i fetiţă, şi Liber, dacă va fi băiat! (Liberă! Ura!)
01:12 Bărbat: Dumnezeu s-a gândit şi la asta. Acuma e ziua noastră. (da) Prea mult am chinuit-o.
01:19 **Bărbat**: Dacă nu, Victor sau Victoria! (urale, da, Victor!)
01:25 **Petre Boroşoiu (?)**: Libertate!
01:27 Scandări: „Libertate!"
01:50 Scandări: „Uniţi-vă, români!"
02:10 **Bărbat**: (nu se înţelege). Nu ne vom da bătuţi pânăcând tiranul Ceauşescu nu-şi va da demisia. (urale)
02:23 Scandări: „Jos Ceauşescu!"
02:38 **Bărbat**: Linişte, vă rog! Linişte! Linişte! Linişte, vă rog! Medic nu mai avem aici! Vă rugăm (strigăte: aicea!), să meargă în spatele Catedralei naşte o femeie! Faceţi-i culoar liber! Vă rugăm! E primul nostru născut! (ura!, Femeie: faceţi loc! Faceţi!) Culoar, vă rog, culoar! (Femeie: faceţi loc! Bărbat: Maşina, faceţi loc la doctor!)
03:13 Bărbat: Văd că mai vin, tot de-ai noştri-s? (o, vine maşina) Îs de-ai noştri?
03:21 **Bărbat**: Culoar, culoar. Culoar pentru doctoriţă, culoar pentru medic, vă rog! Faceţi culoar în dreptul ceasului, culoar, culoar!
03:39 Bărbat: Bag-o. Bag-o în asta.
03:41 **Bărbat**: Multe mulţumiri panificaţiei, ne dă de mâncare! Putere şi speranţă (?) (strigăt: Mulţumim frumos! Ura! Mulţumim frumos!)

[54] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/26/timisoara-21-decembrie-1989-copilul-libertatii-avram-iancu-sintem-toti/

03:54 **Bărbat**: Nu am luptat degeaba! N-a curs sânge nevinovat în zadar! Vom învinge! (urale) Victorie sau moarte!
04:06 Scandări: „Victorie sau moarte!”, unii strigă doar „Victorie!”
04:18 Bărbat: Aveţi grijă cum îl protejaţi.
04:20 **Femeie**: În spatele Catedralei se naşte un nou pui de-al nostru! Această zi de glorie, acest început! (urale)
04:32 Fluierături
04:37 Discuţie apropiată nu se înţelege
05:00 Discuţii: Felicitări! A venit Europa!
05:02 **Bărbat**: Pentru noi o poezie nouă!
05:07 **Bărbat**: Fraţilor, o ştire, o ştire importantă! Nu este minciună: telefoanele cu ţara funcţionează! (urale) Am avut o convorbire telefonică cu Bucureştiul, cu un tovarăş, un tovarăş din Bucureşti! Deci: oamenii au continuat demonstraţia, cu scuturi, pari şi alte unelte improvizate. Ei demonstrează acum pe străzile din jurul centrului capitalei României (urale) Tot Bucureştiul este cu noi! (urale, Scandări: „Libertate!”) Jos dictatorul! Să-l judecăm aicea, aicea în Banat! Să-l judecăm aicea, aicea în Banat!
06:10 Scandări: „Să fie judecat, aicea în Banat!”
06:36 **Bărbat**: Atenţiune! Permiteţi-i unui saş, care trebe să-l ştim numai noi. Mai avem oameni de încredere care ne-au ajutat şi în momente grele şi ne ajută şi acum. Şi ei şi-au riscat viaţa ca şi noi! Mesaj către oamenii muncii din toată ţara: Se află alături de Timişoara în momentele grele ale suferinţei pricinuite prin moartea a trei mii de persoane, femei, copii. Cifra este exactă! (huiduieli) (nu se înţelege pe fond de huiduieli) de la centrala electrică! Alimentele au ajuns la Spitalul Judeţean. În afara (nu se înţelege pe fond de urale)
07:29 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!”
07:44 Scandări: „Victorie!”
07:52 **Bărbat**: Atenţiune! Dorim să mai cântăm odată imnul libertăţii cu toţii? (da!) Sfârşitul veacului trăim / Cu lupte, ură şi război / Dar fericiţi la cer privim / Nu e mult şi vine Domnul iar la noi / El vine iar, El vine iar / Ce fericire negrăită / Se va sfârşi al nopţii chin amar / Căci Domnul vine iar / E cerul şi pământul plin / De semnele venirii Lui / În El sunt toate, da, amin / În El nici o umbră de schimbare nu-i / El vine iar, El vine iar / Ce fericire negrăită / Se va sfârşi al nopţii chin amar / Căci Domnul vine iar /

El vine iar / Ce fericire negrăită / Se va sfârşi al nopţii chin amar / Căci Domnul vine iar. Mulţumim. (urale)
09:19 **Bărbat**: Fraţilor, o misiune (?), un comunicat extrem de important! Din surse sigure, Aradul demonstrează, ca şi noi, paşnic. Din toate întreprinderile din Arad sunt în faţa Consiliului! (urale)
09:42 Scandări: „Libertate!"
10:00 **Acelaşi bărbat**: Încă un comunicat. Studenţilor străini din Timişoara li s-a permis să (nu se înţelege) în alte judeţe, pe gratis, dar să părăsească oraşul! (huiduieli)
10:18 Femeie (aproape): Li s-a interzis, să părăsească să nu vină aici.
10:20 **Bărbat**: Vă rog foarte mult, pe toată lumea, să mulţumim celor de la telecomunicaţii, radioamatori, care au fost alături de noi şi altor oameni, care ne-au informat şi ne-au ţinut tot timpul, şi au păstrat şi legătura cu exteriorul. De asemenea, în numele religiei române Timişoara, vă invită pastorul Petrică, Dugulescu să [se] roage pentru cei morţi. Mulţumim şi suntem alături de ei. Mulţumim tuturor! (urale)
11:11 Scandări: „Armata e cu noi!"
11:19 **Bărbat**: Până şi unii securişti au fost alături de noi! Dar unii, dornici de galoane, au uitat. (huiduieli)
11:36 **Vasile Bledea?**: Oraşe ca Caracalul, Slatina şi alte oraşe, şi alte judeţe şi judeţul Olt, şi-au dat seama că ne-am jertfit pentru toată ţara şi au plecat cu eşaloanele din Gara de Est. Au fost minţiţi, nu-i condamnaţi! Acesta e textul biletului (urale)
12:09 **Femeie**: Am hotărât ceva pentru Ceauşescu printr-o poezie de-a unei tinere de 20 de ani, Danciu Sorina. E frumoasă, e foarte frumoasă, vă rog să ascultaţi: Ceauşescu, nu ai vrea / Toţi românii-a te-ntreba / Crezi că nu e judecată / Ca să vină să te scoată? / Ani de-a rândul ne-ai minţit / Ne-ai cerşit să fi iubit / Tu ne-ai luat şi (nu se înţelege) de la gură / Clanul tău cu greu ne fură / Salarii cu penalizări / Spunând că nu suntem datori / Tu acolo-aveai de toate / Dar nimeni nu mai poate! / Export! Export! Export! / Dar nici eu nu mai pot! / Picioarele ni le-au jugănat (?) / Dar tu-n Banat vei fi scăpat / De ce să fugă-ai noştri fraţi / Din lanţul nostru de Carpaţi? / Spre-o viaţă-ndestulată, de drepturi apărată / Mai bine tu să pieri / Chiar dacă tu ne vrei / Noi toţi spunem în cor: / Eşti un criminal conducător.

13:10 Glas: Ura! A născut femeia!
13:12 George Ardelean: Ora 16 şi 20. Piaţa Operei.
13:16 Glas: Ura! A născut femeia.
13:18 Scandări: „Jos criminalul!”
13:36 **Femeie**: Am dat mâncare la soldaţi. O clipă! Am dat mâncare la soldaţi la unităţile de pe strada Oituz, şi un soldat mi-a trimis un bilet: Ilie Ceauşescu e în Timişoara, armata e cu noi, aveţi grijă de voi! Jos Ceauşescu!
14:01 Glas: Să vină arestaţii! (nu se înţelege)
14:11 Bărbat: Să nu plece de-aicea.
14:13 **Femeie**: Nimeni vă rog să nu plece, să rămână cu noi, alături de noi până se va hotărî ceva concret. Ceva concret vrem, nu vorbe! Ne-am săturat de vorbe şi tăcere! Vrem guvernul lui Ceauşescu, demisie! (strigăte: demisie! Demisie!)
14:40 **Sorin Oprea?**: Timişoreni! Câţi dintre eroii de aseară sunt acum aici? (urale) Mai puteţi? (da!) Mai rezistaţi? (da!) Rezistăm!
14:58 Scandări: „Rezistăm!”
15:10 **Acelaşi bărbat**: Unul pentru toţi!
15:11 Scandări: „Toţi pentru unul!”, „Unul pentru toţi! Toţi pentru unul!”
15:28 Scandări: „Timişoara!”
15:40 **Bărbat**: Să se-audă-ntreaga ţară: Timişoara! Să se-audă-ntreaga ţară!
15:47 Scandări: „Timişoara!”
15:58 Scandări: „Rezistaţi!”, „Rezistăm!”
16:12 **Bărbat**: Timişoreni! Este fantastic cum staţi, ştiu să scriţi istoria. Bravo! (urale)
16:25 Se cântă „Hora Unirii”: Hai să dăm mână cu mână / Cei cu inima română / Să-nvârtim hora frăţiei / Pe pământul României! / Iarba rea din holde piară! / Piară duşmanii din ţară / Între noi să nu mai fie / Decât flori şi omenie / Măi muntene, măi vecine / Vino să te prinzi cu mine / Şi la viaţă cu unire / Şi la moarte cu grăbire / Unde-i unul nu-i putere / La nevoi şi la durere / Unde-s doi puterea creşte / Şi duşmanul nu sporeşte (urale)
17:38 Bărbat strigă: Banatu-i fruncea! Banatu-i fruncea! (tăt Banatu-i fruncea!) Banatu-i fruncea! (Banatul!) Ardealu-i mintea! Banatu-i fruntea, Ardealu-i mintea!

17:54 **Bărbat**: Am onoarea să vă prezint, deşi, nu mai pot da voie, rezista ca şi voi! O veste de ultimă oră: La radio Novi Sad, la emisiunea în limba română s-a anunţat că armata se va alătura demonstraţiilor din România! (urale)
18:20 Scandări: „Armata e cu noi!”
18:41 Bărbat: „Armata şi poporul!”
18:43 **Bărbat**: Şi acum cea mai formidabilă veste! Aţi câştigat! (urale) Bravo Timişoara! (urale)
19:05 Bărbat: Am câştigat? Doamne-ajută! Îs fericit!
19:13 Scandări: „Timişoara!”
19:32 **Bărbat**: Eroilor! Eroilor (?)! Gloata (?) de pe stradă a anunţat că-n Bucureşti au loc lupte grele. (urale) S-a tras în demonstranţi! (huiduieli)
19:51 Scandări: „Toată ţara e cu noi!”
20:11 **Bărbat**: Fraţilor! Am un comunicat. Studenţii sunt arestaţi la Popa Şapcă [stradă din Timişoara unde se află puşcăria] (strigăt: să mergem la ei!; huiduieli; Să mergem la ei!) Să fie eliberaţi studenţii!
20:33 Scandări: „Să fie eliberaţi studenţii!”
20:43 Scandări: „Vrem studenţii!”
21:05 Bărbat din mulţime: Să mergem la ei, la Popa Şapcă! (alte strigăte: Să mergem la ei! Să mergem la ei! Să mergem! Să mergem la Popa Şapcă! Să mergem la ei!)
21:22 **Femeie**: Vă rog linişte! Linişte vă rog!
21:23 Scandări: „S-a născut băiatul”
21:42 Bărbat: Atenţiune! S-a născut băiatul.
21:46 Scandări: „Victor!”
22:18 **Sorin Oprea**: Oameni buni! Vă rog să mă ascultaţi puţin. Oameni buni! Vă rog să mă ascultaţi puţin. Un moment, vă rog. Având în vedere că vine seara şi noi deliberăm în continuare, aşteptăm şi suntem hotărâţi să rămânem aici, vă rog frumos, persoane dintre dumneavoastră să meargă, noaptea nu este rece, dar să mai aducă pături, să fie solidari, şi toţi vecinii de prin blocuri să ne-ajute. Cu o pătură, cu o plapumă, cu un fular. Nu trage de la, să tragă de la gură, pentru asta să suferim acuma. Să aduceţi mâncare, care staţi în vecini, aicea. Şi să nu ne răspândim noaptea. Noaptea trebuie să fim aici. Noi am mai primit mâncare, dar trebuie să ne ajutăm noi între noi. Până nu vine noaptea, da?

23:07 Scandări: „Nu plecăm!”
23:26 **Femeie**: Liniște, vă rog! Acum o să vă urcați sus drapelul cu sângele copiilor care-au murit pentru noi. Ura! (urale)
23:37 **Bărbat**: Familiile ofițerilor sunt cu noi. Jos cu tiranul!
23:43 Scandări: „Jos cu tiranul!”
24:00 Bărbat: Vorbește aproape de microfon.
24:04 **Bărbat**: Ascultați un cântec al libertății. Iancu la Țebea! (urale). Cântă: Trăiască duhul lui Iancu / Trăiască moțul între moți / Câmpia Libertății spune / Că Avram Iancu suntem toți / Că Avram Iancu suntem toți / Ce veşti mai aveți voi români despre Iancu / Să spună ce ştiu toți acei care ştiu / Ce veşti să avem, suntem oastea lui Iancu / La Țebea, la Țebea, eroul e viu! / Eroul ne cheamă, ne cheamă la Țebea / Al nostru frumos pătimit crăişor / Aici ne rugăm pentru Iancu la Țebea / Roş-galben-albastru altar tricolor / Trăiască duhul lui Iancu / Trăiască moțul între moți / Câmpia Libertății spune / Că Avram Iancu suntem toți / Că Avram Iancu suntem toți / Trăiască duhul lui Iancu / Trăiască moțul între moți / Câmpia Libertății spune / Că Avram Iancu suntem toți / Că Avram Iancu suntem toți
25:27 **Bărbat**cântă: Un cântec istoric ne-aduce aminte / Că fraţii în veci vor fi fraţi / Un cântec de luptă bătrân ca Unirea / Voi compatrioţi ascultaţi / Un cântec de luptă bătrân ca Unirea / Voi compatrioţi ascultaţi: / Treceţi batalioane române Carpaţii / La arme cu frunze şi flori! / Ne-aşteaptă izbânda, ne-aşteaptă şi fraţii / Cu inima la trecători / Ne-aşteaptă izbânda, ne-aşteaptă şi fraţii / Cu inima la trecători / Ardealul, Ardealul, Ardealul ne cheamă / Nădejdea e numai la voi / Sărută-ţi copile părinţii şi fraţii / Şi-apoi să mergem la război / Sărută-ţi copile părinţii şi fraţii / Şi-apoi să mergem la război / Nainte, nainte spre Marea Unire / Hotarul nedrept să-l zdrobim / Să trecem Carpaţii ne trebuie Ardealul / De-ar fi să ne-ngropăm de vii / Să trecem Carpaţii ne trebuie Ardealul / De-ar fi să ne-ngropăm de vii / Treceţi batalioane române Carpaţii / La arme cu frunze şi flori! / Ne-aşteaptă izbânda, ne-aşteaptă şi fraţii / Cu inima la trecători / Ne-aşteaptă izbânda, ne-aşteaptă şi fraţii / Cu inima la trecători. Mulţumim! (urale)
27:28 **Ion Marcu**: Fraţilor, vă rog frumos faceţi puţină linişte. Vreau să fac apel la conştiinţa aceea, acelei persoane care au luat

haina asistentei care a ajutat la naşterea femeii, s-o aducă aicea (huiduieli). S-a prezentat asistenta. Un moment că vine! Un moment că vine!
28:02 Bărbat în mulţime: Nu i-o luat-o, mă. I-o ţinut-o pe undeva. I-o ţinut-o. Nu-l condamna nevinovat!
28:08 **Ion Marcu**: Vă daţi seama, a ajutat, şi să plece dezbrăcată.
28:17 Scandări: „Nu suntem huligani!"
28:40 **Lorin Fortuna**: Atenţie! Atenţie! Circulă tot soiul de zvonuri, nu trebuie să vă alarmaţi, în legătură cu aceşti oameni care-au venit. Unii sunt oameni cumsecade, alţii nu sunt cumsecade. Dacă suntem sute de mii aicea, n-au ce să ne facă! (aşa este!)
29:27 **Lorin Fortuna**: Cetăţeni ai Timişoarei! Cetăţeni ai Timişoarei! Cetăţeni ai Timişoarei! Dăm din nou citire proclamaţiei Frontului Democrat Român
29:35 Scandări: „Frontul!"
29:42 Bărbat (GA): Ceauşescu în haine vărgate, cu numărul de ordine 001.
29:50 Bărbat: Pe panou.
29:58 Bărbat: Lasă-i ochii, mă! Lasă-i ochii!
30:02 Femeie: Lasă-l domle, să vadă!
30:04 Femeie: Vrea să-i mâzgălească (nu se înţelege). Da, plânge, plânge.
30:13 **Lorin Fortuna**: Linişte, vă rog. Cum femeia a născut o fetiţă, propunem să se numească Victoria (urale) Linişte, vă rog. Linişte, vă rog. Linişte, vă rog. Dăm din nou citire proclamaţiei Frontului Democratic Român.
30:39 **Femeie**: Frontului Democratic Român constituit la Timişoara. V-am promis că o să vi-l cităm, nu chiar din oră-n oră, dar aproximativ, să vă reamintim ceea ce dorim şi ceea ce susţinem cu cuvânt tare şi (întrerupere înregistrare)

Înregistrarea 13[55]
00:00 Scandări: „A venit Aradul!"
00:13 **Femeie**: Timişoara. Nu-i aicea, toată ţara! Azi în toată ţara!
00:18 Femeie: Azi. Nu mâine, azi! Azi în toată ţara, domnule, nu

[55] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/26/timisoara-21-decembrie-1989-singele-i-ban-spre-libertate/

mâine. Azi! Azi în toată ţara! Azi. (Altă femeie: Azi în Timişoara) Ni, azi în toată ţara domnule!
00:33 **Lorin Fortuna**: Avem un anunţ dureros, aici. Un băiat pe numele Florin Florea, care a refuzat să tragă, a fost el împuşcat. (huiduieli; strigăte: asasinii, criminalii). Suntem rugaţi să pronunţăm acest nume. Sperăm că este real. V-aş ruga un moment de reculegere pentru acest om.
00:55 Scandări: „Asasinii!"
01:14 Femeie: N-a spus din ce parte-i. Din ce oraş.
01:20 **Bărbat**: Vă vorbesc puţin răguşit, trebuie să înţelegeţi situaţia. A sosit. Linişte vă rog! Linişte vă rog! A[u] sosit două bilete, de la dumneavoastră, bineînţeles. Unul de la abatorul Freidorf, unde se spune că sunt depozite cu carne congelată pentru Italia, RFG, Spania. Se poate obţine (huiduieli) fără violenţă, pentru părinţi şi cei de la spitale şi fraţi (da!). Altceva. Un anunţ foarte important, de ultimă oră. Trei camioane de medicamente din Franţa, însoţite de medici, vor fi vineri după-masă la graniţă (urale).
02:15 Scandări: „Solidaritate!"
02:32 **Bărbat**: Tot din partea, din partea dumneavostră, se propune un monument în centrul Timişoarei, în cinstea celor ucişi de dictator (ura!). Jos dictatorul!
02:48 Scandări: „Jos cu dictatorul!"
03:06 **Femeie**: Această poezie este închinată tuturor muncitorilor şi tuturor morţilor noştri! (bărbat: E careva aici care nu vrea să moară?) Are un moto: Când roşie se face piaţa / Sângele-i ban spre libertate / Plătim, şi preţul este viaţa / Mercurial există-n toate / Nu mai putem să dezertăm / În faţa conştiinţei noastre / Când morţii dragi ne mai ascultă / În infinit pe căi albastre / Nici nu şi-au luat rămas bun / Plecând cu sufletul curat / Fără de plâns, fără de glas / Doar cu un dor neîmpăcat / Din inimi curg spre ei stropi de rouă / Pe chipul lor cu drag şi liniştit / Ei au plecat pe-o cale cunoscută nouă / Şi totuşi vor rămâne cu cei ce i-au iubit / Copiii, petale albe de nufăr nepătat / Pe lângă tinerii ce se plimb-agale / Zdrobiţi de patul unui automat / Sau seceraţi de groaznice rafale / Ne vom privi de-acum cu ochii trişti / Durerea ne răzbate în orice cuvânt / O să-i aflăm cândva pe terorişti / Şi-atunci nu vor scăpa de noi nici în mormânt (urale)

04:32 **Bărbat**: A fost greu pân-acum, nu? Mai puţin şi scăpăm. Dar vom învinge! Vom (strigăte: victorie!)
04:42 Scandări: „Vom învinge!”
04:55 Scandări: „Am învins!”
05:05 **Bărbat**: Nu vă este frică? (nu!) A fost odată, dar am uitat de ea, aşa-i? (da!) Ne-a fost frică puţin vineri, sâmbătă, luni, marţi, acum fraţilor am uitat de ea! Vom învinge în orice caz.
05:25 **Bărbat**: Suntem informaţi că şi judeţul Vâlcea este alături de noi, la marea adunare din Timişoara (urale) Jos cu Ceauşescu!
05:37 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!” (suprapus: „Jos cu pantofarul!”)
06:03 **Sorin Oprea?**: Este o scrisoare deschisă, poţi să-i dai, este către Comitetul Democratic Român şi este scrisoarea unei mame care ne spune (nu se înţelege) unui părinte, bineînţeles: Mă numesc Vărcuş Ioan, am avut-o la 4 copii, toţi minori, între care pe Claudiu în vârstă de numai 15 ani când l-au împuşcat pe la spate duminică (huo!) ziua în care el a dispărut pentru totdeauna. (nu se înţelege) sufletul rănit, comitetul să ne-ajute, să ni se restituie cel puţin rămăşiţele pământeşti. Este semnat astăzi. Unde ne sunt morţii?
06:41 Scandări: „Unde ne sunt morţii?”
06:57 **Bărbat**: Ultimele ştiri. Ultimele ştiri. Ultimele ştiri.
07:05 George Ardelean: Ora 16,50.
07:07 **Bărbat**: … la Regionala CFR, şi ne-au comunicat în felul următor: N-am putut să ţinem o grevă generală, am fost nevoiţi, efectiv înconjuraţi de armată. Nu s-a lucrat, dar nici nu s-a făcut grevă. În fine, e ceva între. Dar totuşi şi-au făcut datoria. Deci ne-au comunicat, în momentul, după cuvântarea deci de la Bucureşti, ei au dat telefon la celelalte regionale de căi ferate, printre care au ajuns să vorbească cu cei de la Bucureşti. În momentul când s-a întrerupt discursul tovarăşului, ce s-a întâmplat? (huiduieli) S-a creat o busculadă şi, bineînţeles, au început să tragă băieţii. Nu ştim ce se întâmplă deocamdată, dar oricum, vărsare de sânge există în Bucureşti. Fiţi liniştiţi, sunt lucruri confirmate. Să ştiţi că nu venim să vă impresionăm şi să vă agităm. Eu aud permanent de la oamenii care circulă şi de la telefoane, oameni de la cefereu mă informează pentru că vorbeşte direct prin regionala de căi

ferate [căile ferate aveau şi au un sistem telefonic separat de cel al poştei; prin acest sistem telefonic s-a ţinut legătura cu restul ţării şi s-au transmis informaţii despre cele întâmplate la Timişoara]. Alt lucru. La Arad, sunt cel puţin la ora asta, deci acum în momentul în care vă vorbesc, 20000 sau 30000 persoane care demonstrează în piaţă, şi s-a tras şi la ei astăzi înainte de masă. Dar la ora actuală sunt 20000 şi ei acolo. (urale, strigăt: Aradul e cu noi!) 08:24 Scandări: „Jos cu tiranul!"

Înregistrarea 14[56]

00:00 **Lorin Fortuna**: Am dori, am dori dacă sunt, dacă sunt oameni de artă, poeţi, cântăreţi, pentru diseară să se anunţe. De asemenea, vă rog. Mergeţi acuma pe rând acasă, mâncaţi, şi reîntoarceți-vă înapoi. Aduceţi-vă scaune pe ce să staţi, sacuri de dormit. Noaptea trebuie să stăm aici! Altfel pierdem!
00:26 Scandări: „Nu plecăm!"
00:40 Scandări: „Luptăm! Luptăm! Luptăm şi câştigăm!"
00:52 Scandări: „Vrem alegeri libere!"
00:59 **Bărbat**: De jos, din mulţime, cineva ne roagă ca fetiţa care s-a născut aici în mijlocul nostru să fie botezată de preşedintele Frontului Democratic! (urale)
01:17 **Bărbat**: Urmele lăsate de gloanţe pe pereţii clădirilor să nu fie şterse niciodată! Să rămână cu titlu de victorie! (urale)
01:33 Scandări: „Vrem studenţii!"
02:02 Femeie: De unde ştii că nu-i citro?
02:06 Scandări: „Ceauşescu şi soţia, judecaţi în România!"
02:23 Scandări: „Ceauşescu cine eşti? Un tiran din Scorniceşti!"
02:35 Bărbat: Ceauşescu fii boier, fă şi tu ca Honecker !
02:38 **Bărbat**: Sosesc cântăreţii, aşteaptă la uşa din spate, o să-i primim imediat! (urale) Lăcaşul de cultură este cu noi! Jos cu Ceauşescu!
02:52 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!"
03:13 **Bărbat**: Un bilet foarte frumos de la cei din Calea Giroculuı, (urale) care se adresează cu următoarele cuvinte: Dragul nostru Front Democratic. Ţinem mult să citiţi aceste rânduri din partea

---

56 http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/26/timisoara-seara-de-21-decembrie-1989/

unui grup reprezentat al cartierului Calea Girocului, unde poate ştiţi (ura!) faptele noastre patriotice, cele 6 tancuri oprite duminică seara (urale) Armata a tras în noi! Mulţi au căzut în faţa noastră, au fost ucişi oameni pe scările blocurilor, dar nu au reuşit să ne oprească acţiunile. În micul nostru grup, format majoritatea din tineri între 13 şi 20 de ani, am acţionat în fiecare seară cu sticle incendiare. Nu ne este frică!
04:11 Scandări: „Nu ne este frică!"
04:44 **Lorin Fortuna**: Avem rugămintea de la cei de la IRET să facă lumină în piaţă. Rugăm IRET-ulsă facă lumină în piaţă.
04:54 Scandări: „Vrem lumină!"
05:09 Bărbat: Care rămâne jos? Care rămâne jos?
05:11 Strigăte – se dă tonul de la balcon iar mulţimea reia: Trăiască România liberă!
05:17 Strigăte – se dă tonul de la balcon iar mulţimea reia: Vrem guvern democratic!
05:21 Strigăte – se dă tonul de la balcon iar mulţimea reia: Să se termine cu hoţia!
05:26 Strigăte – se dă tonul de la balcon iar mulţimea reia: Să (nu se înţelege)
05:29 Strigăte – se dă tonul de la balcon iar mulţimea reia: Să ne câştigăm demnitatea!
05:34 George Ardelean: Piața Operei, ora 22,30, 21 decembrie 1989.
05:39 Urale
05:46 **Bărbat**: Acum, un anunţ special. Îl caută soţia de 2 zile pe Dab Sorin. Dacă este aici, ştie ce-are de făcut.
06:00 Femeie: Jos cu criminalul!
06:01 Se cântă: O ce veste minunată / De la Viflaim se-arată / (amestec variante ale colinzii: „Cerul strălucea, îngerii cânta" cu „c-astăzi s-a născut Cel făr' de-nceput) / Cum au zis prorocii / C-astăzi s-a născut / Cel făr' de-nceput / Cum au zis prorocii / Păstorilor din câmpie / Le vesteşte-o bucurie / Într-un mic locaş / Din acel oraş / S-a născut Mesia / Într-un mic locaş / Din acel oraş / S-a născut Mesia
06:58 Bărbat: Mulţumim. (urale; glas: ăsta-i Crăciunul nostru, nu?)
07:06 Scandări: „Există Dumnezeu!"

07:35 Bărbat: Jos ateismul! (din mulţime: Jos ateismul!) Jos minciuna! (Jos minciuna!) Jos necredinţa! (Jos necredinţa!) Noi suntem creştini! (noi suntem creştini!) Nu suntem păgâni! (nu suntem păgâni!) Ura! (ura!). Mulţumim.
08:04 Scandări: „Dumnezeu e cu noi!”
08:40 **Eugen Moţăţeanu**: Vin acum la rândul vostru, să v-aduc o închinare / Vin cu inima crescută şi cu sufletul mai tare / Ca eroi de mari legende, vin să vă privesc în faţă / Voi, nepăsători de moarte, dispreţuitori de viaţă / Ce-aţi probat cu-avântul vostru lumii puse în mirare / Că din vultur, vultur naşte, din stejar, stejar răsare! / Sunt urările voioase pentru-acel care învinge / O, români, vedeţi voi o rază vie care-ncet, încet răsare / E voiosul fapt de ziuă, mult dorită, mult visată / E lumina reînvierii, e luceafărul speranării / E triumful luptei voastre, soarele neatârnării! / Astăzi lumea ne cunoaşte: Român zice, viteaz zice. (urale) Român zice, viteaz zice!
05:53 Femeie: Jos cu tiranul!
10:15 Bărbat: Luăm un tablou, îl punem pe băţ, cu bandă izolantă.
10:19 Scandări: „A căzut o stea, moare cineva!”
10:39 Bărbat strigă: Moare la Bucureşti!
10:47 Scandări: „Să moară Ceauşescu!” (strigăt: să moară tiranul!)
10:59 Scandări: „Moare Ceauşescu!”
11:11 Bărbat: Să fie spânzurat, aicea în Banat!
11:15 Scandări: „Să mai cad-o stea, să moară şi ea!”
11:39 Scandări: „Trăiască libertatea!”
11:42 **Bărbat** (mulţimea repetă): Trăiască România! (trăiască România!), Uniţi-vă români! (uniţi-vă români!) Uniţi-vă români!
11:51 Scandări: „Uniţi-vă români!”
12:06 **Acelaşi bărbat**: De azi cu Timişoara! Să vină toată ţara!
12:11 Scandări: „De azi cu Timişoara să vină toată ţara!”
12:33 **Bărbat**: Vrem alegeri libere!
12:36 Scandări: „Vrem alegeri libere!”
12:53 Femeie: Jos cu tiranul!
12:56 **Bărbat**: Atenţiune, atenţiune. O comunicare făcută direct prin telefon, de la Arad, populaţia e cu armata împreună! (urale; femeie: Armata e cu noi!) (nu se înţelege) oraşul Timişoara! (urale)
13:20 Scandări: „Armata e cu noi!”

13:40 **Bărbat (IS?)**: Dragi timişoreni. Trebuie să începem o viaţă nouă. Această viaţă nouă trebuie să-şi aibă coordonatele ei noi. Aşa cum dumneavoastră, şi noi cu toţii, am abordat un singur steag, steagul adevărat, steagul naţiunii române, tot aşa, trebuie să ne aducem cu toţii aminte, şi să reînvăţăm textul unicului imn al poporului român: Tricolorul. O să vă punem la difuzor de câteva ori acest imn şi vă rugăm să reţineţi textul pentru a putea să-l cântăm. Este „Tricolorul", unicul nostru tricolor. (urale)
14:43 Se aude de la difuzor „Trei culori" varianta originală a lui Ciprian Porumbescu, dar la sfârşit are adăugată o strofă socialistă care nu exista nici în varianta oficială a imnului de stat al Republicii Socialiste România; unii dintre cei care cântă folosesc varianta oficială a imnului de stat – variantele se suprapun; suprapuse discuţii: „Trei culori cunosc pe lume / Ce le ştiu ca sfânt odor / Sunt culori c-un vechi renume / amintind de-un brav popor / Sunt culori c-un vechi renume / Amintind de-un brav popor / Cât pe cer şi cât pe lume / Vor fi aste trei culori / Vom avea un falnic nume / Şi un falnic viitor / Vom avea un falnic nume / Şi un falnic viitor / Roşu-i focul vitejiei / Jertfele ce-n veci nu pier (Mihai!)/ Galben, aurul câmpiei / Şi-albastru-al nostru cer/ Galben, aurul câmpiei / Şi-albastru-al nostru cer / Multe secole luptară / Bravi şi ne-nfricaţi eroi / Liberi să trăim în ţară / Ziditori ai lumii noi / Liberi să trăim în ţară / Ziditori ai lumii noi / Tricolorul e mândria / Neamul nostru flacăra / Înfloreşte România / Socialistă-i ţara mea / Înfloreşte România / Socialistă ţara mea / Înfloreşte România / Socialistă ţara mea
17:20 Bărbat: Ăsta-i nou! Nu-i bun ăsta! Îi fals!
17:23 Femeie: Păi ăsta-i învăţat!
17:24 Bărbat: Ăsta-i fals!
17:28 Scandări: „Reşiţa!"
17:41 Bărbat: Ai de mine, o mâncat săracii şi ăia numa' cu praştia.
17:45 **Bărbat**: O comunicare (?) de la Cluj (auzi). Transmit telefonic: Suntem alături de voi. Am început şi noi manifestaţia paşnică şi vrem să ştiţi că se trage. Câtsânge mai vrea Ceauşescu? Suntem uniţi şi credem în victoria finală. (urale, huiduieli)
18:11 Scandări: „Ucigaşul!" (unde mergi?)
18:27 Bărbat: Se mişcă mulţi când se duc la microfon (nu se

înţelege) acolo-i mişcare tot timpul, aicea-i mai linişte (mai vrei să bei apă?). Merge bine să stai cu el.
18:35 **Bărbat**: Vă rog, vreau să comunic ceva foarte important. Aşa după cum ştiţi, oamenii care-au venit de la Craiova se interesează de garniturile de tren, dacă au plecat sau nu. Ei nu sunt organizaţi, eu trebuie să se odihnească, sunt obosiţi. Au lucrat şi au venit aici, trebuie să se ia măsuri urgente, să se adune undeva într-o parte a acestei pieţe pentru că sunt împrăştiaţi peste tot şi nu se ştie despre ei.

Decembrie 21-22
Înregistrarea 15[57]
00:00 George Ardelean: decembrie 1989, am intrat sub incidenţa decretului. Să vedem dacă trag.
00:08 **Bărbat**, în plan îndepărtat: Vom fi împreună! Nu se poate! Vom învinge! (strigăte:
Vom învinge!)
00:15 Discuţii în plan apropiat: „S-a dat decretul". „Ce?". „Cum spunea decretul? După [orele] 23 – 6 dimineaţa este interzis. Mă-ntreb cine-i căcatul ăla bolnav care-a dat decretul?". „Vezi tu". „Comandă originală: Fără milă, 30-40 de ani, cu mitraliere, cu saci de nisip, cu maşini". „Ăia n-au nici o taină. Ăia-s de treabă, ăia n-au milă". „Cu camioane pline am văzut". „Eu ce zic?". „Ce fac, ce manevrează, ce vrea mortul ăsta să facă?"
00:52 Bărbat, plan îndepărtat: Dragi cetăţeni. Invităm moţii din comuna Avram Iancu să vină la poarta din Mărăşeşti (?), la poarta de intrare în Operă pe strada Mărăşeşti. Moţii din comuna Avram Iancu! (scandări: „Moţii!", urale)
01:23 Discuţii apropiate: „Eşti aici?"
01:31 **Bărbat**, plan îndepărtat: Fraţilor! Să dovedim popoarelor civilizate care gândesc la fel ca noi dintotdeauna că suntem un popor demn (suprapunere discuţii apropiate), un popor civilizat, un popor care-şi merită altă soartă, mai bună! (urale) Încă odată, facem apel la, la ţinuta morală, civică, demnă, să arătăm aşa cum, în Cehoslovacia prietenii noştri au manifestat paşnic şi demn, la fel

---

[57] http://mariusmioc.wordpress.com/2008/08/26/timisoara-noaptea-de-2122-decembrie-1989-lenin-a-spus-sa-nu-i-omorim-pe-cei-care-au-fost-impotriva-noastra-sa-i-folosim-sa-invatam-si-dupa-aia-sa-i-inlaturam/

face populaţia din Timişoara şi din toată România! Să ne ridicăm la înălţimea numelui ce-l purtăm de români adevăraţi (urale)
02:33 **Bărbat**, plan îndepărtat: S-ar părea că sunt peste două-trei sute de mii în jurul palatului, nu ştiu care-i situaţia dar vom şti imediat. Mai durează Câteva minute, sper să fie de bine.
02:49 Scandări: „Jos Ceauşescu!"
02:50 Discuţii apropiate, suprapuse pe scandări: „Păi, toţi la Sinaia, cumpărat". „Cu plată, cu tot (nu se înţelege) le dai gratis, nu? Cine-i ciumegul să meargă? Niciunul n-a vrut să meargă, şi-a trimis să transmită telegrama asta, a trimis-o". "N-o transmis-o". „Ba da, au trimis-o astăzi. La ora cinci. S-a transmis". „Serios?" „Da, devreme. Până au primit bilete pe gratis în staţiuni. Numai ca să părăsească, şi-au refuzat". „Serios?". „Da. Sunt momente istorice, care nu se pierd". „Bravo Bucureşti".
03:30 **Bărbat**: Astăzi s-au efectuat (nu se înţelege). Îi rugăm pe cei de pe margine să fie foarte atenţi la persoanele, la persoanele care vor face anumite mişculaţii pe-aicea ca să instige la diferite acţiuni. Dar, atenţie, vă rog să mă ascultaţi. Atenţie, vă rog să mă ascultaţi. Aici, în piaţa asta, lumea asta aşteaptă un eveniment care poate să vină din minut în minut sau din oră-n oră. Pentru aceasta, acest timp cât mai este trebuie să-l aşteptăm cu calm şi cu răbdare. El vine. Pluteşte, pluteşte, este aicea-ntre noi! Mai puţin. Libertate!
04:09 Scandări: „Libertate!"
04:31 **Bărbat**: Pe o fetiţă o caută tatăl! Se numeşte Sică Cristina, o aşteaptă lângă Materna [prăvălie în centrul Timişoarei]. Dacă ştie cineva să anunţe.
05:12 Scandări: „Trăiască libertatea!"
05:24 **Bărbat**: Vă rugăm pe cei (nu se înţelege) al unui copil (nu se înţelege) să fie alături de noi la marele eveniment. Trăiască libertatea!"
05:42 Scandări: „Trăiască libertatea!"
06:00 **Bărbat**: în comitet se redactează un imn. Se redactează un imn care să ajungă pe toate meridianele. Este primul imn de libertate al acestui popor după atâția ani. Trebuie să-l aşteptăm în liniște, în ordine. Vă rog foarte mult, fac apel la voi.
06:28 Bărbat (discuţie particulară): (nu se înţelege) acolo, nişte demonstraţii. Iar ăştia: cum să demonstrez securitate, nu l-o

împuşcat numai l-o luat. Zice: Am fost militar cu demonstraţii, şi pe toţi ne-o luat (nu se înţelege) l-o trimis Timişoara, nişte sârbi, nişte unguri au intrat în oraşul Timiş, au spart (nu se înţelege) cetăţenii din Timişoara. Şi el (nu se înţelege) militar, habar n-are ce este. Să le dea arme militarilor, să le dea arme (nu se înţelege, se suprapun scandări)
06:59 Scandări: „Ceauşescu vinovat pentru morţii din Banat!"
07:26 **Bărbat**: Da. A sosit în această piaţă acum Brestovăţul, Şandra şi Dudeştii [sate din judeţul Timiş]. (urale). În acest moment istoric suntem toţi alături, toate categoriile, suntem toate păturile, intelectuali, studenţi, oameni de cultură, ţărani. Ţărani cooperatori, oameni de la sate (?) cărora le datorăm toată pâinea, oameni buni, care s-a făurit şi s-a plămădit, prin mâna lor a trecut. Tot aici alături de noi este şi bunul colectiv de la fabrica de pâine care, cum bine ştiţi, la mulţi din demonstranţi li s-a adus pine cu maşina direct din fabrică ca să reziste noaptea (femeie: cinste lor!).
08:21 Scandări: „Libertate!"
08:43 **Acelaşi bărbat**: E (nu se înţelege) pentru toţi, şi pentru cei care au venit din alte localităţi. Etapele acestor mari adunări, acestor frumoase clipe şi momente care or fost aicea la noi, au fost extraordinar de grele pentru toţi locuitorii, atât din împrejurimi, cât şi cei veniţi din alte localităţi, cât şi celora care vârsta abia le-a mai putut permite să vină aici în piaţă. Şi dacă stăm un pic şi ne gândim, începând de la retragerea şi alăturarea trupelor de noi până la aceste momente, toate acestea vor fi o pagină din istoria acestei ţări (se suprapun scandări: „Jos cu dictatorul!"), o ultimă pagină a acelor ani pe care istoria nu a fost cu totul (nu se înţelege) cu noi. Dar de astăzi (nu se înţelege, scandările „Jos cu dictatorul!" acoperă cele spuse). Iar aceia care au uitat, au uitat de unde au plecat, căci din rândurile noastre, ale voastre, de aici, de aici, oameni simpli de jos au ajuns foarte departe şi nu ne-or ţinut interesele, şi nu le-o fost grijă de noi. Vor fi şi ei traşi la răspundere, oameni buni! Nu de noi (strigăt: criminalii!, huiduieli) ci de dumneavoastră.
10:09 Scandări: „Trăiască libertatea!"
10:31 **Bărbat**: în legătură permanentă, fără întrerupere. Deci aşa trebuie să ştiţi. (urale)
10:49 Scandări: „Libertate!"
10:56 Femeie: Vali, uită-te!

11:08 Bărbat: Păi zi aşa, de la început.
11:14 **Bărbat**: (nu se înţelege) trezit cu foamea din somn / De pe scândurile goale întinse pe pari / Ai lipsit mâhnită-n pridvoare (nu se înţelege) rază de soare a-nceput să-ţi strige numele / Era un strigăt de groază / Un strigăt de ură care țâșnea din fiecare (nu se înţelege) ce alerga prin sat / Peste sat, până departe / Îl auzeau pădurile / Îl murmurau câmpiile, îl purtau (nu se înţelege) şi-l plimbau (nu se înţelege) / El, strigătul mort al celor flămânzi / Al copiilor zdrenţuiţi şi flămânzi / Crescuţi fără o fărâmă de pâine de ieri pe azi şi de azi pe mâine / Ştiţi vuietul ce se-aşterne din secundă în secundă / Năvalnică undă / Lacrimi țâșneau din pridvoare / Tată, dă-mi pâine mi-e foame / Mi-e foame! Tatăl asculta tăcut în pridvor şi cu inima plânsă de luptă, îşi dezmierda fiul: Ia pâinea asta, tată. Nu-i pâine furată, e pâine plătită, e pâine muncită, şi dacă mâine vor veni boierii să m-omoare, tu să ţii minte până vei ajunge mare că pâinea asta e a ta, s-o aperi, să lupţi pentru ea! Nu-i pâinea argatului, e pâinea ta şi-a satului! A satului! (urale)
13:03 **Bărbat**: Oameni buni. Adresez o mare mulţumire pentru voi toţi. Nu numai din partea mea. Din partea tuturor acelor bolnavi care se află în spitale, pentru toţi acei oameni care-au avut din inimă, din inima lor (nu se înţelege). Nu cunoaştem numele acestora, dar să ştiţi că de la noi, de aici de la sediu avem (nu se înţelege) câţiva doctori pentru oarece intervenţii uşoare, doar au plecat multe, foarte multe pachete cu medicamente pentru răniţi. Le mulţumim din suflet (nu se înţelege). Şi în continuare: Li-ber-ta-te!
13:41 Scandări: „Libertate!”
14:00 **Bărbat**: Să nu uităm, e valabil pentru toată lumea: Oameni buni. (scandări: „Libertate!”) O să-ntrerup convorbirea, vreau să vă anunţ că mai este totuşi un grup care se apropie de noi, să-l întâmpinăm. (urale)
14:15 Scandări: „Libertate!”
14:35 Bărbat din mulţime: Jos cu tiranul!
14:37 **Bărbat**: Se pare că, dacă aseară am tremurat Câteva sute bune, astăzi pot să spun că vom tremura Câteva mii bune aici în piaţă, aşteptând această veste decanală (?), cam de câţiva ani buni, de câţiva zeci de ani aşteptăm vestea asta! Să sperăm că o să vină.

14:58 Scandări: „Să stăm pânămâine, avem pâine!”
15:09 **Bărbat**: Linişte, vă rugăm. Linişte!
15:14 **Bărbat**: (nu se înţelege). Fraţilor. Am un cântec de libertate pentru dumneavoastră! Vă rog să ascultaţi! (urale) Libertate.
15:48 **Sunet de ghitară**; cuvintele cântecului suntnu se înțelege, uneori se distinge „libertate”
17:56 Scandări: „Libertate!” (acordurile de ghitară continuă)
19:16 Scandări: „Libertate!”
19:41 **Bărbat**: Mulţumim frumos pentru că ne-aţi ascultat piesa (urale). Înc-o dată vă mulţumesc! (strigăte: înc-o dată!)
19:56 **Bărbat**: Oameni buni. Oameni buni. O mică rugăminte la voi. Dumneavoastră doriţi studentul braşovean. Sunt de acord. Un moment vă rog să mă ascultaţi. Aici, toţi acei care or încercat pe rând să mai intre, ba cu un vers, ba cu o scriptură, sunt aproape din toate zonele ţării. Nu numai din Braşov. Deci trebuie să-i ascultăm pe toţi. Lucrul ăsta trebuie să înţelegem. Bine? (da!)
20:27 Scandări: „Toată ţara e cu noi!”
20:47 **Bărbat**: Dragi timişoreni. Am cea mai nobilă şi mai, sunt foarte mândru de această sarcină pe care-am primit-o, să dialoghez cu dumneavoastră. Mă simt în felul ăsta util. Pentru că democraţia înseamnă în primul rând dialog. Vreau să vă mai anunţ o ştire care-a sosit la noi de ultimă oră. Jimbolia a intrat de astă seară în grevă generală, în frunte, în frunte (ura!), vă rog să mă ascultaţi până la capăt, în frunte cu primăriţa oraşului. (urale)
21:26 Scandări: „Trăiască primăriţa!”
21:32 **Acelaşi bărbat**: Din biblioteca oraşului s-au ars toate cărţile ceauşiste. (urale) Şi încă o veste: nu se vor găsi, nu se vor găsi vederi. Eu în orice caz mi-am procurat trei bucăţi, îs ale mele, trei vederi, aici oameni buni, îmi pare rău că nu le puteţi vedea, nu sunt extraordinare, dar suntem noi toţi, suntem noi toţi în amintirea acestor clipe. Le-am pus la piept şi le voi păstra cât trăiesc, chit că voi ajunge unde nu trebuie. (nu se înţelege)
22:15 Scandări: „Vrem şi noi!”
22:31 **Acelaşi bărbat**: Nu avem nici negativul filmului, nu aduc nici aparat de multiplicare. Doar să ştiţi că dacă aceste evenimente vor fi reale, noi, noi, suntem cu toţii în acest asentiment, acesta vom face un gest nobil din tot sufletul pentru naţiune, pentru pardon,

pentru generaţiile care vin şi le voi depune în Muzeul Banatului. E prima filă a istoriei! (urale)
23:06 **Lorin Fortuna?**: Cetăţeni, cetăţeni, cetăţeni. Fiţi atenţi. Fiţi atenţi. Dacă cumva apare, dacă cumva apare armata într-unul din colţuri, staţi pe loc. Şi fără violenţă! Staţi pe loc şi fără violenţă! Şi transmiteţi
23:23 Scandări: „Fără violenţă!"
23:41 **Bărbat**: De asta nu trebuie să se creeze o panică pentru că armata a fraternizat cu noi de ieri. Ştiţi cu toţii.
23:50 **Lorin Fortuna**: În orice caz, dacă ne-mprăştie, dacă ne-mprăştie luptă de gherilă, dar luptă paşnică. Acuma dacă ne-mprăştie, mâine din nou pe străzi. Seara ne-mprăştie, noaptea, ziua din nou pe străzi! Şi tot aşa! (urale)
24:06 Scandări: „Nu plecăm!"
24:10 **Bărbat**: Să sperăm că, să sperăm că această clipă nu va mai veni. Suntem prea mulţi aicea oameni buni, nu ştiu să estimez, n-am fost la meciuri de fotbal la Poli, deşi sincer să fiu şi eu sunt cu ei în inimă. Dar, te rog frumos că mă dor ochii. Dar, în piaţă, atâtea mii de oameni sunt că ăştia n-or reuşit la nici o demonstraţie până acuma să scoată atâția, chiar cu angajaţi (?). Oameni buni.
24:49 Scandări: „Libertate!"
25:07 **Bărbat**: Oameni buni. Propun să ne gândim pentru Câteva clipe la toţi acei dizidenţi, intelectuali români care au amintit lumii că aici există un popor paşnic care niciodată nu a vrut să cucerească pe nimeni, care a dorit să trăiască în pace şi în frăţie, şi peste care s-a abătut această cruntă experienţă a anilor epocii Ceauşescu. Este vorba de toţi dizidenţii şi intelectualii Iaşului, este vorba de Doina Cornea, este vorba de Ana Blandiana şi de toţi scriitorii bucureşteni pe care-i ştim, este vorba de cei şase membri ai guvernului care au fost imobilizaţi la domiciliile lor pentru că şi-au exprimat un punct de vedere care este de fapt şi punctul nostru de vedere astăzi. (bravo; rumoare) Ne-am gândit, pentru că suntem în pragul sărbătorilor de iarnă, chiar dacă aceste sărbători sunt îndoliate, şi pentru că trebuie să rezistăm pânămâine dimineaţă şi tot aşa mai departe, să încercăm să aducem un mic cor, pentru a putea să cântăm Câteva colinzi străbune, cum n-am mai cântat de zeci de ani. (urale)

26:44 **Bărbat**: Am primit din mijlocul dumneavoastră un alt mic răvăşel, care îl roagă pe domnul Eugen Moţăţeanu să ne citească sau să ne recite poezia „Rugăciune pentru părinţi”. (nu se înţelege) dânsul poate. Dar are altă cărămidă la dânsul pe suflet (?)
27:04 **Bărbat (Eugen Moţăţeanu?)**: Cuvinte, lacrimi, cutii de conserve, pisici, tramvaie câte-odată, cozi la făină, gărgăriţe, sticle goale, discursuri, imagini lungite de televizor, gândaci de Colorado (bravo!), benzină, steguleţe, Cupa Campionilor Europeni! (urale) Maşini cu butelii, portrete cunoscute (râsete), mere refuzate la export (râsete), ziare, franzele, ulei în amestec, garoafe, întâmpinări la aeroport (râsete), cico, batoane, salam „Bucureşti”, iaurt dietetic, ţigănci cu Kenturi (râsete), ouă de Crevedia (râsete), zvonuri (râsete). Serialul de sâmbătă, cafea cu înlocuitori (râsete), lupta popoarelor pentru pace, coruri, producţia la hectar (râsete), gerovitalul, băieţii de pe Calea Victoriei (râsete), Cântarea României, adidaşi (râsete), compot bulgăresc, bancuri, peşte oceanic, totul. Ana Blandiana [s-a recitat poezia „Totul” de Ana Blandiana]. (urale)
29:13 **Bărbat**: Puţină linişte, nu mă auziţi. (rumoare)
29:21 **Bărbat**: Linişte. Ce se întâmplă? (rumoare)
29:36 Bărbat din mulţime: Vine imediat! Vine imediat! Vine imediat!
29:41 Bărbat din mulţime: Duceţi (nu se înţelege) la uşă! Duceţi (nu se înţelege) la uşă!
29:43 Bărbat din mulţime: La uşă, la uşă, la uşă! La intrarea (nu se înţelege)
29:52 **Bărbat**: Faceţi culoar liber să meargă la intrare la medici! (faceţi loc!) Faceţi loc!
30:03 **Bărbat**: Pân-atunci fraţilor, ştiu ei care, de-aici din mulţime, aş dori să se adune, pe grupuri, şi să cânte colind. Să cânte colind în popor! Suntem în ajun, toţi suntem creştini! Toţi ne simţim creştini. Şi-aş vrea, ca să păstrăm atmosferă, să ne încălzim, să se cânte colinzi! Şi acei, care ştiu ei care, care ştiu colinzi, eu îi cunosc pe ăia şi poate şi ei mă cunosc pe mine, îi rog, să se adune, să se organizeze şi să cânte colinzi aici! (unde?)
30:49 George Ardelean: decembrie 1989, ora unu şi zece.
30:54 **Bărbat**: Vă rog puţină linişte. În această cameră, pe această cameră video se găsesc multe momente importante de la începutul

demonstraţiilor la Timişoara. Vrem să completăm cu momente din această seară, drept pentru care avem Câteva mii de probe (?) iar pe dumneavoastră vă rog să găsim o lozincă sau două potrivite pentru a le prinde în mişcare şi în plină viaţă şi curajoşi şi minunaţi aşa cum sunteţi.
31:28 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!”
31:59 **Bărbat** (pe fondul lozincilor scandate în continuare): Da. Avem nevoie de pancarde şi de steaguri, da. E bine, pancardele sus, da, şi steagurile, o să vă arăt când este gata camera, da?
32:16 **Bărbat**: Nici n-am mai apucat de (nu se înţelege). S-a filmat. Sunt momente pentru istorie. Istoria pentru eliberare. Vă rog să permiteţi ca să vă facem Câteva mici anunţuri: Dacă se ştie ceva despre copilul în vârstă de 14 ani cu numele Bogdan Doru, (nu se înţelege; suprapus: de aia am pus-o, s-o ia la o parte, cât mai pot; sigur, de aia am pus io, să filmeze) mama, este aşteptat de mama lui.
32:47 scandări nu se înțelege
32:55 Scandări: „Libertate!”
33:04 **Bărbat**: (nu se înţelege) La apelul telefonic avem informaţii că la Târgu Mureş mulţimea a ieşit în stradă. (urale)
33:20 Scandări: „Târgu Mureş!”
33:39 Scandări: „Elba!”
34:04 **Bărbat**: Atenţiune, vă rog. Aş vrea, aş vrea ca-n numele dumneavoastră, să fiţi de acord cu mine să mulţumim din sufletul tuturor centralistelor din ţară. Datorită lor avem aceste veşti fulger. (urale)
34:25 Scandări: „Poşta e cu noi!”
34:56 Scandări: „Vrem alegeri libere!”
35:16 Bărbat: Alegem conducătorul, se votează cu poporul!
35:22 Scandări: „Alegem conducătorul, se votează cu poporul!”
35:48 Scandări: „Vrem pe Bălan!” (de la 36:37 lozinca se completează cu „fiu de bănăţean”)
36:41 Scandări: „Jos Ceauşescu!”
36:46 **Bărbat**: (nu se înţelege) ca aceste casete, casete video să ajungă la ambasada iugoslavă şi-n toată lumea (urale) Vă asigurăm că până acum au fost trimise de ieri şi azi mult mai multe casete! (urale)

37:08 Bărbat din mulţime: Televiziunea din Beograd!
37:11 **Bărbat**: Acum trei ore a ajuns la Beograd o casetă transmisă direct! (urale) Într-adevăr nu am glumit când v-am spus, că am făcut tot ce-am putut să vă asigurăm securitatea dumneavoastră. Dorim să învingem pe cale paşnică şi vom învinge! Căci asta vrem! (urale, scandări: „Vom învinge!")
37:58 **Bărbat**: Vă rog încă. Linişte. Şi-aş vrea să-mi daţi şi dumneavoastră o mână de ajutor. Dumnealui, acest cetăţean, va filma şi de jos în sus, şi de sus în jos, şi din mijlocul dumneavoastră. Vă rog să-i faceţi culoar liber, coboară la dumneavoastră cu doi însoţitori de-ai noştri, îi faceţi culoar şi-i daţi liber. Da? (da!). Mulţumim!
38:26 Bărbat: Valentin, 54 de ani. Marcu Valeriu, dispărut. Gavrilă Traian, este plecat.
38:36 Femeie: dispărut. Verişteanu Maria, dispărută.
38:42 Bărbat: Margareta Claudia, 12 ani, moartă. Alin, 7 ani, mort.
38:47 Femeie: Cruceru Constantin, împuşcat
38:54 Bărbat: Belici Adrian, muncitor
38:56 Femeie: Mort.
38:57 Bărbat: 23 de ani.
38:58 Femeie: Tata unui copil de un an. Cozma Marius, 13 ani
39:06 Bărbat şi femeie: Ce-i aici vă îngroziţi. Dacă veniţi, vă îngroziţi. Şi numai astea le-am nimerit acum.
39:11 Bărbat: Sunt extraordinar de mici.
39:13 Femeie: Nu sunt extraordinare, sunt inumane. Inumane.
39:17 Bărbat şi femeie: Aici îi numa aşa. Şi gândiţi-vă că ăştia au părinţi. 23. Şi nişte familii din care-a rămas un singur membru.
39:27 Bărbat: Am două ore înregistrări de împuşcături ce s-a tras în Girocului
39:30 Femeie: S-aveţi grijă de ele, mai mult decât
39:33 Bărbat: Am 7 casete. Nu video, audio. Le-am transmis în toată ţara, la telefon le-am pus şi le-am (nu se înţelege)
39:42 Femeie: Când am dat telefon la Severin şi n-au crezut, au spus că se puşcă?
39:44 Bărbat: Şi eu la Severin. Şi când m-am dus la lucru, am trei nemotivate am zis că eu am început o treabă şi pân-o termin eu nu mă-ntorc.

39:54 Bărbat: Mie mi s-a spus că am plecat de la lucru, „ai plecat de la lucru, la noi în fabrică nu mai intri!”. Aşa mi-au spus. Nu mai vii, ce mai vor?
40:02 Bărbat: Paul, hai şi acolo la băieţi.
40:04 Bărbat: Secu.
40:05 Bărbat: La Securitate aicea, în partea asta. O iei din partea asta, te duci până-n partea ailaltă că e roată şi filmezi din toate părţile. Aşa, şi să se vadă ce există aicea.
40:22 Bărbat: Ia dăi ceva-ntrebări. (discuţii nu se înțelege)
40:33 Femeie: oricum noi am făcut şi s-a dat aşa ceva. Hai să vă spun
40:45 Bărbat: Vă rog frumos să m-ascultaţi (discuţii nu se înțelege)
40:53 Femeie: Demisionarea necondiţionată a ministrului de interne (nu se înţelege). Demisia necondiţionată a preşedintelui (nu se înţelege). Demisionarea necondiţionată a întregului guvern. Demisia necondiţionată a Tribunalului Suprem, demiterea [sic] tuturor celor mai sus menţionaţi justiţiei. Preluarea conducerii ţării de un guvern provizoriu alcătuit din dizidenţi de seamă ai ţării, de exemplu Doina Cornea.
41:29 Lorin Fortuna: Noi tre’ să dialogăm cu un guvern, dacă guvernul nu există cu cine dialogăm?
41:33 George Ardelean: Nu este guvern? Ştiţi ce-a spus Lenin? A spus să nu-i omorâm pe cei care-au fost împotriva noastră, să-i ţinem alături de noi, să-i urmărim, să-i folosim, să învăţăm, şi după aia să-i înlăturăm. Lenin a spus asta, şi Lenin are dreptate! Că dacă i-ai terminat, acolo sunt relaţii şi tre’ să cunoşti relaţiile, cum se conduce o ţară, nu este uşor. Demisie necondiţionată. Nu, colaborare cu poporul sub conducerea unui guvern provizoriu. (normal!) Aşa trebuie formulat!
42:01 Bărbat: Da, da! Bun. Mai departe, să vedem ce zicem.
42:08 Bărbat: Cum?
42:09 Bărbat: Sunteţi leninist?
42:10 George Ardelean: Nu. Nu, nu. Lenin a avut o gândire extraordinară. Trebuie să şti ce să iei de la el.
42:22 Bărbat: Cu cine-ai venit aici? Am spus alinierea aicea
42:30 Bărbat: Dacă suntem aici
42:41 Bărbat: Victoria-i a tinerilor!

42:47 Bărbat: Adică a noastră!
42:51 **Bărbat**: S-a-ntrupat în sânge, şi numai el ne naşte (?), şi numai el ne plânge / Pământul ca pe rouă (nu se înţelege) (bărbat: of, doamne) pe faţa lui (nu se înţelege) / Pământul (nu se înţelege) boltă noi răsfrântă / Şi numai el ne naşte / Şi numai el ne-ncântă (bravo!; discuţii nu se înţelege)
43:31 Scandări: „Libertate!”
43:55 Scandări: „Jos cu Ceauşescu!”
44:06 Scandări: „Să fie condamnat, aicea în Banat!”
44:19 **Bărbat**: Vă rog linişte. Vă rog să (nu se înţelege datorită scandărilor). Primarul din Variaş [sat din judeţul Timiş] a făcut ce-a făcut şi primăriţa din Jimbolia: e alături de noi! (urale) Aurel Căpăţînă să vină-n faţă la Modex. Soţia sa (întrerupere înregistrare)

* * *

BUCUREŞTI

TVR 22 decembrie[58]

0:00 **Mircea Dinescu**: Încă o dată, vă citesc ce-i până aicea. Fraţilor, poporul a învins! Armata română a trecut de partea noastră.

0:06 **Bărbat**: Aşa e.

0:07 **Mircea Dinescu**: Apelăm la toţi cetăţenii patriei noastre, de orice naţionalitate, iubitori ai acestui pământ, ofiţeri, soldaţi ai ministerului de interne…

0:16 **Cazimir Ionescu**: Voi nu ştiţi politică, iubitule! Dacă armata e de partea noastră nu înseamnă că şi guvernul e de partea noastră! Tancurile s-au retras la bază.

0:21 **Bărbat**: Măi, omule.

0:22 **Cazimir Ionescu**: Nu luaţi, nu luaţi lucrurile în joacă. Faptul că sunteţi aici nu înseamnă că…

0:25 **Mircea Dinescu**: Păi apelăm la ei. Apelăm la toţi cetăţenii patriei.

0:29 **Cazimir Ionescu**: Dar trebuie să le dai program! (hărmălaie)

0:34 **Mircea Dinescu**: Alăturaţi-vă eroicului…

0:35 **Bărbat**: Am o rugăminte la dumneavoastră. (hărmălaie)

0:44 **Cazimir Ionescu**: Bun, e-n regulă. Faci primul anunţ, faci primul anunţ şi eu pe-urmă anunţ programul. (hărmălaie)

0:52 **Cazimir Ionescu**: Urmează proclamaţia şi programul.

0:55 **Bărbat**: Orice moment e foarte important!

1:00 **Bărbat**: Linişte puţin! Linişte puţin!

1:01 **Mircea Dinescu**: Eroicul popor român.

1:02 **Bărbat**: Linişte puţin! Mircea, linişte puţin!

1:05 **Bărbat** (cu spatele la cameră, vorbind la cei adunaţi): În clipa în care intrăm în emisie 23 de milioane de oameni sunt cu ochii şi cu urechile pe voi! Nu mai scoate nimeni nici un cuvânt. Faceţi primul anunţ! Primul anunţ…

1:15 **Ion Caramitru**: Îl fac eu!

1:16 **Bărbat**: După aceea… (se suprapune)

1:17 **Ion Caramitru**: Mircea Dinescu, care lucrează la proclamaţie.

1:19 **Bărbat**: După care se va redacta proclamaţia.

---

[58] http://mariusmioc.wordpress.com/tvr-in-decembrie-1989/

1:20 **Alt bărbat**: Foarte bine.
1:21 **Ion Caramitru**: Dar ştim planul Mircea Dinescu.
1:22 **Bărbat**: Şi după aceea.
1:23 **Bărbat**: Deci pauză.
1:23 **Bărbat**: Cândsunteţi gata.
1:24 **Bărbat**: După primul anunţ se face pauză.
1:27 **Bărbat**: Corect.
1:28 **Bărbat**: Într-un sfert de oră vom da un anunţ.
1:29 **Bărbat**: Peste un timp, scurt timp.
1:31 **Glasuri**: Lăsaţi-mă. Gata, gata. Anunţul. Linişte! Linişte! Anunţul. Linişte!
1:39 **Ion Caramitru**: Mircea, te prezinţi şi tu spui, arăţi, arăţi că lucrezi. La un apel.
1:44 **Glasuri suprapuse**: Da. Atenţie!
1:48 **Teodor Brateş**: Să înceapă Caramitru că-l cunoaşte lumea.
1:50 **Glasuri**: Da. Corect. Linişte!
1:55 **Bărbat**, de la un difuzor: Atenţiune, vă rog, peste 5 secunde intrăm în emisie. 5, 4 (alt glas: controlul), 3, 2.

ÎNCEPUTUL EMISIEI TELEVIZATE
2:08 **Ion Caramitru**: Fraţilor! Fraţilor, mulţumită lui Dumnezeu, ne aflăm în studiourile televiziunii. Am reuşit să ajungem aici în spatele tancurilor, cu armată şi cu studenţime şi cu oamenii pe care-i vedeţi şi cu mii şi mii de români şi de alte naţionalităţi care ne-au condus. În faţa dumneavoastră se află eroul nostru, Mircea Dinescu, poetul. Vă rog să-l priviţi, el lucrează, vă va spune despre ce este vorba. Suntem emoţionaţi, obosiţi, şi dorim ca tot poporul român, de orice naţionalitate, care a luptat cu arma în mână, în sensul că au avut în suflet acea suflare divină a lui Dumnezeu şi a răbdării poporului român, care în sfârşit s-a rupt, să putem asculta cuvintele lui Mircea Dinescu care va fi, vor fi purtătoarea geniului românesc peste timp. Noi lucrăm, iată-l pe Mircea Dinescu care o să vă spună. Spune-i ce faci.
3:05 **Mircea Dinescu**: Peste 10 minute vom da un apel către populaţie. Vă rog să vă păstraţi calmul. Sunt momente în care Dumnezeu şi-a întors faţa către români. Să ne uităm către

Dumezeucâteva minute înainte de a vă vorbi. Înainte de asta apelăm la toate forţele, ale armatei noastre. Armata în Bucureşti e cu noi! Dictatorul a fugit! Apelăm, facem un apel către ministerul forţelor de interne să depună armele, să intre în cazarme. Poporul e cu noi! Peste 5 minute vom face un apel către toată suflarea română. Către eroicul popor român.
3:48 **Bărbat**: Victorios.
3:49 **Mircea Dinescu**: Victorios. Am învins!
3:51 **Strigăte**: Am învins!
3:54 **Mircea Dinescu**: Am învins!
00:02 **Bărbat** (de la distanţă, se aude slab): …un moment de reculegere pentru (nu se înţelege)
00:24 **Ion Iliescu**: Încă 2 vorbe. Stimaţi cetăţeni. Procesul început este ireversibil. Practic Securitatea nu mai există. Organele ministerului de interne au trecut în subordinea armatei. De aceea vă rugăm, acum avem o singură forţă de ordine publică: Armata şi organele de ordine publică ale ministerului de interne subordonate armatei.
01:13 Urale, scandări "armata e cu noi!"
01:41 **Reporter** (din studiou): Suntem în transmisie directă prin televiziune dar avem probleme tehnice.
01:44 **Ion Iliescu**: Generalul Guşă, şeful Marelui Stat Major se află lângă mine, împreună am discutat aceste măsuri la comandamentul militar. Îi dau cuvântul pentru 2 vorbe.
00:00 **Ion Iliescu**: Stimaţi concetăţeni. Ne vom retrage acum pentru a constitui Consiliul Frontului Eliberării Naţionale, Salvării Naţionale. Vom elabora, aşa cum v-am spus, un program şi o proclamaţie către popor. Vom lua măsuri de organizare, deocamdată provizorie, a organizării, a conducerii, a administrării publice, la nivel central şi la nivel local în toate judeţele. Fac apel către toţi cetăţenii şi către organele administraţiei locale, ca să asigure o bună funcţionare în sprijinul intereselor cetăţenilor. Fac apel şi la dumneavoastră care aţi participat atât de activ, ca-n toate unităţile unde vă aflaţi să asiguraţi buna desfăşurare a activităţii în zilele următoare. Scopul nostru este ca să constituim o nouă structură a puterii politice. Practic, s-au lichidat structurile vechi, partid, guvern şi aşa mai departe.

01:19 **Mulţimea**: Urale, apoi "fără comunişti!"
01:48 **Ion Iliescu**: Facem apel la sprijinul şi înţelegerea dumneavoastră pentru perioada următoare de organizare. Vom crea nişte structuri provizorii care să asigure funcţionarea noastră ca societate, să pregătim alegeri libere, să pregătim o viaţă în care poporul realmente să fie factorul de decizie, factorul de conducere al vieţii publice.
02:20 **Mulţimea**: Libertate!
02:45 **Bărbat** (la un microfon): Suntem în transmisie directă la televiziune. Suntem în transmisie directă la televiziune şi la radio.
02:52 **Ion Iliescu**: Stimaţi, stimaţi concetăţeni. Ceauşescu, precum ştiţi, a fugit cu un helicopter din capitală. S-au dat, s-au dat, s-au dat dispoziţii forţelor armate să-l aresteze. Avem ştiri că a fost prins în jurul Târgoviştelui. Va fi, când ştirea va fi confirmată, o s-o facem publică, va fi arestat, supus judecăţii publice. (mulţimea: urale, "jos comuniştii!", "şi pe ea!") Fraţilor! Ceea ce ne trebuie acum însă, ne trebuie ajutorul dumneavoastră ca să ne organizăm. De aceea vă rugăm să sprijiniţi (mulţimea: "Şi pe ea!"). Amândoi! Şi nu numai ei doi, ci toată clica! Cu aceasta vă mulţumesc şi vă rog să ne lăsaţi să ne organizăm. Vă rugăm să, vă rugăm (mulţimea: Nu plecăm!), vă rugăm să sprijiniţi organele de ordine publică ca să păzim tot ceea ce este scump nouă, care aparţine poporului! Vă las microfonul, domnului Mazilu, care vă va spune două cuvinte.
00:00 **Teodor Brateş**: Încă o informaţie din Sibiu, vă rog.
00:03 **George Marinescu** [nu e limpede dacă se referă la Sibiu sau la alt oraş]: Suntem informaţi că se duc lupte intense la Casa Armatei, între Securitate şi Armată. De asemenea, în jurul spitalului se trage asupra maşinilor de salvare de către lunetişti din securitate. Armata a înconjurat Casa de cultură unde s-au baricadat securitatea şi miliţia, lupte se duc pe strada Banatului [?], în zona aeroportului şi în oraşul de jos. Din Miercurea Ciuc, Călăraşi, Petroşani, se transmite că totul din fericire este în ordine, s-au format comitete ale oamenilor muncii. La Mediaş situaţia este paşnică, la Caraş-Severin, la Reşiţa, de asemenea. Un comunicat important (din mulţimea din spate: linişte, faceţi linişte vă rog): Ministerul Apărării Naţionale este rugat să trimită subunităţi la centrala telefonică de pe Calea Victoriei, la palatul telefoanelor,

cum ne-am obişnuit de atâţia ani să-i spunem, la centrala telefonică din Drumul Taberei, la centrul naţional de comunicaţii numărul doi, pentru că aceste centre nu pot fi lăsate la voia întâmplării, sub nici un motiv.
01:13 **Teodor Brateş**: Vrem să vă mai informăm, tot din Sibiu. unităţile militare cer ajutor de maximă urgenţă! Aviaţia, cine poate, să ajute ca să nu continue măcelul.
0:00 **Teodor Brateş**: Primim permanent comunicări. Primim ştiri. Sigur nu avem posibilitatea acum să le verificăm autenticitatea, dar vă rugăm să fiţi atenţi: se spune că elementele acestea duşmănoase, securiştii, au otrăvit apa la Sibiu, la Timişoara. Apa trebuie fiartă înainte de a fi consumată. Aceste lucruri sunt foarte importante. Vă rugăm, fiţi atenţi în oraşele acestea şi în alte oraşe unde eventual se petrec asemenea lucruri. O altă informaţie este că oameni, oameni, adică nişte elemente iresponsabile, altfel nu putem să le numim, atacă secţia de miliţie de pe bulevardul Ana Ipătescu. I-aţi auzit pe miliţieni. Sunt alături de popor. Ce rost au asemenea acte de vandalism? Trebuie să ne păstrăm demnitatea. Aceste apeluri care se fac permanent, de aici, de la acest microfon, trebuie ascultate. Altfel nu vom putea consolida victoria şi vom pierde! [de la minutul 00:45 pe ecran apare scris „Apa este otrăvită la Sibiu, Timişoara”]
00:00**Teodor Brateş**: *[... - fragment lipsă din cuvântarea lui Brateş]* revoluţionar, unui patriot, el însuşi patriot. După ce aviaţia, reprezentantul aviaţiei ne va comunica ceva foarte important, vă rugăm, ceva foarte urgent, vă rugăm să-l ascultaţi pe Ion Iliescu.
(…) – *[fragment lipsă din înregistrare cu cuvântarea unui pilot militar]*
00:14 Aplauze
00:21 **Ion Iliescu**: Stimaţi tovarăşi, prieteni, cetăţeni. Sunt şi eu stăpânit de emoţie ca toţi cei care au vorbit înaintea mea şi ca toţi cetăţenii acestei ţări care trăiesc momente excepţionale. Dinamica desfăşurării evenimentelor din ultimele zile a fost fără egal. Nimeni nu se aştepta ca acest regim care se vroia atoatestăpânitor, atoateştiutor, atoatefăcător, care nu manifesta luciditatea minimă necesară pentru a înţelege momentele de dramatism pe care le trăieşte naţiunea română, să facă un semn de rezolvare pe cale normală, pe cale paşnică, prin înţelegere cu cetăţenii ţării a

problemelor grave cu care se confruntă şi economia ţării, situaţia socială, situaţia materială a tuturor categoriilor de oameni ai muncii din această ţară. A împins până la catastrofă situaţia economico-socială a ţării, tensiunea politică, şi se face în ultimă instanţă vinovat de crimă odioasă împotriva poporului. Vinovatul principal este Ceauşescu! (bărbat: aşa e!) Acest om fără inimă, fără suflet, fără creier (bărbat: fără raţiune), fără raţiune! (pe ecran apare lozinca: "Televiziunea Română, inima României noi!") care nu vroia să cedeze! Un fanatic care stăpânea cu metode medievale această ţară! Şi a ajuns până la această situaţie dramatică de a deschide foc, de a comanda foc împotriva oamenilor muncii acestor *[acestei]* ţări! Şi avea neruşinarea să vorbească în numele poporului, să vorbească în numele apărării suveranităţii şi independenţei naţionale! Cine, el, care a pus în pericol soarta acestei ţări şi a împins în mizerie poporul acestei ţări? Precum vedeţi, a fugit ca un neruşinat, când a trebuit să dea socoteală în faţa poporului. Un iresponsabil! Se fac vinovaţi şi alţii. Va veni vremea judecăţii limpede, lucide, pe bază de judecată ordonată. Ceea ce ne trebuie în momentul de faţă, situaţia este oarecum stăpânită. Am vorbit la telefon acum 20 de minute cu generalul Victor Stănculescu. Se află la ministerul apărării naţionale, a dat dispoziţie, s-au retras trupele care erau dispuse în oraş cu dispoziţie de a trage. A întors înapoi o coloană de blindate care fusese ordonată să vină dinspre Piteşti spre Bucureşti (aplauze, "bravo") (pe ecran apare lozinca "Luptă lucidă, calmă, fermă, până la victoria finală!")*]*. Iar la Sibiu era o situaţie încordată, unităţile securităţii au atacat unitatea militară. Eu sper, nu ştiu unde se află, pentru că la ministerul de interne nu mai e nimeni, generalul Stănculescu n-a mai putut să intre în legături operative cu nimeni din partea Ministerului de Interne, probabil că şi ei au fugit ca şi conducerea politică. Apelăm la unităţile securităţii şi la securişti, aşa cum s-a mai făcut apel de la acest microfon (pe ecran apare lozinca "Luptă lucidă, calmă, fermă, până la victoria finală!") să se trezească în acest ultim ceas, să se lepede de această clică ordinară de trădători ai patriei. Ăştia sunt trădătorii patriei! Nu Milea pe care l-a ucis! (glasuri: "Aşa este", "Milea a fost erou") (pe ecran apare lozinca "Luptă lucidă, calmă, fermă, până la victoria finală!"). Deci, tovarăşi. În momentul de faţă există garanţii că armata se află alături de popor.

Sper ca acest apel să ajungă la toate unităţile din ţară, să ajungă şi la unităţile securităţii, şi la cei din aparatul securităţii care au fost împinşi spre această crimă odioasă. Facem în acelaşi timp apel la toată populaţia ţării ca să dea dovadă de luciditate şi de disciplina socială necesară pentru a face ordine. Pentru că ne-a împins în haos şi dezordine clica bezmetică a lui Ceauşescu! Poporul nostru trebuie să dea dovadă de maturitate în aceste momente, să ne putem reorganiza pe baze democratice. Vom constitui în cursul acestei zile un comitet al salvării naţionale (aplauze) care să înceapă să pună ordine. Fac apel, acuma este trei fără un sfert, în jur de ora cinci la sediul Comitetului Central să vină toţi cei responsabili care se pot angaja în această operă constructivă de care trebuie să ne apucăm încă de astăzi. Inclusiv la cei 6 militanţi ai partidului care au dat dovadă de patriotism, care s-au adresat ţării, care au făcut un apel la luciditate şi către Ceauşescu, s-a dovedit incapabil de aşa ceva, alţi asemenea militanţi care sunt.

05:49 Bărbat: Dar de ce nu-i chemaţi aici? Ba mai bine îi chemaţi aici. Aici trebuie …

05:53 **Ion Iliescu**: La sediul comitetului central se află reprezentanţii populaţiei. Am vorbit la telefon cu cabinetul numărul unu (râsete). Nu mai era, nu mai era nici persoana numărul unu, nici secretarul şi secretariatul acestei persoane. Mi-a răspuns un tovarăş Luca, nu ştiu cine o fi săracul, mi-a spus el şi alţi câţiva care fac parte dintr-un comitet naţional sunt acolo. Mi-au cerut să mă prezint, i-am spus cine sunt, nu m-a cunoscut omul şi n-am putut să închei un dialog (Mihai Bujor: o să vă cunoască!) O să … deci trebuie neapărat să ne organizăm într-un comitet de salvare naţională, să elaborăm un program de acţiune cu două obiective majore: în primul rând măsuri imediate pentru ordine şi pentru asigurarea desfăşurării vieţii normale, aprovizionarea populaţiei, transport, tot ce este necesar.

06:50 **Petre Popescu**: Domnu' Iliescu, numai o … o secundă. Confraţii noştri de la ziarul "Informaţia" au, confraţii noştri de la ziarul "Informaţia" au reorganizat ziarul, noi să-l numim de acum ca un organ al acestui comitet de salvare naţională, se numeşte "Libertatea" şi va apare până într-o oră. (aplauze, "bravo!") (pe ecran apar imagini din curtea TVR şi e scris: „Ora 17, la CC al PCR")

00:02 **Mircea Dinescu**: Fraţilor, concetăţenilor, prieteni. Sunt alături de Petre Mihai Băcanu, care acum o jumătate de oră a ieşit din beciurile securităţii. Aş vrea să vă spună Câteva cuvinte.
00:16 **Petre Mihai Băcanu**: Stimaţi telespectatori şi concetăţeni, emoţiile mele sunt extraordinar de puternice. Acum 2 ore când am ieşit din închisoare, primul gest care l-am avut, am sărutat pământul românesc. Poate voi avea ocazia să vă mai povestesc câte ceva, acum tot ce vă rog este să aveţi înţelegere faţă de toate câte se întâmplă în ţara noastră, să se acţioneze cu calm, pentru că pentru ceea ce am luptat noi, iată că s-a realizat. În linii mari, am fost arestat acum un an de zile, am scos un ziar care s-a numit "România", organ al alianţei "R" pentru restructurare, reconstrucţie şi redresare. Vă mulţumesc.
00:00 **Teodor Brateş**: Vreau să vă spun, am primit din nou informaţii din Sibiu. Acolo continuă să se tragă. Unităţile militare, au vorbit generalii aici, să ia măsuri! Ca să nu se mai tragă acolo!
00:11 Bărbat: Securitatea trage în armată.
00:13 **Teodor Brateş**: Securitatea continuă să tragă în armată! Blindate se îndreaptă spre spitalul judeţean (femeie: şi Târgu Mureş!) Acolo la Sibiu, cum ni s-a comunicat, din spitalul judeţean se trage în armată! Trebuie să se acţioneze de urgenţă. Nu avem nevoie de discuţii (bărbat: Nu discuţii de astea goale!). Să se intre armata în acţiune, să apere poporul şi pe fraţii noştri militari!
00:04 **Teodor Brateş**: Permiteţi-ne să ne adresăm oamenilor care ne urmăresc acum. Toată lumea o să vorbească. Sunt nişte lucruri extrem de urgente. Sibiul, de la Sibiu continuăm să primim ştiri alarmante, continuă să tragă în armată. Rugăm încă o dată, în numele tuturor, unităţile militare din apropiere să acţioneze, să oprească acest măcel. Apoi, suntem informaţi că anumite elemente ceauşiste din fosta miliţie încearcă să se apropie de capitală, să organizeze, (glasuri: generalul Nuţă!) generalul Nuţă, o contralovitură (glas: spuneţi-i şi Bărbulescu, colonelul Bărbulescu) Armata, am auzit punctul de vedere al generalilor. Să treacă la acţiune, aceasta este voinţa poporului! (glasuri: la Băneasa!) Toţi cei care pot să acţioneze, ca să nu se întâmple iarăşi o nenorocire! Ăsta este, acesta este imperativul momentului actual! Acestea sunt lucrurile fundamentale! (bărbat: armata să iasă în unităţi) Ne vom sfătui, ne vom înţelege asupra punctelor

de program! Nu astea trebuie să le rezolvăm aici, în clipa aceasta! Vreau să vă spun în legătură cu sângele, să se adreseze centrului de hematologie, pentru că de acolo am primit informaţii că există cantităţi suficiente! Să se adreseze acolo şi să se transporte de urgenţă, toţi cei care au asemenea mijloace să le transporte acolo. Acestea sunt lucrurile extrem de urgente!
01:24 **Femeie**: Şi ziariştii, e foarte important, ziarişti, Scânteia Poporului, Scânteia)
01:31 **Inginerul Coman**: Domnu', sunt din Sibiu
01:33 **Bărbat**: Nu domnule, aicea e important (Brateş: Vrea ceva cu Sibiul)
01:36 **Inginerul Coman**: Cu Sibiul (Brateş: Poftiţi!)
01:38 **Bărbat**: L-a prins dom'le.
01:40 **Inginerul Coman**: Dragi sibieni. Sunt inginerul Coman, plecat din mijlocul dumneavoastră, am ajuns la televiziunea română de unde vă transmit următorul mesaj: împiedicaţi securitatea, să nu mai tragă în armată! Am vorbit personal la telefon cu anumiţi oameni ai mei acolo. Spune că s-au îmbrăcat cu haine de MFA şi trag în MFA. Apa au otrăvit-o. Toată apa e otrăvită. Copii, bătrâni, populaţia întreagă a judeţului Sibiu, nu consumaţi apă, aveţi fântâni, le cunosc, sau fierbeţi-o, nu mă bag în această problemă, medicii să dea sfaturi. Atenţie gravă, se varsă sânge încă acolo. Şi noi aicea suntem eliberaţi de acest călău, de acest duşman. L-au şi prins oamenii de bună credinţă, (Brateş: dacă-i adevărat) sperăm să fie adevărat. (glasuri: gata! gata!) Vă mulţumesc. (glasuri: ziarist, ziarist, Scânteia, Scânteia)
02:37 **Teodor Brateş**: O clipă, o clipă. (Bărbat: dom'le, da' ce-i învălmăşeala asta?)
02:38 **George Marinescu**: Din comuna Cristian, de lângă Sibiu, doamna Drăghici relatează că fostul prinţ moştenitor Nicu Ceauşescu a năvălit înarmat în comună încercând să ia ostateci. A fost prins şi este deţinut de localnici într-o staţiune de cercetări.
02:55 **Teodor Brateş**: Sperăm că şi această ştire bună va fi confirmată. Să mai dăm cuvântul…
02:59 **Carmen Dumitrescu**: Ziariştilor, Scânteia.
00:01 **Teodor Brateş**: Stimaţi telespectatori, toţi cei care ne-auziţi, toţi cei care sunteţi în studio. Sigur vom avea timp să analizăm fiecare punct din aceste proclamaţii şi programe. Dar sunt lucruri

grave în momentul de faţă care trebuie lămurite. Sunt aici de faţă foşti lucrători, pot să spun, că altfel nu pot să spun, poporul o să hotărască ce o să facă mai departe, ai securităţii. Ei ştiu toate mecanismele, toate dedesubturile. Să-i lăsăm puţin să vorbească, să ne lămurească cu anumite treburi, pentru că sunt foarte mulţi provocatori. Am auzit că au pus şi bombe aici în televiziune, să sărim în aer! O să fim şi noi toţi cei de faţă victimele terorii! În plus, informaţia care am dat-o cu Ceauşescu care a trezit atâta bucurie, se pare că nu este verificată. A reuşit să scape cu un autoturism 1 Dâmbovița 4012, o dacie albă. Se îndreaptă spre rafinăria Târgoviște. Dar să-i lăsăm acuma pe cei doi să se prezinte şi să vorbească, să ne lămurească anumite treburi, ce trebuie să facem! Să nu stricăm ceea ce s-a făcut cu atâtea jertfe!
01:06 **Bărbat**: Cu apa din Bucureşti.
01:07 **Nicolae Doicaru**: Stimaţi cetăţeni ai patriei. Sunt generalul colonel Doicaru Nicolae, fost prim adjunct al ministrului de interne, apoi ministrul turismului, până acum 18 ani, când din dispoziţiile lui Ceauşescu am fost arestat, deblocat şi urmărit în permanenţă atât eu cât şi familia mea pentru nici o altă vină decât pentru că eram împotriva principiilor lui de comandă şi de desfăşurare a activităţii.
01:41 **Teodor Brateş**: Dar nu asta ne interesează. Vă rog să ne spuneţi ce trebuie să facă oamenii. Nu …
01:45 **Nicolae Doicaru**: Vă rog fiţi, vă rog fiţi cu calm. Mă adresez în calitatea pe care am avut-o, cadrelor ministerului de interne, acelor buni români, acelor ostaşi care sunt trup din trupul neamului, poporului nostru. Băgaţi bine de seamă ce faceţi, cum acţionaţi în aceste clipe deosebit de importante pentru naţiunea noastră! S-a terminat cu dictatura! S-a terminat cu toată activitatea mârşavă de minciună şi de neadevăruri! Este timpul să treceţi prin filtrul minţii voastre calitatea de cetăţean român, de oştean, de securist, şi să nu faceţi nici un fel de acte nedemne împotriva poporului! Predaţi armele! Am văzut şi aţi ascultat ce a vorbit Ion Iliescu, ce a vorbit din partea armatei Militaru. Ascultaţi aceste îndemnuri ca din partea unui oştean, a unui român care mi-am pus sufletul şi totul pentru ţară şi de aici înainte, atâtcât puterile mă vor ţine, voi face la fel! Vă mulţumesc, rog să ascultaţi aceste îndemnuri! Ascultaţi-l pe un colonel al trupelor de securitate!

00:00 **George Marinescu**: Dacă-mi permiteţi şi mie să spun câteva, am fost informaţi în urmă cu câteva secunde că în subsolurile televiziunii a fost găsită o bombă. Din fericire, a fost dezamorsată de specialişti, de genişti. S-ar putea să mai existe şi alte asemenea încărcături ucigaşe. Nu numai în această instituţie, nu numai la radio, poate şi în alte părţi. De aceea vă rugăm, facem apel insistent, să nu-i lăsaţi pe nimeni să se strecoare, indiferent de ce pretext ar invoca, cu tot felul de sacoşele, bagajele şi aşa mai departe. Oamenii care suntînsărcinaţi cu ordinea să controleze cu stricteţe pe oricine intră şi iese din astfel de instituţii.
00:47 **Teodor Brateş**: Da. pentru că, vedeţi, nu s-au predat încă cei vinovaţi de ce s-a întâmplat în acest sfert de secol. Propun până la reluarea transmisiei directe din Piaţa Palatului Republicii, să întrerupem aici relatarea din studioul 4 şi să ascultăm puţină muzică.
00:04 **Ion Iliescu**: Stimaţi tovarăşi şi cetăţeni. Vreau să mai spun câteva cuvinte în completare la cele ce am spus înainte. Pericolul cel mare care ne paşte acum este ca să se declanşeze anarhia. Deja sunt semnalări că grupuri de cetăţeni dezordonaţi, dezorganizaţi, devastează magazinele, sparg vitrine. Ăsta nu e un semn bun pentru schimbarea, pentru transformările care au loc astăzi în ţară. Trebuie ca poporul să acţioneze ca o forţă ordonată şi organizată. Să se vadă că aici se face ordine, cu contribuţia, cu participarea, cu prezenţa oamenilor muncii. Cu participarea activă a poporului, şi nu a unor conducători care s-au autointitulat conducători, s-au autointitulat aleşi ai poporului, s-au autointitulat comunişti. N-au nimic de-a face nici cu socialismul, nici cu ideologia comunismului ştiinţific. Au întinat numai, numele Partidului Comunist Român, au întinat numai memoria celor care şi-au dat viaţa pentru cauza socialismului în această ţară. Dar noi trebuie să ne organizăm, trebuie să asigurăm desfăşurarea normală a lucrurilor. Deci, singurul apel pe care-l fac în momentul de faţă: Până vom fi în măsură să prezentăm un program amplu de acţiuni, acţiuni care să vizeze măsuri imediate care în Câteva zile să facă ordine în ţară şi într-o perioadă imediată să asigure îmbunătăţirea vieţii oamenilor, şi desfăşurarea normală pe baze democratice a vieţii sociale, ca şi un program de perspectivă care să ne asigure o dezvoltare aşa cum şi-o doreşte acest popor. Să intrăm în rândurile civilizat, naţiunilor

civilizate ale Europei. Deci, primul apel pe care vreau să-l fac, şi rog pe cei care urmează, este aici reprezentantul Ministerului de Interne, am discutat cu armata, vom mai discuta, şi organele de ordine, şi organele de securitate, dar în primul rând cetăţenii să se autoorganizeze şi să asigure paza bunurilor publice. Paza tuturor instituţiilor, paza magazinelor, deci tot ce ţine de buna desfăşurare normală a activităţii noastre. Vă mulţumesc şi vom continua să mai dialogăm în cursul zilei de azi.

00:10 **Sergiu Nicolaescu**: …este orb. Aţi jurat într-adevăr preşedintelui ţării, e-adevărat. Aţi jurat cu ani în urmă şi regelui Mihai. Să fie sănătos! Dar ceea ce vrem noi astăzi, să juraţi poporului! Suntem români în primul rând şi nimeni, absolut nimeni, nu ne poate scoate din această piele de român pe care o avem! Fac apel, în primul şi-n primul rând, la muncitorime! Rog muncitorii din fabrici, din uzine, să întrerupă lucrul. Dacă nu întrerupeţi lucrul imediat, dacă nu veniţi aici, în fosta, fosta piaţă Stalin, dacă nu veniţi aici la televiziune şi v-alăturaţi nouă, să ştiţi că ceea ce vedeţi acuma ar rămâne un foc de paie! Şi eu nu vreau să fie un foc de paie. Vreau să veniţi aici milioane! Bucureştiul are 2 milioane, un milion să fie aici! Vă rog foarte mult, întreprinderile care m-aud, cetăţenii care sunt acasă. Dintr-un ordin într-adevăr înţelept, armata s-a retras, ministerul de interne s-a retras. Nu se mai trage în mulţime! Din acest punct de vedere suntem cu toţii de acord să tratăm cu repre…, reprezentanţii noştri să trateze cu guvernul, să trateze cu reprezentanţii partidului, şi să ajungem la o soluţie prin care în nici un caz şi sub nici o formă, sub nici o formă, să nu se tragă în oamenii şi-n populaţie. Nu are nimeni dreptul, nici preşedinte, nici rege şi nimeni pe lumea asta, să omoare poporul român! Vrem să luptăm pentru libertate şi independenţă? Cum luptăm dacă în ţara noastră această libertate nu există? Şi această independenţă, a fiecărui individ înainte de toate. Nu există o ţară independentă dacă nu există oameni liberi! Nu, nu ne e frică, nici de unguri, nu ne e frică de nici o altă naţiune! Toţi ne-au fost fraţi până ieri, ne vor fi fraţi de aici înainte! Deci, fac apel către întreaga populaţie a ţării: ieşiţi afară din case! Duceţi-vă în faţa primăriilor! Ocupaţi-le în mod paşnic! Suntem oameni, suntem români, suntem patrioţi. Poate unii dintre noi am făcut greşeli. Nu vrem să continuăm aceste greşeli! Vrem să tratăm, în mod loial,

în mod cinstit, vrem să tratăm cu acei care conduc încă ţara! După aceste tratative, să ţinem la curent întregul popor. În momentul de faţă, câţiva dintre noi lucrează la un material scris, pe care, în mod organizat să vi-l putem prezenta. Armată! Mulţi, foarte mulţi dintre dumneavoastră mă cunoaşteţi personal. Nu mai puneţi mâna pe arme şi nu mai trageţi! Ministerul de Interne! Sunteţi români la fel ca noi! Aveţi aceeaşi inimă ca noi! Nu se poate să trageţi în noi! Noi nu suntem înarmaţi. Nu suntem înarmaţi nici cu cuţite, nici cu pietre, cu nimic! Am văzut această populaţie care e aici, alături, pe străzile Bucureştiului, strigând lozinci. Sunt liberi să strige ce vor. Să stăm de vorbă cu ei şi să vedem ce au nevoie, ce le trebuie. Nu vrem să facem crime, nu vrem să ducem vărsarea de sânge mai departe! Nu ne puteţi ajuta în acest lucru, decât întreaga populaţie a ţării ieşind în stradă în mod paşnic, în mod paşnic, fără răzbunări! Cei care sunt în Ministerul de Interne, cei care poartă uniformă de miliţie sau de securitate, să nu le fie teamă, noi considerăm că sunteţi români la fel ca noi şi sunteţi aceeaşi inimă ca şi noi. Nu mai ascultaţi de ordinele pe care le primiţi! Ordinele pe care le primiţi sunt date de nişte oameni care nu sunt conştienţi de momentul pe care-l trăiesc. Împrejurul nostru, credeţi dumneavoastră, că Bulgaria, Ungaria, Cehoslovacia, toate ţările vecine nouă, Uniunea Sovietică, marea Uniune Sovietică, transformările pe care le-am văzut cu toţii în ultimile, ultimile luni. Bun. Toţi aceşti oameni care ne-au fost prieteni până ieri, începând de Câteva zile ne sunt duşmani, credeţi dumneavoastră? Nu, nu ne sunt duşmani! Ei au păşit pe o cale de eliberare, pe care în mod organizat vrem s-o discutăm cu cei care conduc încă ţara şi care au puterea. În momentul de faţă poate dumneavoastră aceia mă priviţi. Suntem foarte puţini în comparaţie cu armata care poa' să tragă. Poate ne învingeţi. Poate vom muri. Poate de la aceste aparate veţi vorbi din nou cu aceeaşi cinism, un cinism care depăşeşte orice imaginaţie. Vă rog foarte mult, priviţi-mă, nu sunt nici un zmeu, nu sunt nici un Dumnezeu, sunt un român, un român care vreau şi sub orice formă, vreau alături de noi să vină întreaga, dar absolut întreaga populaţie. Ieşiţi în stradă români! Veniţi aici la Televiziunea Română!

0:00 **Gelu Voican Voiculescu**: Gândul meu se îndreaptă spre acei care sunt acuma în închisori, disimulaţi sub infracţiuni de drept

comun. Să se dea amnistie tuturor celor care se află în închisori! Să se revizuiască situaţiile judiciare ale celor de curând arestaţi! În acelaşi timp vreau să adresez un apel poporului nostru. În momentul acesta ochii lumii sunt îndreptaţi asupra noastră. Trebuie să arătăm că suntem responsabili, că suntem un popor care cunoaşte ordinea, cunoaşte ierarhia şi legalitatea! Verificarea şi condamnarea tuturor celor care au activat în aceşti ani împotriva noastră!

Comitetul Central
00:01 **Dumitru Mazilu**: Acum o oră am ieşit din puşcărie! (urale) Am scris raportul despre drepturile voastre! Drepturile omului, la Naţiunile Unite, care a fost difuzat în toată lumea, şi-am spus că în România este o tiranie odioasă, iar tiranii criminali erau glorificaţi printr-un cult de o dezgustătoare vulgaritate! Avem datoria să ne unim. Întâi, vă rog să mă ascultaţi, să păstrăm un minut de reculegere pentru toţi martirii neamului, martirii Timişoarei, martirii capitalei, martirii ţării. Să păstrăm un minut de reculegere, dragi concetăţeni! Pentru toţi cei ce-au suferit, linişte! Pentru morţii noştri! Concetăţeni, avem datoria să ne organizăm. Steagul ţării trebuie să fie cel care a fost dintotdeauna, fără nici un fel de semne. România rămâne România! (urale) Concetăţeni, ţara noastră n-a fost niciodată comunistă! O clică totalitară ne-a asuprit 45 de ani. Ne-a umilit, a făcut să suferim, după ultimul stalinist al lumii, mamutul care ţinea în corpul său cadavrele naţiunii. Să terminăm cu toţi cei care au slujit tirania! (scandări: "Libertate!", strigăt: "România!") România! România! România! Noi, poporul român! Concetăţeni (bărbat, se aude slab: Trăiască România Mare!; alt bărbat: Trăiască România!) Concetăţeni, vă mai adresez o rugăminte (glas: jos comunismul!), fiţi foarte atenţi, fiţi foarte atenţi, concetăţeni. Păziţi sediile securităţii! Opriţi arderea documentelor care dovedesc crimele şi fărădelegile săvârşite de tirani! Să nu scape! Păziţi aeroporturile, organizaţi-vă! Semnul nostru să fie acesta. Să se vadă, să se vadă că suntem cei care vroim ca România să renască liberă şi demnă! (bărbat: Trăiască-n pace şi libertate! Trăiască România Mare! Trăiască România Mare! Pace! Libertate!) (scandări: "Libertate!") Libertate! (scandează şi Mazilu) Concetăţeni! Obiectivul principal este să ne organizăm. Şi să cerem întregii lumi să ne dea sprijinul necesar să obţinem

şi consolidăm drepturile noastre seculare! Drepturile românilor la libertate şi demnitate! Să se termine cu minciuna! Această minciună ne-a ucis ani de zile! Mii şi mii de copii, mii şi mii de fii ai patriei au murit, au fost asasinaţi! Să ne ridicăm pentru libertate, să apărăm ţara! Să fim puternici şi să mergem până la capăt, dar să fim uniţi, neviolenţi. Să nu lăsăm pe criminali să revină în locurile cheie ale ţării! Să apărăm televiziunea, să apărăm radioul, să apărăm sediile centrale ale ţării! Sunt ale ţării, nici un alt organism decât ţara, România! Trăiască România! (urale) Trăiască, ăsta este semnul nostru! Concetăţeni, vă, vă propun ca mâine la ora 12 să bată toate clopotele neamului, toate clopotele în toate bisericile ţării, maşinile să claxoneze (scandări: "Acum!") şi să ridicăm semnul nostru pretutindeni: Victorie! Victorie!

06:00 **Bărbaţi** (probabil de la carul de reportaj al TV, verifică sonorul): "Unu, doi". "Cu amândouă? Amândouă?", "Amândouă".

06:07 **Dumitru Mazilu**: Dumnezeu este cu noi! (scandează împreună cu cei din piaţă) (bărbat: Dumnezeu e pe drapel!)

06:21 **Bărbat**: Aşa. Aicea!

00:01 **Dumitru Mazilu**: Şi să se termine cu planul de ucidere a satelor ţării! Să respectăm ţăranii! Să reorganizăm învăţământul, şi începând de astăzi să se dea la o parte marxism-leninismul, această dogmă! (urale) Să se elimine minciuna şi impostura! Să se stabilească criterii de competenţă, de responsabilitate şi devotament pentru România! (urale) Presa, radio şi televiziunea să treacă în mâinile poporului şi niciodată să nu mai aparţină unei familii sau unui clan! (urale; bărbat: Trăiască România Mare!) Să se respecte drepturile tuturor cetăţenilor, fără deosebire de naţionalitate! Nouă nu ne este indiferentă naţionalitatea, cum a spus tiranul. Noi iubim minorităţile şi vrem să trăim în pace şi linişte cu toate minorităţile ţării! Nu uitaţi că şi printre ei sunt martiri! (urale) Întreaga politică externă şi comerţul exterior să servească interesele poporului! Să se pună capăt, începând de astăzi, oricărui transfer de alimente. Să nu mai flămânzească ţara! Obiectivul nostru principal să fie omul. Omul să fie respectat! Noi să fim cei care să ne bucurăm de demnitatea că trăim pe acest pământ! Să fim mândri, să fim mândri că suntem români! (urale, scandări: "România!")

00:00 **Ion Caramitru**: Agită steaguri româneşti! Sunt oameni trimişi de noi! Staţi liniştiţi! Ascundeţi-vă, lăsaţi armata! Opriţi

focul! Opriţi focul! Opriţi focul! Opriţi focul! Opriţi focul! Opriţi focul! Staţi liniştiţi, armata să pună farurile pe Palat, să vedem steagurile lor! Toţi civilii să vină cu armele înapoi, se creează debandadă! Oameni buni, n-avem nevoie de arme, noi am câştigat fără violenţă! Eu au tras! Îi vom pedepsi! Acum trebuie să-i capturăm pe cei de sus. Sunt cu steagurile noastre sus. Sunt oamenii noştri! Opriţi, vă rog! Opriţi, să se predea! Să se facă o delegaţie din partea armatei să meargă să îi captureze! Nu mai trageţi! Nu mai trageţi! Armata e cu noi, priviţi.

01:16 **Bărbat**: Aduceţi toate armele! Civilii care au primit arme, să aducă toate armele înapoi! Vă rugăm, facem apel la dumneavoastră, aduceţi toate armele înapoi! Toate armele!

01:34 **Ion Caramitru**: Fraţilor, nu mai trageţi, oamenii de pe Palatul Regal agită steagul. Nu mai e nevoie de arme! Liniştiţi-vă! Să coboare cu steagurile în mână, să-i preia armata poporului! Nu mai trageţi, opriţi vă rog! E păcat de tinereţea noastră şi de lupta pe care am dus-o până acum! Liniştiţi-vă! Vă vorbeşte Ion Caramitru, liniştiţi-vă, nu e nevoie de panică! Nu de răzbunare fizică! Trebuie să-i judecăm. Armata e cu noi! Asta este strigătul nostru. Nu mai trageţi! Oameni care sunteţi în Palat, nu mai trageţi, este inutil. Tot poporul român e cu ochii pe voi. Singura şansă este să vă predaţi. Liniştiţi-vă, n-aveţi nici o şansă. Piaţa e înconjurată de armată, de tancuri, de tunuri, de mitraliere, de oameni cu mâinile goale. Liniştiţi-vă! Adunaţi-vă, puneţi-vă în două rânduri, coborâţi, veţi fi preluaţi de armată care vă va garanta, vă va garanta integritatea corporală. Vă rog să se facă din partea armatei o delegaţie. Sunt 9 oameni fără uniformă, militari care să preia prizonierii. Liniştiţi-vă, n-avem nevoie de panică, revoluţia am câştigat-o. E păcat, Dumnezeu e cu noi. S-au primit mesaje din străinătate. Gorbaciov transmite salutările lui şi simpatia pentru revoluţia română. Din toată lumea civilizată, toată lumea modernă (urale) e alături de noi! Nu mai trageţi cu armele. Trebuie să dansăm, să ne bucurăm. Oamenii de acolo cu care am vorbit să se predea. N-au nici o şansă. Armata să-i protejeze. Nu ne trebuie răzbunare fizică! Avem nevoie de spirit şi de dreptate. Vă rog, armata, ofiţerii

03:54 **Teodor Brateş** (din studio, pe fondul imaginilor din Piaţa Palatului): Stimaţi telespectatori, stimaţi ascultători. Urmărind aceste momente din Piaţa Palatului, le însoţim cu veşti

bune, veşti bune din mai multe zone ale ţării. Din Maramureş, începând cu Baia Mare, toate întreprinderile, toate instituţiile, sunt în mâna poporului, activitatea se desfăşoară normal. O telegramă din Oradea: Situaţia este în mâinile luptătorilor uniţi pentru libertate şi democraţie, în numele poporului, români, maghiari şi de alte naţionalităţi. Reînnoim apelul adresat…
04:28 **Caramitru**: Nu mai trageţi! Să se îndrepte acolo carele blindate şi oameni care să-i preia!
04:37 **Bărbat**: Să ia cineva de acolo cutia de cartuşe!
04:42 **Ion Caramitru**: Nu mai trageţi!
04:50 **Bărbat**: Armata (nu se înţelege) dictatură militară că nu asta am dorit! Sunt foarte mulţi!
04:55 **Alt bărbat**: Deci unde e? Unde sunteţi? O secundă, Pino *[porecla lui Caramitru]*
04:57 **Bărbat**: Vă rugăm, facem apel la toţi cetăţenii aflaţi în piaţă: Luaţi armele celor care le mai au în posesie şi aduceţi-le aici! Luaţi armele celor care le mai au în posesie şi aduceţi-le aici!
05:12 **Ion Caramitru**: Oameni buni! Suntem aici adunaţi şi vă rugăm să rămâneţi. Se formează un guvern pe care trebuie să-l protejaţi! Vom avea grijă ca în acest guvern să aibă loc toţi reprezentanţii tuturor claselor sociale: muncitori, ţărani, intelectuali, militari, oameni de spirit, oameni care au suferit. Aceşti oameni trebuie să lucreze! Trebuie să lucreze cu protejare din partea dumneavoastră. *[pauză 2 secunde, posibil lipsă înregistrare; în cartea lui Tatulici, pag. 122, Caramitru îşi continuă discursul cu: Vă vom reprezenta cât putem. Nimeni nu va pătrunde]* …unde în guvern în aşa fel încât să nu se poată face ordine. Avem nevoie de ordine ca să se poată lucra! Toţi ochii Europei şi a lumii sunt asupra noastră! Nu mai trebe să se-audă gloanţe! Liniştiţi-vă, liniştiţi-vă! E nevoie de ordine, numai aşa vom putea să răzbim. Am îndurat 25 de ani, mai aveţi răbdare încă o zi, juma' de zi, Câteva ore! Vă rugăm!
00:00 **Bărbat 1**: Vă rugăm foarte mult aduceţi armele înapoi. Toate armele, totul. Gloanţe, tot ce v-a rămas, tot ce-aţi luat de aici din Palat
00:10 **Teodor Brateş** (din studio, imaginile sunt însă din Piaţa Palatului): Da, acum o clipă am fost anunţaţi că şi în Vaslui situaţia este bună. Numărul nostru de telefon, numărul centralei televiziunii este de 334710.

00:26 **Bărbat 1**: Toţi civilii, aduceţi armele înăuntru. Toţi civilii.
00:30 **Ion Caramitru**: Vă rog, cine se joacă cu armele din public,
Voce*: Nu mai trageţi fraţilor. Am tras destul, gata. Li s-a terminat şi lor cartuşele, ajunge atâta.*
Femeie*: Ziua victoriei a sosit. Ura! (strigăte: „Ura!”)*
Voce*: Studenţii e cu noi, studenţii sunt cu noi (glas îndepărtat: Toată lumea e cu noi!)*
O voce*: Adunaţi-vă fraţilor, să fim împreună.*
Altă voce*: Tovarăşi, după atâtea lupte şi atâtea necazuri, comitetul nostru vă urează un Crăciun fericit!*
Ion Caramitru*: Stăm pe loc, fraţilor. Trebuie să ne păzim libertatea. Cei care au arme să nu se joace cu ele, poftiţi aici sus în clădire. Nu vă mai jucaţi, nu vă mai jucaţi. S-ar putea să avem nevoie de armele astea pentru mai târziu. Cine ştie unde mai sunt duşmani care mai trebuie anihilaţi. Staţi liniştiţi. Veniţi cei care aveţi arme, veniţi sus. Lăsaţi armata să păzească]*
00:34 **Teodor Brateş** (din studio): Între timp, am primit noi informaţii de peste hotare. Purtătorul de cuvânt al Ministerului de Externe al Marii Britanii a făcut publică o declaraţie a acestei ţări în care se arată că guvernul Marii Britanii salută acţiunea ce a dus la sfârşitul dictaturii primitive, represive şi trădătoare a lui Ceauşescu, informează agenţia KUNA. Confederaţia internaţională a sindicatelor libere a salutat victoria poporului şi oamenilor muncii români asupra dictaturii sângeroase a lui Ceauşescu. Într-un comunicat dat publicităţii la Bruxelles secretarul general al organizaţiei a arătat că această confederaţie internaţională a sindicatelor libere este gata să sprijine, pe deplin, evenimentele istorice din România. Guvernul finlandez îşi exprimă speranţa că situaţia din ţara noastră va evolua pe o cale paşnică, după noile evenimente de cotitură, a declarat ministrul de externe al Finlandei. Crucea Roşie din această ţară a anunţat, a anunţat că este pregătită să trimită medicamente, în primul rândsânge pentru transfuzii, precum şi personal medical pentru acordarea ajutorului victimelor din România. Valoarea preconizată a ajutorului va fi de un milion de mărci finlandeze. În Finlanda a fost creat fondul de ajutorare al victimelor represiunii din România. Într-o declaraţie a purtătorului de cuvânt al Casei Albe se arată că Statele Unite şi-au exprimat astăzi bucuria în legătură cu înlăturarea de la putere a lui

Ceauşescu, afirmând că împărtăşesc bucuria poporului nostru, care s-a debarasat de uriaşa povară a regimului dictatorial. Casa Albă şi-a manifestat speranţa într-o tranziţie paşnică, spre o evoluţie spre democraţie în România, şi a arătat că Statele Unite sunt gata să stabilească relaţii normale cu ţara noastră şi să ofere asistenţă economică dacă ea va avansa pe calea reformelor democratice. Astăzi 22 decembrie, o teribilă povară a fost înlăturată, povara regimului dictatorial. Statele Unite împărtăşesc bucuria poporului român şi se alătură în speranţele privind o tranziţie paşnică spre democraţie.
02:44 **Bărbat**: Un comunicat important pe posturile de radio. Au nevoie de sprijin din partea armatei. Acolo ostilităţile nu s-au încheiat, au cerut sprijin, să vină Câteva blindate acolo, dacă este posibil.
02:58 **Ion Caramitru**: În Palat au pătruns reprezentanţi ai armatei noastre. Lăsaţi-i, să dezarmeze şi să facă prizonieri pe cei care au fost acolo şi au tras. Staţi cu ochii îndreptaţi acolo şi fără violenţă fizică. Nu avem nevoie de aşa ceva. Lumea trebuie să ştie că România e o ţară civilizată, cu trecut istoric, cu un spirit, cu umor. Bacovia a spus că România e ţară tristă, plină de umor. Acum e-o ţară adevărată, curajoasă şi plină de dreptate! Rămânem drepţi, nu trebuie să ne coborâm la fleacuri. Avem nevoie de adevăr, nu l-am trăit până acum. El trebuie să ne sprijine. (scandări: "Libertate!") Nu vă mai jucaţi cu armele! Uitaţi, în palat pătrund deja oamenii noştri. Armata să protejeze pe prizonieri. Nu avem nevoie de crime. Noi nu facem crime. Noi judecăm, noi facem dreptate.
03:58 **Bărbat**: Domnu' Caramitru.
03:59 **Ion Caramitru**: Da.
04:01 **Bărbat**: S-a anunţat pe posturile de radio că-n strada Nuferilor situaţia e critică şi au nevoie de ajutor. Câteva blindate dacă se pot deplasa acolo.
04:11 **Ion Caramitru**: Nu vă înţeleg bine, mai spuneţi.
04:13 **Bărbat**: În strada Nuferilor, situaţia este critică. Au nevoie de sprijin, au anunţat pe posturile de radio.
04:20 **Ion Caramitru**: La radio?
04:21 **Bărbat**: Da, la radio, în strada Nuferilor, să se deplaseze acolo câteva blindate dacă e posibil.

* * *

Cântece şi versuri
ce au răsunat în Decembrie 1989

Trei culori cunosc pe lume,
Ciprian Porumbescu

Trei culori cunosc pe lume
Ce le ţin de-un sânt odor,
Sunt culori de-un vechi renume
Suveniri de-un brav popor.
Roşu-i focul ce-mi străbate,
Inima-mi plină de dor
Pentru sânta libertate
Şi al patriei amor.
Auriu ca mândrul soare
Fi-va'l nostru viitor
Pururea'n eternă floare
Şi cu luci netrecător
Iar albastrul e credinţa
Pentru ţară ce-oi nutrim
Credincioşi fără schimbare
Pân' la moarte o să-i fim
Pân' pe cer şi cât în lume
Vor fi aste trei culori
Vom avea un falnic nume
Şi un falnic viitor
Iar când, fraţilor, m'oi duce
De la voi ş'oi fi să mor
Pe mormânt, atunci să-mi puneţi
Mândrul nostru tricolor

Hora Unirii,
Vasile Alecsandri

Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inimă română,
Sa-nvârtim hora frăției
Pe pământul României!

Iarba rea din holde piară!
Piară dușmănia-n țară!
Între noi să nu mai fie
Decât flori și omenie!

Măi muntene, măi vecine
Vino să te prinzi cu mine
Și la viață cu unire
Și la moarte cu-nfrățire!

Unde-i unul nu-i putere
La nevoi și la durere
Unde-s doi puterea crește
Și dușmanul nu sporește!

Amândoi suntem de-o mamă
De-o făptură și de-o seamă,
Ca doi brazi într-o tulpină
Ca doi ochi într-o lumină.

Amândoi avem un nume,
Amândoi o soarta-n lume.
Eu ți-s frate, tu mi-ești frate,
În noi doi un suflet bate!

Vin' la Milcov cu grăbire
Să-l secăm dintr-o sorbire,
Ca să treacă drumul mare
Peste-a noastre vechi hotare,

Şi să vadă sfântul soare
Într-o zi de sărbătoare
Hora noastră cea frăţească
Pe câmpia românească!

Deşteaptă-te române,
Andrei Mureşean

Deşteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adâncirăbarbarii de tirani!
Acum ori niciodată croieşte-ţi altă soarte,
La care să se-nchine şi cruzii tăi duşmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Şi că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Înalţă-ţi lata frunte şi caută-n giur de tine,
Cum stau ca brazi în munte voinici sute de mii;
Un glas ei mai aşteaptă şi sar ca lupi în stâne,
Bătrâni, bărbaţi, juni, tineri, din munţi şi din câmpii!

Priviţi, măreţe umbre, Mihai, Ştefan, Corvine,
Româna naţiune, ai voştri strănepoţi,
Cu braţele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viaţă-n libertate ori moarte! „ strigă toţi.

Pre voi vă nimiciră a pizmei răutate
Şi oarba neunire la Milcov şi Carpaţi!
Dar noi, pătrunşi la suflet de sfânta libertate,
Jurăm că vom da mâna, să fim pururea fraţi!

O mamă văduvită de la Mihai cel Mare
Pretinde de la fii-şi azi mână d-ajutori,
Şi blastămă cu lacrimi în ochi pe orişicare,
În astfel de pericol s-ar face vânzători!

De fulgere să piară, de trăsnet şi pucioasă,
Oricare s-ar retrage din gloriosul loc,
Când patria sau mama, cu inimă duioasă,
Va cere ca să trecem prin sabie şi foc!

N-ajunse iataganul barbarei semilune,
A cărui plăgi fatale şi azi le mai simţim;
Acum se vâră cnuta în vetrele străbune,
Dar martor ne e Domnul că vii nu o primim!

N-ajunse despotismul cu-ntreaga lui orbie,
Al cărui jug din seculi ca vitele-l purtăm ;
Acum se-ncearcă cruzii, în oarba lor trufie,
Să ne răpească limba, dar morţi numai o dăm!

Români din patru unghiuri, acum ori niciodată
Uniţi-vă în cuget, uniţi-vă-n simţiri!
Strigaţi în lumea largă că Dunărea-i furată
Prin intrigă şi silă, viclene uneltiri!

Preoţi, cu cruce-n frunte! căci oastea e creştină,
Deviza-i libertate şi scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăşi în vechïul nost' pământ!

Imnul libertăţii (cântec religios)

Sfârşitul veacului trăim
Cu lupte, ură şi război,
Dar fericiţi spre cer privim,
Nu e mult şi vine Domnul iar la noi.

Refren:
El vine iar, El vine iar!
Ce fericire negrăită!
Se va sfârşi al nopţii chin amar,
Căci Domnul vine iar!

E cerul şi pământul plin
De semnele venirii Lui,
Cuvântul Său e Da, Amin!
În El nici o umbră de schimbare nu-i.

Ce zi măreaţă, ce splendori,
Când trâmbiţa va răsuna.
Şi Domnul va veni pe nori,
Fără murmur, plini de slavă-I vom cânta..

Tatăl nostru

Tatăl nostru care eşti în ceruri!
Sfinţească-se Numele Tău;
vie împărăţia Ta; facă-se voia Ta,
precum în cer şi pe pământ.
Pâinea noastră cea de toate zilele
dă-ne-o nouă astăzi,
şi ne iartă nouă greşelile noastre,
precum şi noi iertăm greşiţilor noştri;
şi nu ne duce în ispită, ci izbăveşte-ne de cel rău.
Căci a Ta este împărăţia şi puterea şi slava în veci.
Amin!

Ce-ți doresc eu ție, dulce România,
Mihai Eminescu

Ce-ți doresc eu ție, dulce România,
Țara mea de glorii, țara mea de dor,
Brațele nervoase, arma de tărie,
La trecutu-ți mare, mare viitor!
Fiarbă vinu-n cupe, spumege pocalul,
Dacă fiii-ți mândri aste le nutresc;
Căci rămâne stânca, deşi moare valul,
Dulce România, asta ți-o doresc.

Vis de răzbunare negru ca mormântul
Spada ta de sânge duşman fumegând,

Și deasupra idrei fluture cu vântul
Visul tău de glorii falnic triumfând,
Spună lumii large steaguri tricolore,
Spună ce-i poporul mare, românesc,
Când s-aprinde sacru candida-i vâlvoare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Îngerul iubirii, îngerul de pace,
Pe altarul Vestei tainic surâzând,
Ce pe Marte-n glorii să orbească-l face,
Când cu lampa-i zboară lumea luminând,
El pe sânu-ți vergin încă să coboare,
Guste fericirea raiului ceresc,
Tu îl strânge-n brațe, tu îi fă altare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie!
Tânără mireasă, mamă cu amor!
Fiii tăi trăiască numai în frăție
Ca a nopții stele, ca a zilei zori,
Viață în vecie, glorii, bucurie,
Arme cu tărie, suflet românesc,
Vis de vitejie, fală și mândrie,
Dulce Românie, asta ți-o doresc!

Lancea lui Horea,
Adrian Păunescu

În toate grădinile ţării e-o floare
Cu lujer discret şi trăind anonim
În vremi de răscruce sau de tulburare
Noi lancea lui Horea pe ea o numim
Acelora care falsifică acte
Şi ţara română sub talpă o vor
Noi nu le servim argumente abstracte
Dar poate de lancea lui Horea le e dor

R: Lancea lui Horea, lancea lui Horea
Lancea lui Horea sus
Lancea lui Horea, lancea lui Horea
Lancea lui Horea sus

La orice primejdii, la orice dezastre
Când duşmanii vor să ne lege în frâu
Al nostru e dreptul şi-al naţiei noastre
Să mergem cu lancea lui Horea la brâu
Copiii o-nvaţă din laptele mamei
O ţin ca pe-o cârjă ostenii cărunţi
Ţărănci o preferă în firul maramei
Sunt codrii de lance-a lui Horea în munţi

În sud e-o coroană ce-i seamănă bine
În nord e un clopot şi-o voce în el
Copilul o are pe lume când vine
Ca leagăn întâi şi-apoi ca drapel
Trei lăncii în stema duratei se adună
Vibrând ardelean, moldovean şi muntean
Iar lancea lui Horea e-aici împreună
Cu lancea lui Cloşca şi a lui Crişan

Sămânţă de lance pe-aici se cultivă
Şi traşii pe roată ascunşi sunt în toţi
Şi nu mai e roată să-i stea împotrivă
Acestui popor înviat de pe roţi
Oricând s-ar ivi vreo-ncercare amară
La brâu să vă stea mai aproape de mâini
Spre drepturi în ţară şi pace afară
Cu lancea lui Horea, la luptă, români

Doina lui Lucaci

Plânge-o mierlă pe păduri, of, of, of
Rob îi Lucaci în lanţuri
Plânge-o mierlă pe păduri, of,of, of
Rob îi Lucaci în lanţuri

R: Pentru sfânta libertate
De care noi n-avem parte
Pentru sfânta libertate
De care noi n-avem parte

Nu fi, mierlă, supărată, of, of, of
Nu-i robia ne-ncetată
Nu fi, mierlă, supărată, of, of, of
Nu-i robia ne-ncetată

R: Vine dalba primăvară
Fi-va Lucaci liber iară
Vine dalba primăvară
Fi-va Lucaci liber iară

Nu suspina în zadar, of, of, of
Du-mi-te pân' la Satmar'
Nu suspina în zadar, of, of, of
Du-mi-te pân' la Satmar'

R: Unde-i Lucaci la-nchisoare
Nu vede nici cer, nici soare
Unde-i Lucaci la-nchisoare
Nu vede nici cer, nici soare

Şi îi spune-nchinăciune, of, of, of
De la-ntreaga naţiune
Şi îi spune-nchinăciune, of, of, of
De la-ntreaga naţiune

R: Că el mândru s-a luptat
Ca român înflăcărat
Că el mândru s-a luptat
Ca român înflăcărat

Iancu la Ţeblea,
Adrian Păunescu

Ce veşti mai aveţi voi, români, despre Iancu
Să spună ce ştiu toţi acei care ştiu
Ce veşti să avem, suntem oastea lui Iancu
La Ţebea, la Ţebea, eroul e viu
Eroul ne cheamă, ne cheamă la Ţebea
Al nostru frumos, pătimit crăişor
Aici ne rugăm pentru Iancu, la Ţebea
Roş-galben-albastru - altar tricolor

R: Trăiască duhul lui Iancu
Trăiască moţul între moţi
Câmpia Libertăţii spune
Că Avram Iancu suntem toţi

Popor românesc, nu uita niciodată
Că nu eşti urmaş de fricoşi şi bastarzi
La tine acasă cât faci ochii roată
De dragul eroilor veşnic să arzi
La Ţebea foşnesc româneşte gorunii
Şi-ntreg calendarul se-aude pe drum
Şi clopote fierb untdelemnul furtunii
La Ţebea, la Ţebea, la Ţebea acum

Şi nu e român omul care în viaţă
O dată măcar, într-un ceas minunat
Pe sine privindu-se parcă în faţă
Lui Iancu Avram nu i s-a închinat
Tu, Iancule sfânt, ne-ai purtat idealul
La Ţebea venim, fiii tăi te cinstesc
Lui Iancu-nchinare, trăiască Ardealul
Trăiască întregul popor românesc

Treceţi batalioane române Carpaţii

Un cântec istoric ne-aduce aminte,
Că fraţii în veci vor fi fraţi.
Un cântec istoric bătrân ca unirea,
Voi compatrioţi ascultaţi,
Un cântec istoric bătrân ca unirea,
Voi compatrioţi ascultaţi.

Treceţi batalioane române Carpaţii
La arme cu frunze şi flori,
V-aşteaptă izbânda, v-aşteaptă şi fraţii
Cu inima la trecători,
V-aşteaptă izbânda, v-aşteaptă şi fraţii
Cu inima în trei culori.

Ardealul, Banatul, Crişana ne cheamă,
Nădejdea e numai la noi,
Sărută-ţi, copile, părinţii şi fraţii,
Si-apoi să mergem la război,
Sărută-ţi, copile, părinţii şi fraţii,
Şi-apoi să mergem la război,

'Nainte, 'nainte, cu sabia-n mânî,
Să ştergem hotarul nedrept,
Să trecem Carpaţii, ne trebuie Ardealul,
De-ar fi să ne-ngropăm de vii,
Să trecem Carpaţii, ne trebuie Ardealul,
De-ar fi să ne-ngropăm de vii…

Imnul Eroilor

Presărați pe-a lor morminte, ale laurilor foi
Spre a fi mai dulce somnul, fericiților eroi.
Ridicați pe piramida nemuririi, faima lor,
Scris în cărțile de aur, cântecul nemuritor.

Pe copii la sânul vostru, alintați-i cu acest cant,
Povestindu-le cu fala al eroilor avânt.
Dezveliți tot adevărul şi le spuneți tuturor
Cum muriră fraţii voştri pentru neam si tara lor

Si pe sacrele morminte, puneți lacrime şi flori
Spre a fi mai dulce somnul, miilor de luptători.
Dezveliți tot adevărul şi le spuneți tuturor
Cum muriră fraţii voştri pentru neam şi ţara lor.

Sloganuri din Revoluţie în ţară

Acum ori niciodată!
Afară cu cizma comunistă!
Ai mamă, domnule, ai tată?Ai omorât copii nevinovaţi!
Armata e cu noi!Aruncaţi carnetele!
Asasinii!Asasinii de copii!
Azi in Timişoara, mâine-n toata ţara!
Ăsta e românu'!
Ăsta-i dricu lui nea Nicu!Ceauşescu Anul Nou/ O să-l facă în cavou!
Ceauşescu cine eşti?/ Criminal din Scorniceşti!Ceauşescu fii boier,/ Fă şi tu ca Honeker!
Ceauşescu mare boier/ Să plece la Honeker!Ceauşescu nu uita/
Astazi vrem demisia!Ceauşescu nu uita/ A venit şi vremea ta!
Ceauşescu nu uita/ Vrem pantofi din pielea ta!Ceauşescu nu uita/
Nu ai loc în România!
Ceauşescu şi soţia/ Duc de râpă România!
Cizmarul nu mai este
.De Crăciun ne-am luat raţia de libertate.
De revelion, în fiecare casă/ Câte-un mort pe masă!
Dreptate!Fără violenţă!
Există Dumnezeu!
Huoo!!Ieri în Timişoara, azi în toată ţara!
Jilava!
Jos analfabeta!
Jos călăul!

Jos Ceauşescu!
Jos cenzura!
Jos cizmarul!
Jos comunismul!
Jos criminalul!
Jos dictatorul!
Jos dictatura!
Jos Partidul Comunist!
Libertate!
Luptăm! Murim! Dar liberi vrem să fim!
Moarte criminalului!
Muncitorii şi studenţii!
Murim! Murim! Şi liberi o să fim!
Ne-aţi omorât copii nevinovaţi!
Noi suntem poporul, jos cu dictatorul!
Nu ne este frică,/ Ceauşescu pică!
Nu plecăm!Nu plecăm acasă, morţii nu ne lasă!
Nu suntem fascişti!
Nu suntem huligani!
Nu vă este frică, Ceauşescu pică!
Nu vă fie frică!
Ole, ole, ole, Ceauşescu nu mai e!
Pace vouă, morţii noştri!
Românul nu e laş!
Români, veniţi cu noi!
Se trage!
Soldaţi, soldaţi şi voi ne sunteti fraţi!
Suntem gata să murim!
Şi noi am fost soldaţi şi nu am tras în fraţi!
Şi voi aveţi copii!
Şi vouă vă e foame!
Ticălosul de oltean a fugit la Teheran!
Timişoara, Timişoara!
Timişoara nu uita, Oraşul ...e alături ea!
Timişoara-n sânge,/ Bucureştiul plânge!
Timişoara – sânge!
Trăiască Timişoara!

Victorie!
Veniţi cu noi!
Veniţi şi voi!
Voi pe cine apăraţi?
Vom muri şi vom fi liberi!
Vrem alegeri libere!
Vrem demisia!
Jos Ceauşescu!
Vrem democraţie!
Vrem guvern democrat!
Vrem mâncare!
Vrem pământ!

* * *